

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,
ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

ჯანმრთელობის დაცვა

სტატისტიკური ცნობარი

საქართველო
2017

თბილისი
2018

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,
ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

ჯანმრთელობის დაცვა

სტატისტიკური ცნობარი

საქართველო

2017

თბილისი
2018

შინაარსი

წინასიტყვაობა		2
თავი 1	საქართველო მდგრადი განვითარების მიზნების ჭრილში	4
თავი 2	დემოგრაფია	10
	მოსახლეობა	11
	შობადობა	12
	სიკვდილიანობა	13
	ბუნებრივი მატება	15
	ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები	17
თავი 3	მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება	25
	ჯანდაცვის სისტემის ადამიანური რესურსები და ჯანდაცვის ქსელი	26
	საყოველთაო ჯანდაცვა და სახელმწიფო პროგრამები	42
	დანახარჯები ჯანდაცვაზე	44
თავი 4	მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა	47
	გადამდები ავადმყოფობები	49
	ფილტვის და ფილტვგარეშე ტუბერკულოზი	52
	აივ-შიდსი	57
	ვირუსული ჰეპატიტი C (HCV)	61
	წითელა	64
	ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება	65
	ცოფი	66
	მალარია	66
	არაგადამდები ავადმყოფობები	68
	სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობა	69
	ჰიპერტენზია	69
	გულის იშემიური ავადმყოფობა	69
	ცერებროვასკულური ავადმყოფობა	69
	დიაბეტი	72
	ფილტვის ქრონიკული ავადმყოფობები	73
	ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები	75
თავი 5	დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა	80
	ორსულობა და მშობიარობა	83
	საკეისრო კვეთა	85
	ცოცხალშობადობა	86
	მკვდრადშობადობა	86
	აბორტი	88
	დედათა სიკვდილიანობა	91
	ნეონატალური სიკვდილიანობა	93
	0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობა და სიკვდილიანობა	94
	0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობა და სიკვდილიანობა	95
თავი 6	რისკის ფაქტორები	100
	თამბაქოს კონტროლის გაძლიერება საქართველოში	103
	ნუტრიციული ზედამხედველობა საქართველოში	104
	საქართველოში მარილის უნივერსალური იოდირების	105
დანართი	დამატებითი ცხრილები	107
გამოყენებული ლიტერატურა		135

წინასიტყვაობა

სტატისტიკური ცნობარი “ჯანმრთელობის დაცვა” საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს და ლევან საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ერთობლივი ყოველწლიური გამოცემაა, რომელშიც წარმოდგენილია ქვეყნის მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის და ჯანდაცვის რესურსების ამსახველი ძირითადი სტატისტიკური მაჩვენებლები. ცნობარი გამოიცემა 1996 წლიდან.

ცნობარი მომზადებულია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის სამედიცინო სტატისტიკის დეპარტამენტის მიერ დარგობრივი სტატისტიკური ანგარიშგების საფუძველზე.

მონაცემები წარმოდგენილია ავადმყოფობათა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების საერთაშორისო სტატისტიკური კლასიფიკაციის მე-10 გადახედვის შესაბამისად.

ცნობარში მოყვანილი მაჩვენებლების გამოსათვლელად გამოყენებულია ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული მეთოდოლოგია, რაც განაპირობებს საქართველოს მაჩვენებლების შედარებადობას სხვა ქვეყნების მაჩვენებლებთან.

ცნობარში განხილულია მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების, დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის მაჩვენებლები და მონაცემები და მაჩვენებლები გადამდები და არაგადამდები დაავადებების კლასების მიხედვით: ინფექციური და პარაზიტული, ონკოლოგიური, სისხლის მიმოქცევის, ენდოკრინული, სუნთქვის ორგანოთა, შარდსასქესო სისტემის, ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები და სხვა.

2014 წელს ჩატარებული მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის შედეგებმა აჩვენა საქართველოს მოსახლეობის რიცხოვნობის მკვეთრი შემცირება, რის შესაბამისადაც საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ მოხდა აღწერათაშორისი წლების (1994-2014) მონაცემთა (მოსახლეობის რიცხოვნობა, ცოცხალშობილთა და გარდაცვლილთა რაოდენობა, შიდა და გარე მიგრაცია) გადათვლა. ვინაიდან, სამედიცინო სტატისტიკური მონაცემების და სხვადასხვა სახის ინდიკატორების გამოთვლისას გამოიყენება სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ზემოთ მოყვანილი დემოგრაფიულ მონაცემები, მოხდა ყველა ინდიკატორის გადათვლა, რამაც გამოიწვია წინამდებარე ცნობარში მოცემული მონაცემების სხვაობა წინა წლებში გამოქვეყნებულ ცნობარებთან შედარებით.

თავი 1.

საქართველო მდგრადი განვითარების მეზნების ქრილში

მდგრადი განვითარების მიზნები

2015 წელს „ათასწლეულის განვითარების მიზნები“-ს (Millennium Development Goals - MDGs) ნაწილობრივ მიღწევის შემდეგ, გასული 15 წლის წარმატებების შენარჩუნების და შემდგომი წინსვლის მისაღწევად გაეროს სამიტზე „მდგრადი განვითარების მიზნები“ (Sustainable Development Goals - SDGs) იქნა მიღებული.

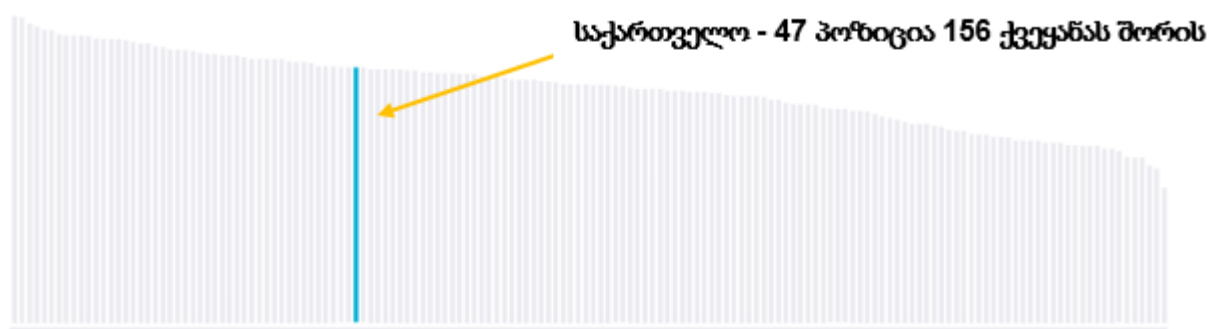
მდგრადი განვითარების მიზნები (SDGs) 2030 წლისათვის ათასწლეულის განვითარების მიზნების გაგრძელებას წარმოადგენს. მდგრადი განვითარების 17 მიზანი არის უფრო ფართო და უფრო ამბიციური, ვიდრე ათასწლეულის განვითარების მიზნები, და წარმოადგენს დღის წესრიგს, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ „არავინ არ დარჩეს მიღმა“.

მდგრადი განვითარების მიზნები მიმართულია სიღარიბის აღმოფხვრისკენ, პრიორიტეტად განსაზღვრავს ჯანმრთელობას, განათლებას, საკვების უსაფრთხოებასა და ხელმისაწვდომობას, გარდა ამისა, ფარავს საკითხების ისეთ ფართო სპექტრს, როგორიცაა ეკონომიკა, სოციალური და გარემოს მიზნები, მიისწრაფვის უფრო მშვიდობიანი და ჩართული საზოგადოებებისაკენ. მესამე სტრატეგიულ მიზანია 2030 წლისათვის ჯანმრთელი ცხოვრებისა და კეთილდღეობის მიღწევა ყველა ასაკის ადამიანისათვის, ყველასათვის უსაფრთხო და ეფექტური მედიკამენტებისა და ვაქცინებისადმი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, სამედიცინო მომსახურებით მოსახლეობის საყოველთაო მოცვა, რაც ამავედროულად გლობალური ჯანმრთელობის უმთავრეს პრიორიტეტს წარმოადგენს.

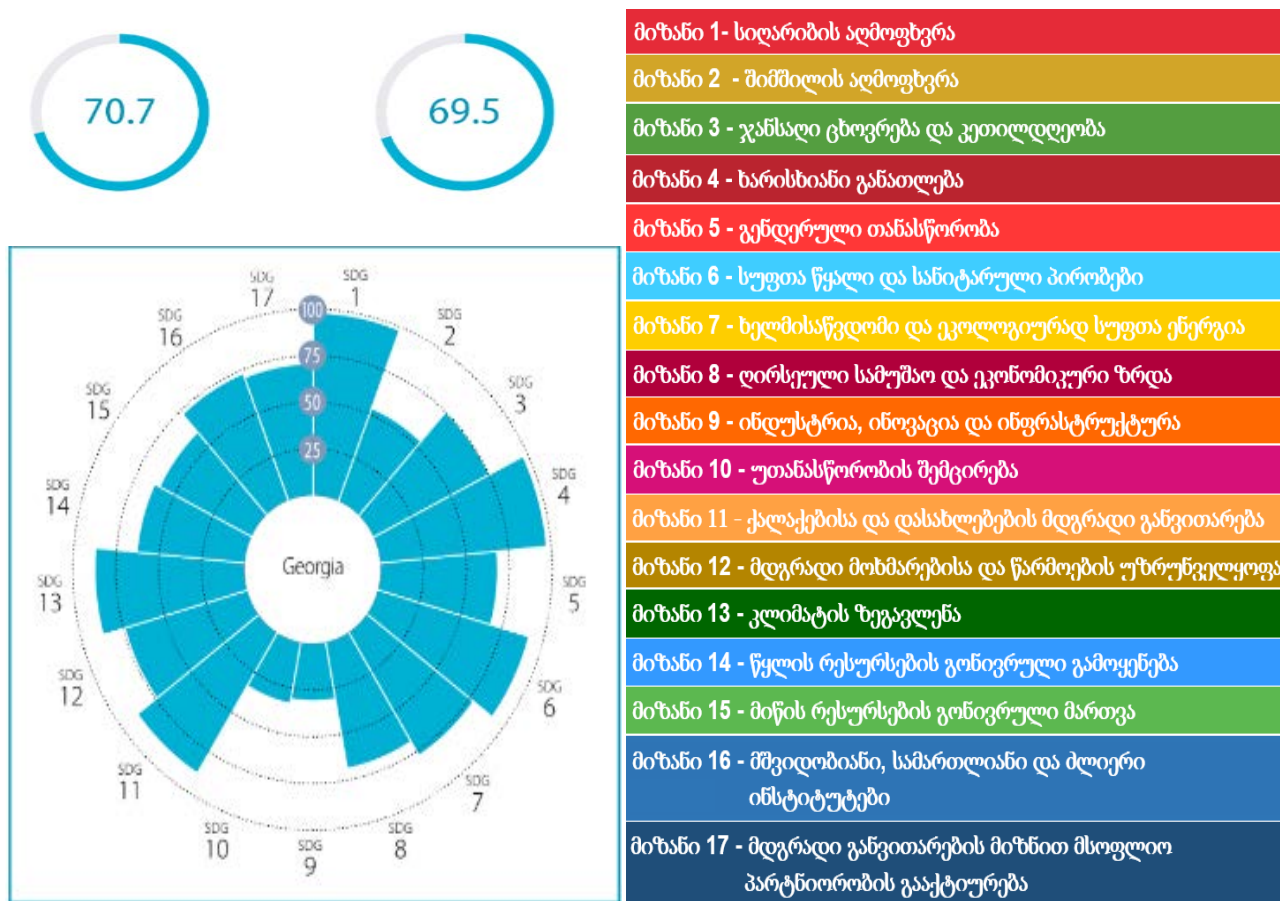
2017 წელს ქვეყნებმა მოახდინეს მდგრადი განვითარების მიზნების საკუთარ პროგრამებში ინტეგრირება და მიაღწიეს პროგრესს „ჯანმრთელობა 2020“ პოლიტიკის ჩარჩოთი განსაზღვრული მიზნების მისაღწევად. საქართველო იზიარებს მდგრადი განვითარების, „ჯანმრთელობა 2020“-ის და არაგადმდებ დაავადებათა პრევენციის და კონტროლის გლობალურ ინიციატივებს და აქტიურად მონაწილეობს ზემოაღნიშნული მიზნების შესრულების პროგრესის მონიტორინგში.

SDG-ის ზოგადი პროგრესის შესაფასებლად, შემუშავებულ იქნა ე.წ. SDG-ის გლობალური ინდექსი, რომელიც წარმოადგენს ყველა მიზნის შესრულების შეჯერებულ მაჩვენებელს. ამ ინდექსით საქართველო 47-ე ადგილს იკავებს 156 ქვეყანას შორის (სურათი 1.1).

სურათი 1.1. SDG-ის გლობალური ინდექსის რანჟირება (SDG Global rank), 2018

სურათი 1.2. SDG-ის განხორციელების საშუალო მაჩვენებლები, საქართველო, 2018

საქართველოს მიერ SDG-ს თითოეული მიზნის შესრულების ტენდენციები, 2018 (<http://www.healthdata.org/georgia>, 2018 SDG Index Country Profiles)

მაჩვენებელი	ტენდენცია
● SDG მიღწეულია	➡ SDG მიღწევების შენარჩუნება
● რჩება პრობლემად	⬆ 2030 წლისთვის მიზნების მიღწევის პროცესში
● რჩება მნიშვნელოვან პრობლემად	↗ მაჩვენებელი ზომიერად იზრდება, მაგრამ მიზნის მისაღწევად საკმარისი არ არის
● რჩება ძალზე მნიშვნელოვან პრობლემად	➡ მაჩვენებელი არ იცვლება ან იზრდება საჭირო მნიშვნელობის 50%-ზე ნაკლებად
● არ არის ინფორმაცია	⬇ მაჩვენებელი იკლებს
	●● ინფორმაცია არ მოიპოვება

	შეფასება	არსებული მდგომარეობა	ტენდენცია
SDG1 მიზანი 1- სიღარიბის აღმოფხვრა			
სიღარიბის ტარიფის კოეფიციენტი 1.90\$ / დღეში (მოსახლეობის %)	2.4	●	↑
დაგეგმილი სიღარიბის ტარიფების კოეფიციენტი \$ 1.90 / დღეში 2030 წელს (მოსახლეობის %)	0.2	●	●●
SDG2 მიზანი 2 - შიმშილის აღმოფხვრა			
არასაკმარისი კვების მქონე პირთა პრევალენტობა (მოსახლეობის %)	7.0	●	●●
5 წლამდე ასაკის ბავშვებში დაბალი სიმაღლის ბავშვების % (ასაკობრივ ნორმასთან შედარებით)	11.3	●	↗
5 წლამდე ასაკის ბავშვებში დაბალი წონის ბავშვების % (ასაკობრივ ნორმასთან შედარებით)	1.6	●	→
ჰარბზონიანობის პრევალენტობა, სმი >30 (მორდოლთა პოპულაციის %)	21.7	●	↓
მარცვლეულის მოხმარება	2.5	●	↑
აზოტის სასუქის გამოყენების მდგრადი ინდექსი	1.1	●	●●
SDG3 მიზანი 3 - ჯანსაღი ცხოვრება და კეთილდღეობა			
დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (100 000 ახალშობილზე)	36.0	●	→
ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 ცოცხალშობილზე)	7.1	●	→
5 წლამდე სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 ცოცხალშობილზე)	10.7	●	→
ტუბერკულოზის ინციდენტობა (100 000 მოსახლეზე)	92.0	●	↗
აივ ინფექციის პრევალენტობა (1000 მოსახლეზე)	0.0	●	→
გულ-სისხლძარღვთა დაავადებებით, ავთვისებიანი სიმსივნეებით, დიაბეტით, სასუნთქი სისტემის ქრონიკული დაავადებებით გამოწვეული სიკვდილიანობის ასაკ-სტანდარტიზებული კოეფიციენტი 30-დან 70 წლამდე ასაკის პოპულაციაში (100 000 მოსახლეზე)	22.2	●	↓
საყოფაცხოვრებო ჰაერის დაბინძურებით და გარემოს ჰაერის დაბინძურებით გამოწვეული სიკვდილიანობის ასაკ-სტანდარტიზებული კოეფიციენტი (100 000 მოსახლეზე)	176.6	●	●●
საგზაო შემთხვევით გამოწვეული სიკვდილიანობის კოეფიციენტი (100 000 მოსახლეზე)	11.6	●	↑
დაბადებისას ჯანსაღი ცხოვრების მოსალოდნელი ხანგრძლივობა (წლებში)	74.4	●	→
მოზარდთა შობადობის კოეფიციენტი (შშობიარობების რაოდენობა 15-19-მდე ასაკის 1000 ქალზე)	47.1	●	→
შშობიარობები მიღებული კვალიფიცირებული პერსონალის მიერ (%)	99.9	●	●●
ჩვილთა რაოდენობა, რომლებსაც გაუკეთდა ჯანმო-ს მიერ რეკომენდებული 2 აცრა (%)	92.0	●	→
საყოველთაო ჯანდაცვით მოცვის ინდექსი (0-100)	59.6	●	→
სუბიექტური კეთილდღეობა (საშუალო შეფასებითი სკალა 0-10)	4.5	●	→
SDG4 მიზანი 4 - ხარისხიანი განათლება			
დაწყებითი და საშუალო განათლების მიღების უზრუნველყოფა (%)	99.6	●	↑
სწავლის საშუალო წლები	12.2	●	→
წერა-კითხვის ცოდნის დონე ორივე სქესის 15-24 წლის ასაკობრივ ჯგუფში (%)	99.7	●	●●
SDG5 მიზანი 5 - გენდერული თანასწორობა			
დაუქმავილელებელი მოთხოვნა კონტრაცეპციაზე, შეფასებითი (დაქორწინებული ან ურთიერთობაში მყოფი 15-49 წლის ქალების %)	23.3	●	↑
25+ასაკობრივი ჯგუფის ქალების და კაცების მიერ სწავლაზე საშუალო დახარჯული წლების რაოდენობის შეფარდება (%)	100.8	●	●●
მომუშავე ქალების და კაცების წილი (%)	73.4	●	→
ეროვნულ პარლამენტში ქალების მიერ დაკავებული ადგილები (%)	16.0	●	↗
SDG6 მიზანი 6 - სუფთა წყალი და სანიტარული პირობები			
მაღალი შემოსავლიანი ქვეყნები: მოსახლეობის პროპორციული ოდენობა, რომელიც სარგებლობს უსაფრთხოდ მართული სასმელი წყლის მომსახურებით	NA	●	●●
სხვა ქვეყნები: მოსახლეობა იყენებს სასმელი წყლის მოწოდების საბაზისო მომსახურებას	NA	●	●●
მაღალი შემოსავლის მქონე ქვეყნები: მოსახლეობა სარგებლობს უსაფრთხო სანიტარულ მომსახურებით	NA	●	●●
სხვა ქვეყნები: მოსახლეობა სარგებლობს საბაზისო სანიტარული მომსახურებით	84.9	●	↓

	შეფასება	არსებული მდგომარეობა	ტენდენცია
მთლიანი განახლებადი წყლის რესურსებიდან მტკნარი წყლის უტილიზაციის %,	4.6	●	●●
მიწისქვეშა წყლის გამოყენება (მ3/წელი/ადამიანი)	5.3	●	●●
SDG7 მიზანი 7 - ხელმისაწვდომი და ეკოლოგიურად სუფთა ენერგია			
ელექტროენერგიის მოხმარების ხელმისაწვდომობა (მოსახლეობის %)	100.0	●	→
საკვების მოსამზადებლად ეკოლოგიურად სუფთა საწვავის და ტექნოლოგიების გამოყენების ხელმისაწვდომობა (მოსახლეობის %)	55.0	●	→
CO ₂ გამოყოფა საწვავის წვისაგან / ელექტროენერგიის გამომუშავება (MtCO ₂ /TWh)	0.8	●	→
SDG8 მიზანი 8 - ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა			
მთლიანი შიდა პროდუქტის განსაზღვრული ზრდა (%)	0.6	●	●●
მონობის შეფასება ქულებით (0-100)	80.0	●	●●
მოზრდილები (15 წელი +), ვისაც გააჩნია ანგარიში ბანკში, სხვა ფინანსურ დაწესებულებაში ან ფულადი გადარიცხვის საშუალება მობილურის მეშვეობით (%)	61.2	●	↗
უმუშევრობის დონე (ჯამური სამუშაო ძალის %)	11.5	●	↑
SDG9 მიზანი 9 - ინდუსტრია, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა			
მოსახლეობის პროცენტი, რომელიც სარგებლობს ინტერნეტით (%)	58.8	●	↑
მობილური აპლიკაციების მომხმარებელთა რაოდენობა (100 მოსახლეზე)	64,0	●	↑
საერთო ინფრასტრუქტურის ხარისხი (1= უკიდურესად არაგანვითარებული, 7= ეფექტური, შეესაბამება საერთაშორისო სტანდარტებს)	3,9	●	↑
ლოჯისტიკის შესრულების ინდექსი: ვაჭრობასთან და ტრანსპორტთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის ხარისხი (1 = დაბალიდან 5 = მაღალი)	2,2	●	●●
უმაღლესი სასწავლებლების, უნივერსიტეტების რეიტინგები, 3 წამყვანი უნივერსიტეტის საშუალო ქულა (0-100)	12,4	●	●●
სამეცნიერო-ტექნიკურ ჟურნალებში გამოქვეყნებული სტატიები (1 000 მოსახლეზე)	0,1	●	●●
დანახარჯები კვლევებზე და განვითარებაზე (მშპ-ს%)	0,3	●	●●
SDG10 მიზანი 10 - უთანასწორობის შემცირება			
ჯინის კოეფიციენტი კორექტირებული მაქსიმალური შემოსავლის მიხედვით (1-100)	51,4	●	●●
SDG11 მიზანი 11 - ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება			
2,5მიკრონზე ნაკლები ზომის ნაწილაკების დიამეტრი PM2.5 საშუალო წლიური კონცენტრაცია ქალაქებში (µg/m3)	20,5	●	↓
წყალსადენის გაუმჯობესება (ქალაქის მოსახლეობის %, ვისაც გააჩნია წვდომა)	97,0	●	↑
საზოგადოებრივი ტრანსპორტით კმაყოფილება (%)	73,0	●	↓
SDG12 მიზანი 12 - მდგრადი მოხმარებისა და წარმოების უზრუნველყოფა			
მუნიციპალური მყარი ნარჩენები (კგ/დღე/1 სულზე)	1,7	●	●●
E- ნარჩენების წარმოქმნა (კგ/1 სულზე)	4,6	●	●●
ანთროპოგენური ჩამდინარე წყლები, რომლებიც საჭიროებენ სანიტრებას (%)	18,2	●	●●
საწარმოო პროცესით განპირობებული SO ₂ - ის ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	1,6	●	●●
SO ₂ - ის საერთო ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	4,5	●	●●
რეაქტიული აზოტის წარმოების კვალი (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	14,1	●	●●
რეაქტიული აზოტის საერთო ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	35,5	●	●●
SDG13 მიზანი 13 - კლიმატის ზეგავლენა			
ენერგო-პროცესებით განპირობებული CO ₂ -ის ემისია ერთ სულზე (tCO ₂ /1სულ მოსახლეზე)	2,4	●	↓
ტექნოლოგიური პროცესებით გამოწვეული CO ₂ -ის ემისია ერთ სულზე (tCO ₂ /1სულ მოსახლეზე)	0,8	●	●●
კლიმატის ცვლილების დაუცველობის ინდექსი	0,1	●	●●
წიაღისეულის საწვავის გამოყენებით განპირობებული CO ₂ -ის ემისია (კგ/1 სულ მოსახლეზე)	119,1	●	●●
SDG14 მიზანი 14 - წყლის რესურსების გონივრული გამოყენება			
ბიომრავალფეროვნებისთვის მნიშვნელოვანი დაცული ზღვის ტერიტორიის საშუალო ფართი (%)	NA	●	●●

	შეფასება	არსებული მდგომარეობა	ტენდენ- ცია
ოკეანეს ჯანმრთელობის ინდექსი - ბიომრავალფეროვნება (0-100)	94,9	●	→
ოკეანეს ჯანმრთელობის ინდექსი - წყლის სისუფთვე (0-100)	54,8	●	↓
ოკეანეს ჯანმრთელობის ინდექსი - მეთევზეობა (0-100) თევზის სიმრავლის მაჩვენებელი	53,7	●	↓
თევზის მარაგი ზედმეტად გამოყენებული ან საერთოდ განადგურებული EEZ-ის შედეგად (%)	NA	●	●●
ტრალის გამოყენებით დაჭერილი თევზი (%)	6,4	●	↑
SDG15 მიზანი 15 - მიწის რესურსების გონივრული მართვა			
ბიომრავალფეროვნებისთვის მნიშვნელოვანი ხმელეთის დაცული ტერიტორიების საშუალო ფართობი (%)	29,3	●	→
ბიომრავალფეროვნებისთვის მნიშვნელოვანი მტკნარი წყლის დაცული ობიექტების საშუალო ფართობი (%)	27,3	●	→
წითელი ნუსხის ინდექსი - სახეობის გადარჩენა (0-1)	0,9	●	↓
ტყის საფარის წლიური ცვლილება (%)	0,3	●	●●
ბიომრავალფეროვნების საფრთხეები (საფრთხეები/1 000 000 მოსახლეზე)	4,0	●	●●
SDG16 მიზანი 16 - მშვიდობიანი, სამართლიანი და ძლიერი ინსტიტუტები			
მკვლელობა (100 000 მოსახლეზე)	2,7	●	●●
პატიმრების რაოდენობა (100 000 მოსახლეზე)	257,1	●	●●
მოსახლეობა, რომელიც უსაფრთხოდ გრძნობს თავს ღამით სერნობისას ქალაქში ანსხვა საცხოვრებელ რეგიონში (%)	78,0	●	↓
მთავრობის ეფექტურობა (0-7)	3,8	●	↓
საკუთრების უფლება (0-7)	4,3	●	↑
5 წლამდე ასაკის ბავშვები, ვისი დაბადების ფაქტი რეგისტრირებულ იქნა სამოქალაქო რეესტრის მიერ (%)	99,6	●	●●
კორუფციის აღქმის ინდექსი (0-100)	56,0	●	→
5-14 წლის ბავშვების შრომითი ჩართულობა (%)	4,2	●	●●
ჩვეულებრივი იარაღის გადაცემა (ექსპორტი) (მუდმივი 1990 წ 1000 000\$/100 000 მოსახლეზე)	0,2	●	●●
SDG17 მიზანი 17 - მდგრადი განვითარების მიზნით მსოფლიო პარტნიორობის გააქტიურება			
სახელმწიფო დანახარჯები ჯანდაცვაზე და განათლებაზე (მშპ%)	10,6	●	●●
მაღალი შემოსავლების და ყველა OECD DAC ქვეყნები: საერთაშორისო შეღავათიანი საჯარო დაფინანსება მათ შორის ოფიციალური ხელშეწყობა განვითარების მიზნით (% მუშ)	NA	●	●●
სხვა ქვეყნები: საგადასახადო შემოსავლები (% მშპ)	23,5	●	↓
საგადასახადო ანგარიშების ჩაბარება (საუკეთესო 0-5 ყველაზე ცუდი)	0,0	●	●●

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>, 2018 SDG Index Country Profiles

თავი 2. დემოგრაფია

ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები *

საქართველო დაყოფილია 11 რეგიონად და 64 რაიონად.

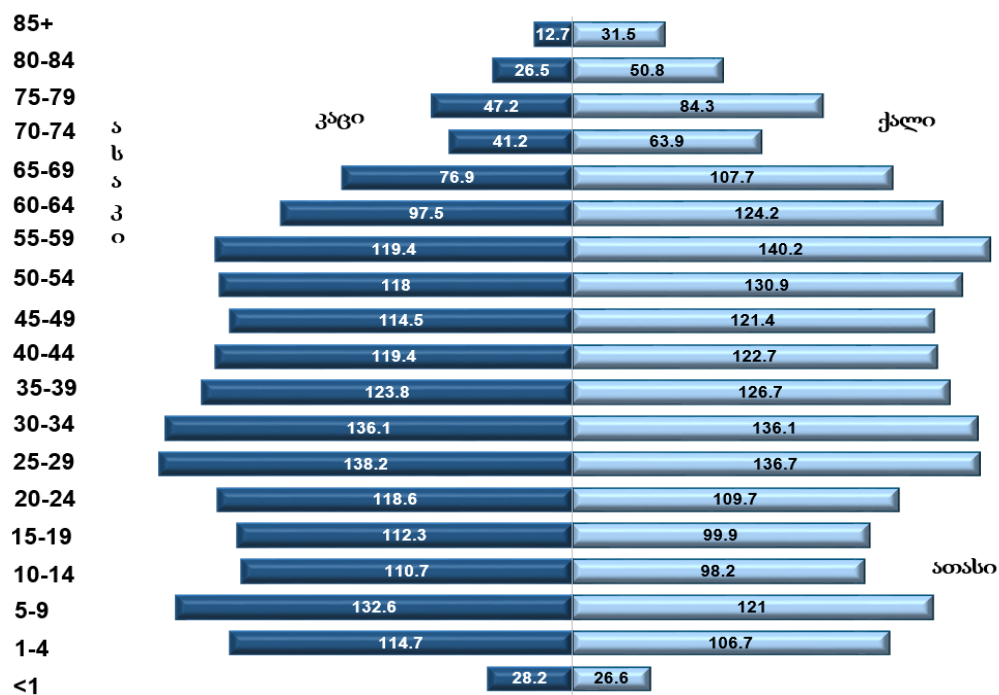

მოსახლეობა

2017 წელს საქართველოს მოსახლეობის საშუალო წლიურმა რიცხოვნობამ 3 728 000 ადამიანი შეადგინა.

მოსახლეობის 52.1% ქალი, ხოლო 47.9% - კაცი (სურათი 2.1).

სურათი 2.1 სქესობრივ-ასაკობრივი პირამიდა, საქართველო, 2017

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

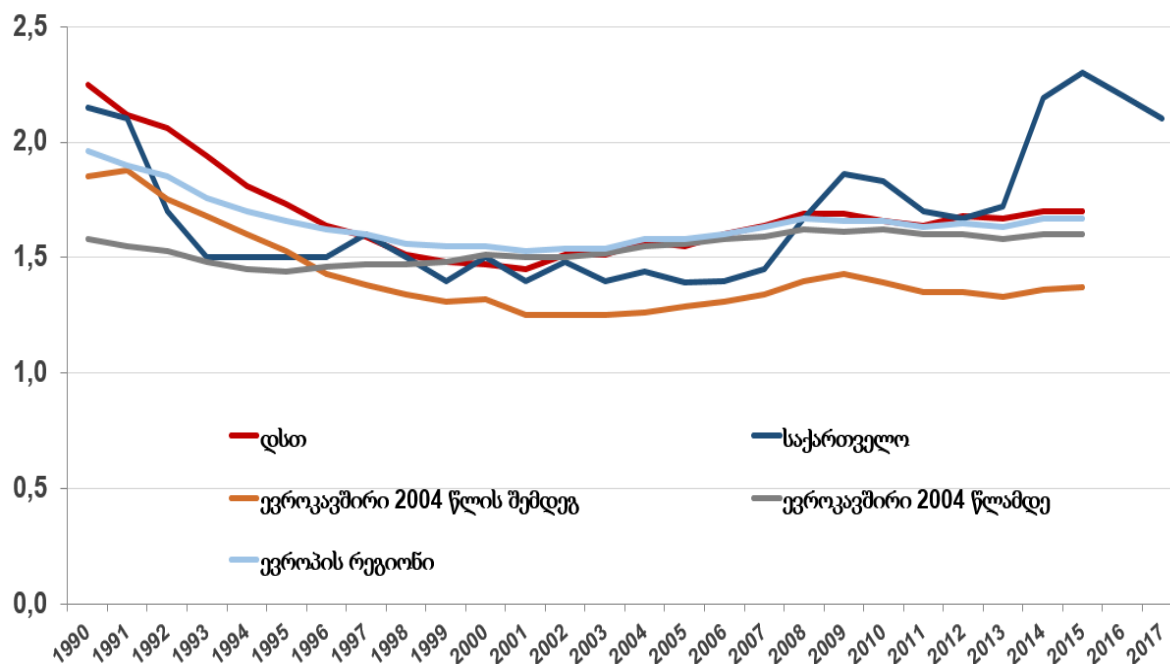
** თავში მოყვანილია სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები.

შობადობა

2017 წელს საქართველოში აღირიცხა 53 293 ცოცხალშობილი (2016 წელს - 56 569), შობადობის ზოგადი მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე - 14.3. დაბადების რიგითობის მიხედვით პირველ ბავშვზე ცოცხალშობილთა 38.9%, მეორე ბავშვზე – 38.3%, ხოლო მესამეზე – 17.4% მოდიოდა.

ოფიციალური სტატისტიკის მონაცემებით, უკანასკნელ წლებში აღინიშნებოდა შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტის (Total fertility rate - TFR) კლება (სურათი 2.2).

სურათი 2.2 შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი (TFR)

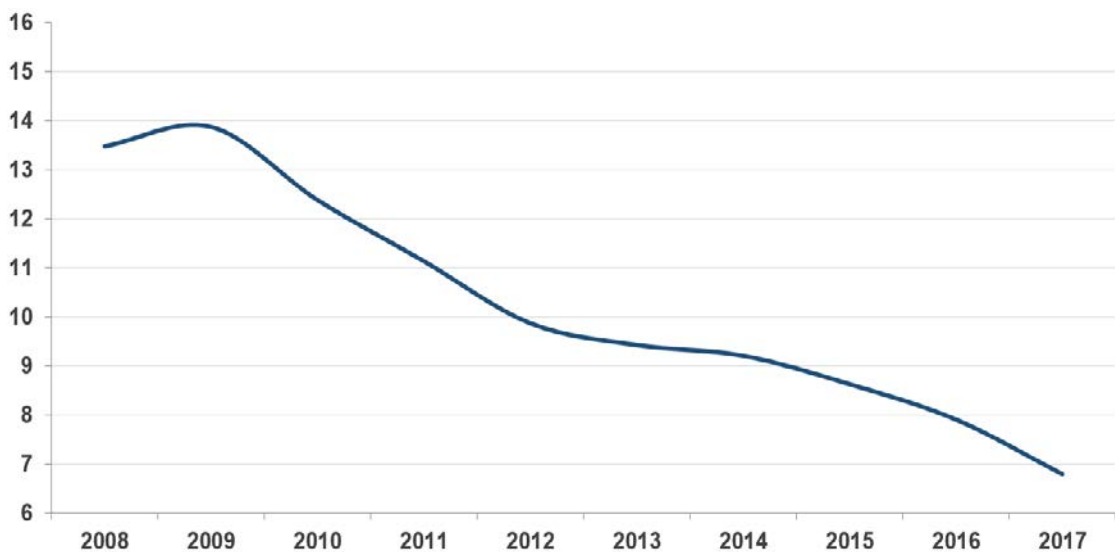

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური; ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

2014 წლის შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი ≈ 1.3 -ჯერ აღემატებოდა 2013 წლის მაჩვენებელს, რაც განპირობებული იყო საყოველთაო აღწერის შედეგად მოსახლეობის რიცხოვნობის ცვლილებით. 2015 წელს დაფიქსირდა შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტის 5%-იანი მატება, მაჩვენებელი 2.3-ს გაუტოლდა. 2017 წელს შობადობის ჯამობრივმა კოეფიციენტმა ისევ დაიკლო და 2.1-ის ტოლია.

საქართველოში 2010 წლიდან 20 წლამდე ასაკის ქალებში აღრიცხული შობადობის შემცირების ტენდენცია გაგრძელდა და 2017 წელს 20 წლამდე ასაკის ქალების მიერ გაჩენილი ცოცხალშობილი ბავშვების წილმა 6.8% შეადგინა (სურათი 2.3).

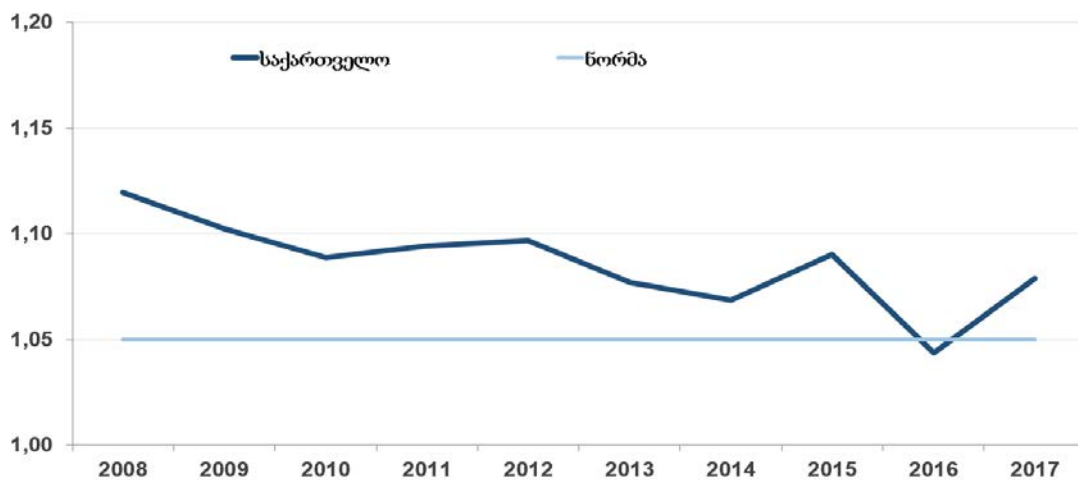
სურათი 2.3 20 წლამდე ასაკის ქალების მიერ გაჩენილი ცოცხალშობილი ბავშვების წილი ცოცხალშობილთა საერთო რაოდენობიდან, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

2017 წლის მონაცემებით, სქესთა მეორეული რაოდენობრივი თანაფარდობა წინა წელთან შედარებით გაიზარდა (სურათი 2.4).

სურათი 2.4 სქესთა მეორეული რაოდენობრივი თანაფარდობა, საქართველო

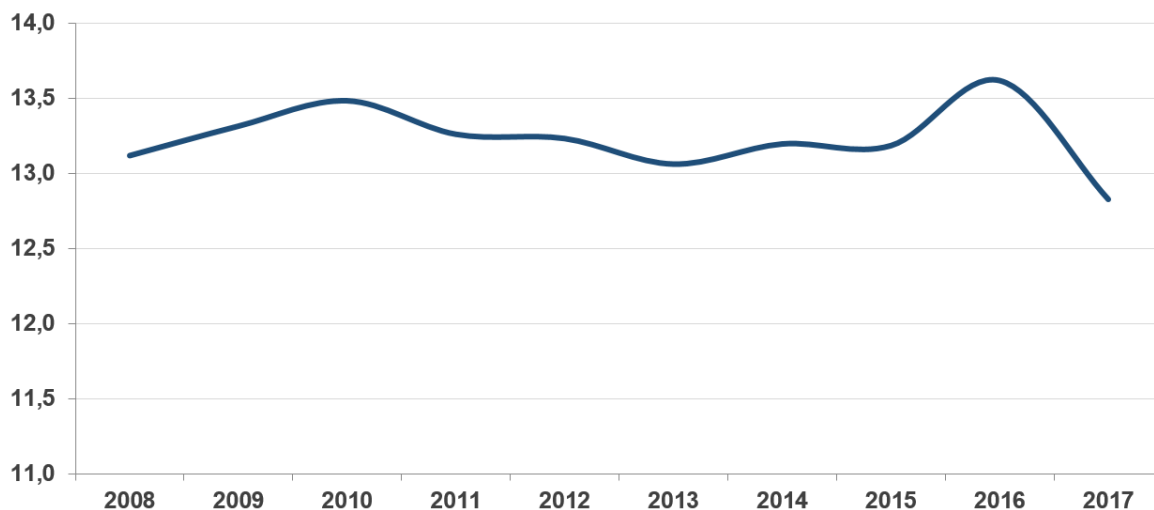
წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

სიკვდილიანობა

მსოფლიოში ბოლო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში აღინიშნა სიკვდილიანობის შემცირების და სიცოცხლის ხანგრძლივობის მატების ტენდენცია. ამგვარი ცვლილება ნაწილობრივ არაფატალური დაავადებების წილის ზრდასთან და ტრავმული დაზიანებით გამოწვეული სიკვდილის შემთხვევების შემცირებასთან და, ასევე, რისკ-ფაქტორების კონტროლის გაუმჯობესებასთან, დაავადებათა ადრეულ გამოვლენასა და გაუმჯობესებულ მართვასთან არის დაკავშირებული. საქართველოში, განვითარებული ქვეყნების მსგავსად, იზრდება ხანდაზმული მოსახლეობის ხვედრითი წილი, რაც თავისთავად აისახება სიკვდილიანობის მაჩვენებელზე.

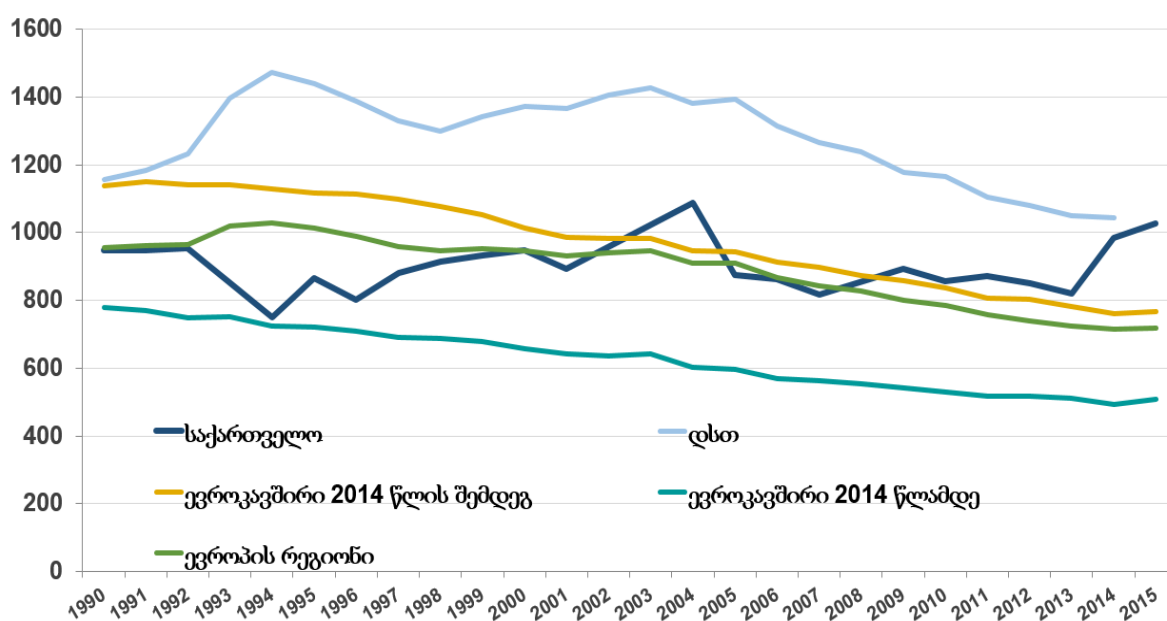
საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, სიკვდილიანობის ზოგადი მაჩვენებელი მთლიან მოსახლეობაში სტაბილურ მნიშვნელობას ინარჩუნებდა 2011-2015 წლების განმავლობაში. 2016 წლის მატების შემდგომ, 2017 წელს დაფიქსირდა მაჩვენებლის კლება (სურათი 2.5).

სურათი 2.5 სიკვდილიანობა, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

სურათი 2.6 სიკვდილიანობის ასაკ-სტანდარტიზებული მაჩვენებელი

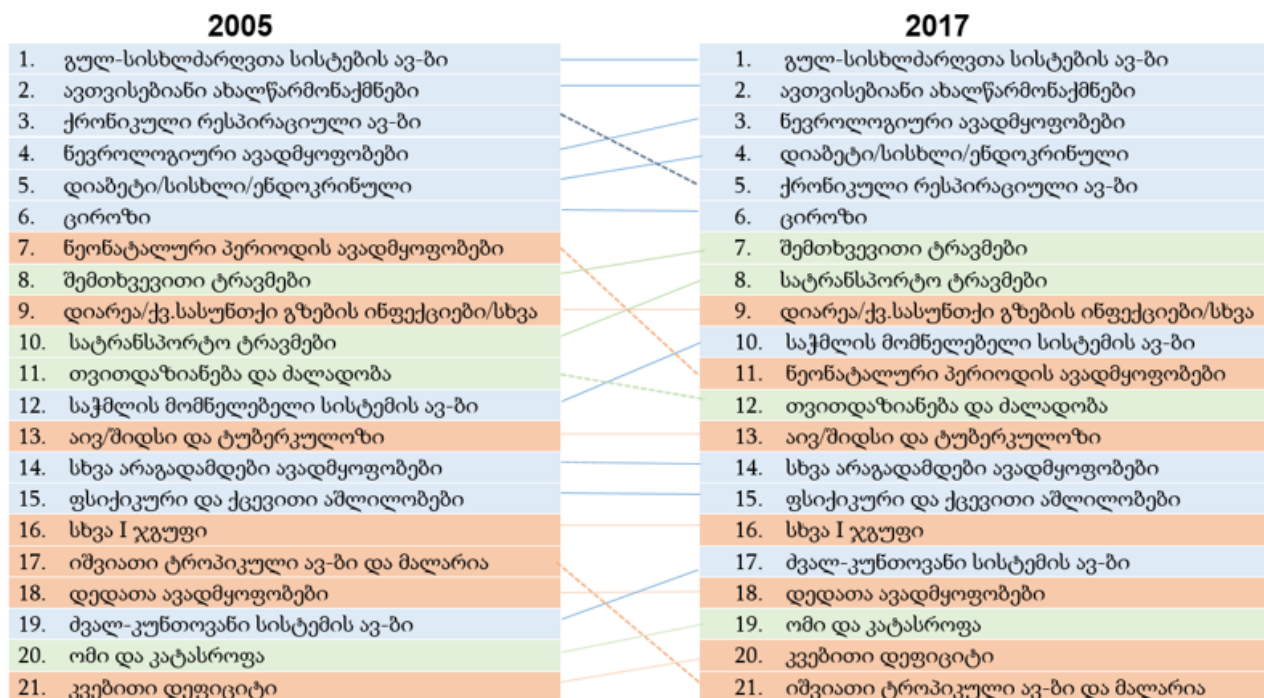

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

გარდაცვლილთა საერთო რაოდენობის 51.1% კაცი და 48.9% ქალია. გარდაცვლილთა საერთო რაოდენობის 1.5% 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებზე მოდიოდა, მათ შორის 72.5% - 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვებზე.

საქართველოში, ისევე, როგორც მსოფლიოს ქვეყნების უმეტესობაში, სიკვდილიანობის ტვირთი არაგადამდებ დაავადებებზე მოდის (სურათი 2.7).

სურათი 2.7 სიკვდილიანობა 100 000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

სიკვდილიანობის შეფასების ძირითად კრიტერიუმებს გარდაცვალების შემთხვევათა აღრიცხვის სისრულე და სიკვდილის მიზეზების სწორი იდენტიფიცირება წარმოადგენს. საქართველოში ბოლო წლების განმავლობაში ამ კუთხით სერიოზული ძვრები აღინიშნა, რასაც საერთაშორისო შეფასებებიც ადასტურებს. უკანასკნელ წლებში რეგისტრაციის სისრულე 95%-ს აღემატება, თუმცა სიკვდილის მიზეზების იდენტიფიცირების ხარისხი კვლავ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს.

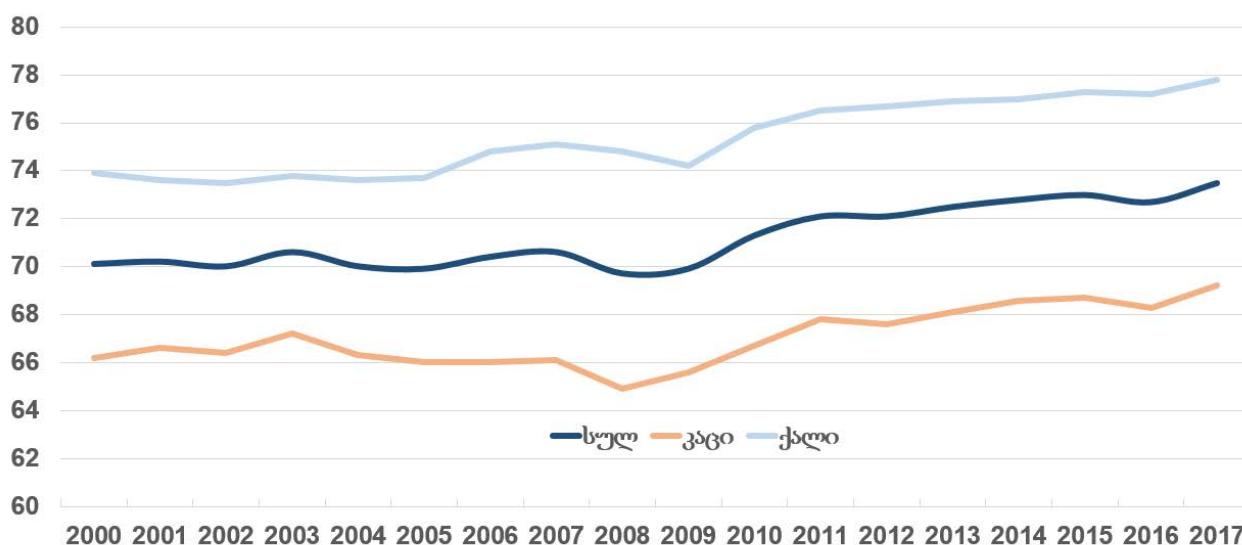
ბუნებრივი მატება

საქართველოში 2017 წელს ბუნებრივი მატების მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე 1.5 იყო. უარყოფითი ბუნებრივი მატება დაფიქსირდა იმერეთში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, გურიაში, მცხეთა-მთიანეთში, რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში, კახეთში.

სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა

საქართველოში 2017 წელს სიცოცხლის მოსალოდნელმა ხანგრძლივობამ დაბადებისას 73.5 შეადგინა: ქალებში – 77.8; კაცებში – 69.2 (სურათი 2.8).

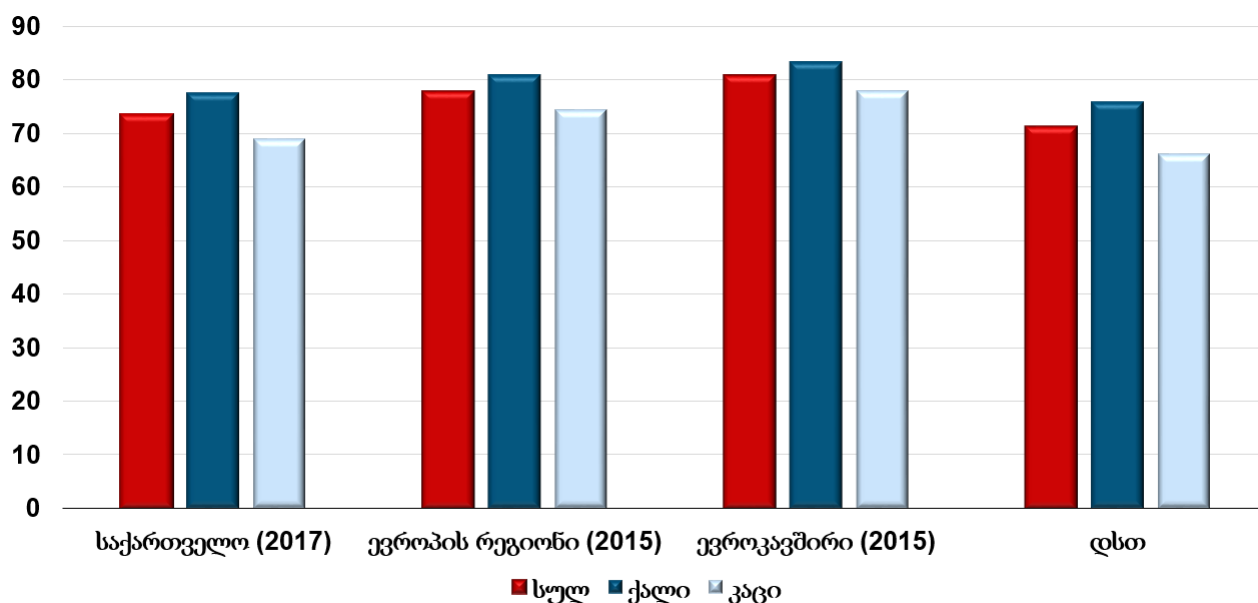
სურათი 2.8 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას, საქართველო, 2008 – 2017

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

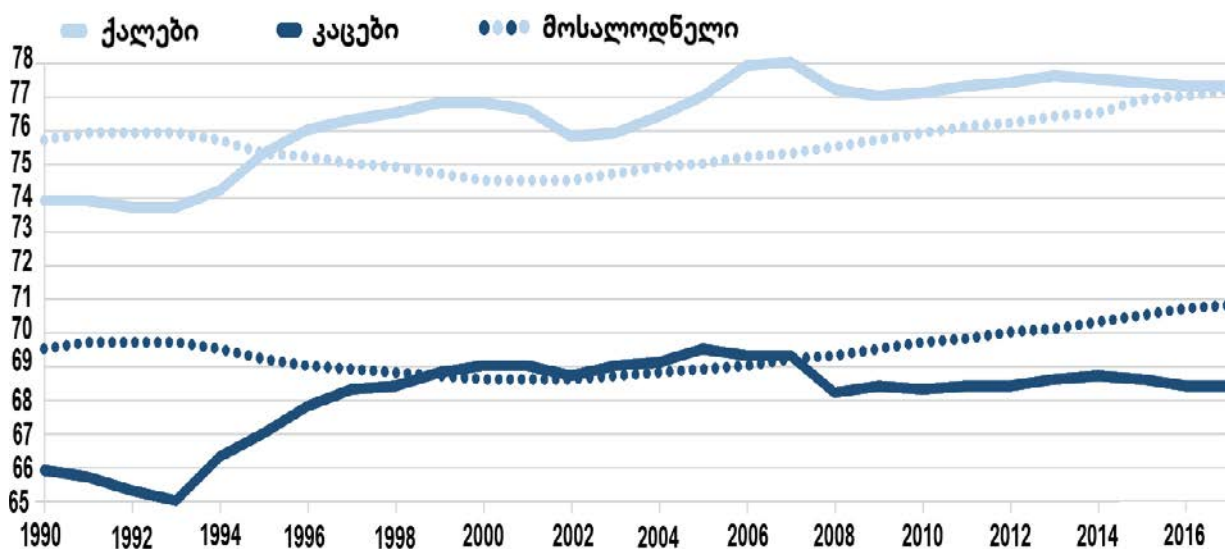
საქართველოში სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას აღემატება დსთ-ს მაჩვენებელს და ნაკლებს ევროპის რეგიონის მაჩვენებელზე (სურათი 2.9).

სურათი 2.9 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას (ბოლო ხელმისაწვდომი წელი)

წყარო: საქსტატი; ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

სურათი 2.10 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას, 1990 – 2017

	მოსალოდნელი		რეალური	
	1990	2017	1990	2017
ქალები	75.7	77.2	73.9	77.3
კაცები	69.5	70.8	65.9	68.4

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>

ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები, საქართველო

	2016		2017	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი
ცოცხალშობილთა რაოდენობა და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	56569	15.2	53 293	14.3
ბუნებრივი მატება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	5798	1.6	5 471	1.5
გარდაცვლილთა რაოდენობა და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	50771	13.7	47 822	12.8
მათ შორის გარდაიცვალა 1 წლამდე და მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	507	8.6	512	9.0
მკვდრადშობადობა და მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	558	9.8	506	9.4
ქორწინება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	25101	6.7	23 684	6.4
განქორწინება და მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	9539	2.6	10 222	2.7
მიგრაციული მატება და მიგრაციული სალდო	-8060	-8.1	-2 212	-0.6

ცხრილი 2.1 საქართველოს საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) რეგიონების მიხედვით

	2016	2017
აჭარა	341.6	344.7
თბილისი	1138.7	1152.1
კახეთი	316.8	315.3
იმერეთი	519.0	510.7
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	326.3	322.5
შიდა ქართლი	261.2	259.8
ქვემო ქართლი	428.9	431.0
გურია	111.9	111.0
სამცხე – ჯავახეთი	158.0	156.5
მცხეთა – მთიანეთი	94.0	93.9
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	31.2	30.5
საქართველო	3727.5	3728.0

ცხრილი 2.2 საქართველოს საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) ასაკის და სქესის მიხედვით

ასაკი	2016			2017		
	ორივე სქესი	კაცი	ქალი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
-1	57.8	29.8	28.0	54.8	28.2	26.6
1-4	213.8	111.0	102.7	221.5	114.7	106.7
5-9	247.7	129.8	117.9	253.7	132.6	121.0
10-14	206.8	109.6	97.2	209.0	110.7	98.2
15-19	218.6	115.7	102.9	212.1	112.3	99.9
20-24	239.1	123.1	116.1	228.3	118.6	109.7
25-29	277.0	138.9	138.2	275.0	138.2	136.7
30-34	269.8	134.4	135.5	272.2	136.1	136.1
35-39	249.3	122.7	126.6	250.6	123.8	126.7
40-44	242.2	118.9	123.4	242.1	119.4	122.7
45-49	236.7	114.1	122.5	235.9	114.5	121.4
50-54	257.6	121.2	136.4	248.9	118.0	130.9
55-59	255.5	117.1	138.4	259.6	119.4	140.2
60-64	217.6	95.4	122.2	221.6	97.5	124.2
65-69	177.6	74.0	103.6	184.6	76.9	107.7
70-74	103.2	40.5	62.8	105.1	41.2	63.9
75-79	138.9	50.2	88.7	131.6	47.2	84.3
80-84	73.5	25.6	47.9	77.3	26.5	50.8
85+	44.7	12.7	32.0	44.2	12.7	31.5
სულ	3727.5	1784.7	1942.8	3728.0	1788.6	1939.4

ცხრილი 2.3 საშუალო წლიური მოსახლეობა (ათასი) ძირითადი ასაკობრივი ჯგუფების და სქესის მიხედვით, საქართველო

ასაკი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
2010			
სულ	3786.7	1804.3	1982.3
-15	685.2	362.7	322.6
15-64	2566.2	1237.6	1328.6
65+	535.3	204.1	331.2
2011			
სულ	3756.4	1789.7	1966.7
-15	683.7	361.3	322.4
15-64	2545.5	1228.3	1317.2
65+	527.2	200.2	327.0
2012			
სულ	3728.9	1777.0	1951.8
-15	681.8	359.7	322.1
15-64	2522.1	1218.6	1303.5
65+	525.1	198.8	326.3
2013			
სულ	3717.7	1773.1	1944.5
-15	683.4	360.1	323.3
15-64	2508.1	1214.2	1293.9
65+	526.2	198.9	327.3
2014			
სულ	3719.4	1775.4	1944.1
-15	694.1	364.9	329.1
15-64	2496.2	1210.5	1285.7
65+	529.1	199.9	329.3
2015			
სულ	3725.3	1780.4	1944.8
-15	711.0	373.1	337.9
15-64	2480.4	1205.6	1274.8
65+	533.9	201.7	332.2
2016			
სულ	3727.5	1784.7	1942.8
-15	726.1	380.3	345.8
15-64	2463.6	1201.5	1262.1
65+	537.9	202.9	335.0
2017			
სულ	3728.0	1788.6	1939.4
-15	738.9	386.3	352.6
15-64	2446.3	1197.7	1248.6
65+	542.8	204.6	338.2

ცხრილი 2.4 ბუნებრივი მოძრაობის ზოგადი მაჩვენებლები, საქართველო

წელი	ცოცხალშობილები		გარდაცვალება		ბუნებრივი მატება		კორწინება		განკორწინება	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე
2008	52442	14.6	50490	13.1	1952	0.5	31414	8.2	3189	0.8
2009	56568	13.7	50794	13.3	5774	1.5	31752	8.3	4030	1.1
2010	55230	13.4	51066	13.5	4164	1.1	34675	9.2	4726	1.2
2011	51565	13.4	49818	13.3	1747	0.5	30863	8.2	5850	1.6
2012	49969	16.3	49347	13.2	622	0.2	30412	8.2	7136	1.9
2013	49657	15.9	48564	13.1	1093	0.3	34693	9.3	8089	2.2
2014	60635	15.2	49087	13.2	11548	3.1	31526	8.5	9119	2.5
2015	59249	14.3	49121	13.2	10128	2.7	29157	7.8	9112	2.4
2016	56569	14.8	50771	13.6	5798	1.6	25101	6.7	9539	2.6
2017	53293	14.6	47822	12.8	5471	1.5	23684	6.4	10222	2.7

ცხრილი 2.5 შობადობის ასაკობრივი და მოსახლეობის აღწარმოების კოეფიციენტები, საქართველო

წელი	დედის ასაკი							შობადობის ჯამობრივი კოეფიციენტი	აღწარმოების კოეფიციენტი	
	-20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45+		ბრუტო	ნეტო
2008	48.0	129.1	100.8	58.7	24.8	5.6	0.3	1.8	0.9	0.8
2009	56.1	138.5	111.5	63.4	26.8	5.8	0.3	2.0	1.0	0.9
2010	52.2	132.6	111.0	67.0	29.1	6.8	0.3	2.0	1.0	0.9
2011	47.1	125.0	106.9	63.5	28.0	6.3	0.3	1.9	0.9	0.9
2012	43.0	120.3	105.5	65.6	28.5	6.9	0.4	1.9	0.9	0.9
2013	42.2	119.1	106.2	67.3	30.5	7.2	0.4	1.9	0.9	0.9
2014	51.5	144.7	131.3	86.5	38.9	9.2	0.7	2.3	1.1	1.1
2015	48.4	144.1	128.0	87.7	41.5	10.6	0.7	2.3	1.1	1.1
2016	43.4	134.9	127.5	86.4	43.7	11.2	0.8	2.2	1.1	1.1
2017	36.2	126.1	126.9	84.5	44.0	10.5	0.5	2.1	1.0	1.0

ცხრილი 2.6 ცოცხალშობილთა რაოდენობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016	2017
აჭარა	5977	6108
თბილისი	16784	14906
კახეთი	4870	4722
იმერეთი	7784	7574
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	4797	4436
შიდა ქართლი	4074	3659
ქვემო ქართლი	6892	6693
გურია	1535	1471
სამცხე – ჯავახეთი	2349	2178
მცხეთა – მთიანეთი	1180	1205
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	327	341
საქართველო	56569	53293

ცხრილი 2.7 ცოცხალშობილთა რაოდენობა დედის ასაკის მიხედვით, საქართველო

წელი	სულ	დედის ასაკი						
		- 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45+
2008	52442	7072	19258	13993	7926	3326	782	85
2009	56568	7853	20381	15457	8473	3544	781	79
2010	55230	6841	19291	15465	8862	3793	893	85
2011	51565	5742	18032	14963	8324	3612	803	89
2012	49969	4930	17116	14762	8558	3634	869	100
2013	49657	4678	16486	14806	8797	3880	897	113
2014	60635	5579	19131	18257	11398	4941	1148	181
2015	59249	5108	17917	17739	11729	5266	1311	179
2016	56569	4467	15650	17613	11706	5539	1386	208
2017	53293	3614	13834	17350	11496	5581	1285	133

ცხრილი 2.8 სქესთა რაოდენობრივი თანაფარდობა დაბადებისას, საქართველო

წელი	ორივე სქესი	მამრობითი	მდედრობითი	(მამრობითი / მდედრობითი) * 100
2008	52442	27698	24744	111.9
2009	56568	29660	26908	110.2
2010	55230	28787	26443	108.9
2011	51565	26942	24623	109.4
2012	49969	26138	23831	109.7
2013	49657	25747	23910	107.7
2014	60635	31325	29310	106.9
2015	59249	30902	28347	109.0
2016	56569	28887	27682	104.4
2017	53293	27658	25635	107.9

ცხრილი 2.9 ცოცხალშობილთა რაოდენობა დაბადების რიგითობის მიხედვით, საქართველო

წელი	დაბადების რიგითობა					სულ
	I	II	III	IV	V+	
2008	28978	16841	5040	1098	485	52442
2009	29953	18874	5959	1257	525	56568
2010	27303	19698	6338	1301	590	55230
2011	24559	19293	5989	1166	558	51565
2012	23075	19044	6065	1269	516	49969
2013	22478	18910	6387	1353	529	49657
2014	26355	23171	8724	1646	644	60635
2015	24684	22644	9189	1878	719	59249
2016	22949	21563	9389	1964	704	56569
2017	20742	20435	9291	2073	677	53293

ცხრილი 2.10 გარდაცვლილთა რაოდენობა და სიკვდილიანობის მაჩვენებლები, საქართველო, 2017

ასაკი	გარდაცვლილთა რაოდენობა			სიკვდილიანობის მაჩვენებელი (1000 მოსახლეზე)		
	ორივე სქესი	კაცი	ქალი	ორივე სქესი	კაცი	ქალი
-1	512	278	234	9.3	9.9	8.8
1-4	82	49	33	0.4	0.4	0.3
5-9	55	34	21	0.2	0.3	0.2
10-14	57	37	20	0.3	0.3	0.2
15-19	103	67	36	0.5	0.6	0.4
20-24	202	162	40	0.9	1.4	0.4
25-29	298	238	60	1.1	1.7	0.4
30-34	315	234	81	1.2	1.7	0.6
35-39	521	415	106	2.1	3.4	0.8
40-44	809	620	189	3.3	5.2	1.5
45-49	1159	865	294	4.9	7.6	2.4
50-54	1814	1343	471	7.3	11.4	3.6
55-59	2899	2105	794	11.2	17.6	5.7
60-64	3439	2315	1124	15.5	23.8	9.1
65-69	4346	2795	1551	23.5	36.4	14.4
70-74	3702	2119	1583	35.2	51.5	24.8
75-79	8541	4054	4487	64.9	85.8	53.2
80-84	8558	3523	5035	110.7	132.7	99.2
85+	10410	3170	7240	235.5	248.9	230.0
სულ	47822	24423	23399	12.8	13.7	12.1

ცხრილი 2.11 ერთ წლამდე გარდაცვლილ ბავშვთა განაწილება ასაკის და სქესის მიხედვით, საქართველო

	ჩვილთა გარდაცვალება			ნეონატალური გარდაცვალება			პოსტნეონატალური გარდაცვალება		
	ორივე სქესი	ბიჭი	გოგო	ორივე სქესი	ბიჭი	გოგო	ორივე სქესი	ბიჭი	გოგო
2008	1384	792	592	1135	628	507	249	164	85
2009	1272	734	538	1012	589	423	260	145	115
2010	932	538	394	680	397	283	252	141	111
2011	714	430	284	507	296	211	207	134	73
2012	728	426	302	544	325	219	184	101	83
2013	654	386	268	465	274	191	189	112	77
2014	578	316	262	393	215	178	185	101	84
2015	507	275	232	345	186	159	162	89	73
2016	507	292	215	356	212	144	151	80	71
2017	512	278	234	362	201	161	150	77	73

ცხრილი 2.12 სიკვდილიანობა ძირითადი მიზეზების მიხედვით (მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე), საქართველო, 2017

	რაოდენობა	მაჩვენებელი
სულ	47822	1283.0
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	636	17.1
სიმსივნეები	6545	175.6
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	563	15.1
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	1002	26.9
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	111	3.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	617	16.6
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	6	0.2
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	19857	532.7
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	2355	63.2
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	1358	36.4
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	53	1.4
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	61	1.6
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	796	21.4
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	14	0.4
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	359	9.6
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	148	4.0
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	11639	312.2
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	1702	45.7

ცხრილი 2.13 სიკვდილიანობა 15 წლამდე ასაკის ბავშვებში ძირითადი მიზეზების მიხედვით (მაჩვენებლები შესაბამისი ასაკობრივი ჯგუფის და სქესის 100000 ბავშვზე), საქართველო, 2017

	სულ		მამრობითი		მდედრობითი	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი
სულ	706	88.4	398	103.0	308	87.3
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	8	1.0	4	1.0	4	1.1
სიმსივნეები	28	3.5	15	3.9	13	3.7
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	12	1.5	7	1.8	5	1.4
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	7	0.9	5	1.3	2	0.6
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	35	4.4	21	5.4	14	4.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	11	1.4	5	1.3	6	1.7
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	23	2.9	15	3.9	8	2.3
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	1	0.1	1	0.3	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	2	0.3	2	0.5	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	359	44.9	199	51.5	160	45.4
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	134	16.8	69	17.9	65	18.4
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	21	2.6	16	4.1	5	1.4
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	65	8.1	39	10.1	26	7.4

ცხრილი 2.14 სიკვდილიანობა ერთ წლამდე ასაკის ბავშვებში ძირითადი მიზეზების მიხედვით (მაჩვენებლები შესაბამისი ასაკობრივი ჯგუფის და სქესის 100000 ბავშვზე), საქართველო, 2017

	სულ		მამრობითი		მდედრობითი	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი
სულ	512	933.7	278	985.5	234	878.8
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	2	3.6	1	3.5	1	3.8
სიმსივნეები	3	5.5	1	3.5	2	7.5
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	6	10.9	3	10.6	3	11.3
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	3	5.5	2	7.1	1	3.8
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	3	5.5	2	7.1	1	3.8
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	7	12.8	3	10.6	4	15.0
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	0	0.0	0	0.0	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	2	3.6	2	7.1	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგ-ბა	359	654.7	199	705.5	160	600.9
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	120	218.8	63	223.3	57	214.1
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	7	12.8	2	7.1	5	18.8

ცხრილი 2.15 სიკვდილიანობა ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვებში ძირითადი მიზეზების მიხედვით (მაჩვენებლები შესაბამისი ასაკობრივი ჯგუფის და სქესის 100000 ბავშვზე), საქართველო, 2017

	სულ		მამრობითი		მდედრობითი	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი	რაოდენობა	მაჩვენებელი
სულ	594	215.0	327	228.8	267	200.2
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობა	3	1.1	2	1.4	1	0.7
სიმსივნეები	10	3.6	4	2.8	6	4.5
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	11	4.0	6	4.2	5	3.7
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	3	1.1	2	1.4	1	0.7
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	25	9.0	15	10.5	10	7.5
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	0	0.0	0	0.0	0	0.0
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	16	5.8	9	6.3	7	5.2
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავ-ბი	0	0.0	0	0.0	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	2	0.7	2	1.4	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	359	129.9	199	139.2	160	120.0
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	132	47.8	68	47.6	64	48.0
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	8	2.9	6	4.2	2	1.5
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი	25	9.0	14	9.8	11	8.2

ცხრილი 2.16 გარდაცვლილთა რაოდენობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016	2017
აჭარა	3622	3480
თბილისი	12720	11976
კახეთი	5099	4806
იმერეთი	9102	8733
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	5532	5119
შიდა ქართლი	3717	3449
ქვემო ქართლი	4855	4351
გურია	1832	1861
სამცხე – ჯავახეთი	2053	1941
მცხეთა – მთიანეთი	1416	1370
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	823	736
საქართველო	50771	47822

ცხრილი 2.17 ბუნებრივი მატება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016	2017
აჭარა	2355	2628
თბილისი	4064	2930
კახეთი	-229	-84
იმერეთი	-1318	-1159
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	-735	-683
შიდა ქართლი	357	210
ქვემო ქართლი	2037	2342
გურია	-297	-390
სამცხე – ჯავახეთი	296	237
მცხეთა – მთიანეთი	-236	-165
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	-496	-395
საქართველო	5798	5471

ცხრილი 2.18 სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა დაბადებისას, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
სულ	69.7	69.9	71.3	72.1	72.1	72.5	72.8	73	72.7	73.5
კაცი	64.9	65.6	66.7	67.8	67.6	68.1	68.6	68.7	68.3	69.2
ქალი	74.8	74.2	75.8	76.5	76.7	76.9	77.0	77.3	77.2	77.8

თავი 3.

მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება

მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურება

ჯანდაცვის რესურსები და სერვისების უტილიზაცია, საქართველო, 2017

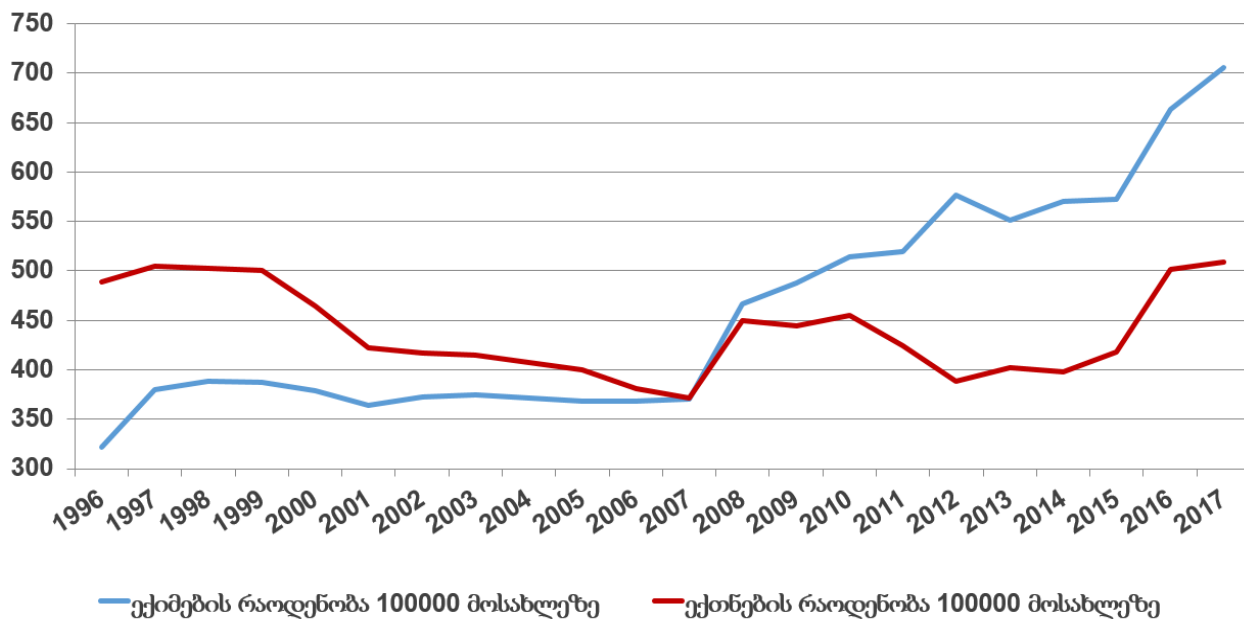
ექიმების რაოდენობა	27362	სტაციონარული დაწესებულებების რაოდენობა	280
ექიმებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	734.0	ამბულატორიულ/პოლიკლინიკური დაწესებულებების რაოდენობა	1092
ექთნების რაოდენობა	17998	ანტენატალური მომსახურების მიმწოდებელი დაწესებულებების რაოდენობა	330
ექთნებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	482.8	სასწრაფო დახმარების სადგურების რაოდენობა	82
ჰოსპიტალური საწოლების რაოდენობა	15084	სისხლის გადასხმის სადგურების რაოდენობა	21
ჰოსპიტალური საწოლებით უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	404.6	ჩვილ ბავშვთა სახლების რაოდენობა	1
მიმართვა ექიმთან	10486447	ს/კ ინსტიტუტების რაოდენობა	9
ექიმის ვიზიტი ბინაზე	239103	სოფლის ექიმი (ფიზიკური პირი) რაოდენობა	1277

ჯანდაცვის სისტემის ადამიანური რესურსები და ჯანდაცვის ქსელი

სამედიცინო მომსახურების ეფექტურობისა და პროდუქტიულობის კუთხით, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს ქვეყნებში ჯანდაცვის რესურსის სათანადო რაოდენობის არსებობას.

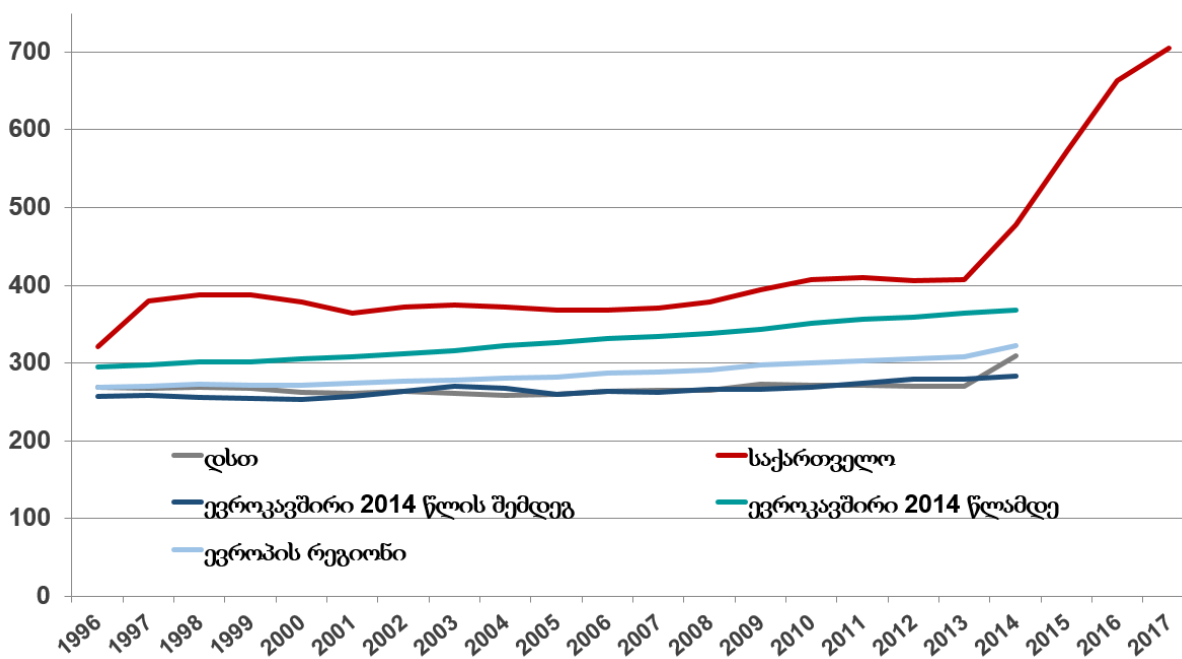
ჯანდაცვის რესურსებით უზრუნველყოფას განსაზღვრავს მოსახლეობის ექიმებით და ექთნებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლები (სურათი 3.1). საქართველოში 2006 წლიდან აღინიშნება ექიმებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლის ზრდა; ამასთან, საქართველოს მაჩვენებლები მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის, ევროკავშირის და დსთ ქვეყნების მაჩვენებლებს (სურათი 3.2). ექთნებით უზრუნველყოფის მაჩვენებლები 1998 წლიდან 2013 წლამდე კლების ტენდენციით ხასიათდება და უკანასკნელ წლებში, ზრდის მიუხედავად, მნიშვნელოვნად ჩამორჩება ევროპის რეგიონის, ევროკავშირის და დსთ ქვეყნების მაჩვენებლებს.

სურათი 3.1 მოსახლეობის პროფესიულად აქტიური ექიმებით¹ და ექთნებით² უზრუნველყოფის მაჩვენებლები, საქართველო

წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“; დკსჯეც

სურათი 3.2 ექიმებით უზრუნველყოფა 100 000 მოსახლეზე

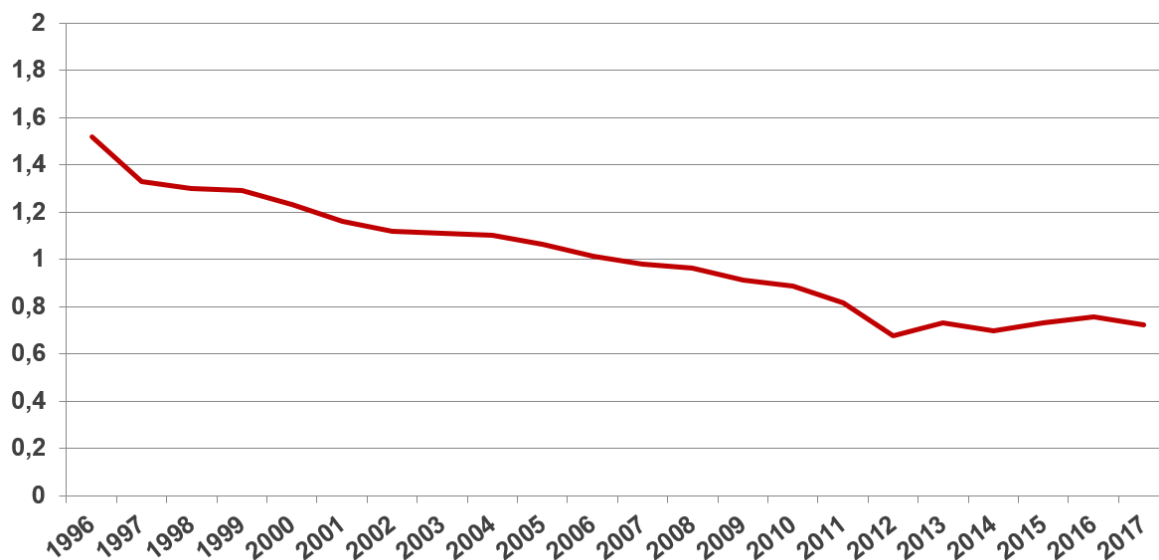
წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“; დკსჯეც

¹ პროფესიონალურად აქტიური ექიმები - პრაქტიკოსი ექიმები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა, არ მიეკუთვნება: სტომატოლოგები, სტომატოლოგი-ქირურგები, ექიმები, რომლის საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექიმები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექიმები.

² პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალი - პრაქტიკოსი ექიმები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა, არ მიეკუთვნება: ექთნები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექთნები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექთნები.

ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნებში ერთ ექიმზე მოდის საშუალოდ 2-2.7 ექთანი და პოზიტიურ ტენდენციად არის მიჩნეული ამ მაჩვენებლის ზრდა. უკანასკნელი დეკადების განმავლობაში, საქართველოში ექიმების რაოდენობა ჭარბობს ექთნების რაოდენობას და ექთნების რაოდენობის ექიმების რაოდენობასთან შეფარდება ბოლო 5 წლის განმავლობაში არ აღემატება 0.8-ს (სურათი 3.3).

სურათი 3.3 ექთნების რაოდენობის ექიმების რაოდენობასთან შეფარდება, საქართველო

წყარო: დკსჯეც

ცხრილი 3.1 პროფესიულად აქტიური ექიმებით* უზრუნველყოფა, საქართველო

	ექიმები		მათ შორის პრაქტიკოსი ექიმები	
	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
2008	17961	466.7	16571	430.6
2009	18591	487.4	17392	456.0
2010	19453	513.7	18227	481.3
2011	19514	519.5	18366	488.9
2012	21501	576.6	18235	489.0
2013	20474	550.7	18278	491.6
2014	21201	570.0	19270	518.1
2015	21312	572.1	20143	540.7
2016	24745	663.8	24082	646.1
2017	26303	705.6	25084	672.9

ცხრილი 3.2 საავადმყოფოებში მომუშავე სამედიცინო პერსონალი, საქართველო

	საავადმყოფოებში მომუშავე პერსონალი		საავადმყოფოებში მომუშავე ექიმები		საავადმყოფოებში მომუშავე ექთნები და ბეზიაქალები	
	სულ	მაცვენებელი 100000 მოსახლეზე	სულ	% ქვეყანაში მომუშავე პრაქტიკოსი ექიმების საერთო რაოდენობიდან	სულ	% ქვეყანაში მომუშავე საშუალო სამედიცინო პერსონალის საერთო რაოდენობიდან
2008	30164	783.8	7881	43.9	10864	53.9
2009	30765	806.5	8137	43.8	10741	54.9
2010	30994	818.5	8404	43.2	10772	55.0
2011	28319	753.9	7942	40.7	9583	52.5
2012	24042	644.7	7951	33.1	8116	33.8
2013	25953	698.1	9385	36.2	8632	33.3
2014	26982	725.4	9680	42.0	8915	59.4
2015	30460	817.7	10699	50.2	9957	63.9
2016	31391	842.1	11822	49.1	10897	58.3
2017	35121	942.1	13126	52.1	11905	66.6

ცხრილი 3.3 პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალით** უზრუნველყოფა, საქართველო

	ექთნები		ბეზიაქალები	
	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
2008	17309	449.8	1061	27.6
2009	16958	444.6	955	25.0
2010	17211	454.5	913	24.1
2011	15940	424.3	661	17.6
2012	14493	388.7	634	17.0
2013	14935	401.7	594	16.0
2014	14809	398.2	607	16.3
2015	15574	418.1	593	15.9
2016	18701	501.7	489	13.1
2017	18977	509.0	491	13.2

* პროფესიონალურად აქტიური ექიმები - პრაქტიკოსი ექიმები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა. **არ მიეკუთვნება:** სტომატოლოგები, სტომატოლოგი-ქირურგები, ექიმები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექიმები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექიმები.

** პროფესიულად აქტიური საშუალო სამედიცინო პერსონალი - პრაქტიკოსი ექთნები, რომელთათვისაც მათი სამედიცინო განათლება არის სამუშაოს აღსრულების წინაპირობა. **არ მიეკუთვნება:** ექთნები, რომელთა საქმიანობა არ მოითხოვს სამედიცინო განათლებას, უმუშევარი ექთნები და პენსიონერები, საზღვარგარეთ მომუშავე ექთნები.

ცხრილი 3.4 ექიმი-სპეციალისტები სპეციალიზაციის მიხედვით, საქართველო

	ზოგადი პრაქტიკის ექიმები		პედიატრები		მეან-გინეკოლოგები		ფსიქიატრები		ქირურგიული პროფილის ჯგუფი	
	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	სულ	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე
2008	2408	62.6	1858	48.3	1462	38.0	278	7.2	1382	35.9
2009	2977	78.0	1579	41.4	1467	38.5	294	7.7	1504	39.4
2010	3146	83.1	1560	41.2	1499	39.6	291	7.7	1559	41.2
2011	3273	87.1	1473	39.2	1434	38.2	258	6.9	1581	42.1
2012	4172	111.9	1428	38.3	1453	39.0	283	7.6	1759	47.2
2013	3964	106.6	1444	38.8	1561	42.0	393	10.6	1953	52.5
2014	4757	127.9	1367	36.8	1659	44.6	391	10.5	2118	56.9
2015	5142	138.0	1186	31.8	1775	47.6	367	9.9	1974	53.0
2016	6775	181.8	1333	35.8	1874	50.3	471	12.6	2565	68.8
2017	6667	178.8	1428	38.3	1899	50.9	471	12.6	2980	79.9

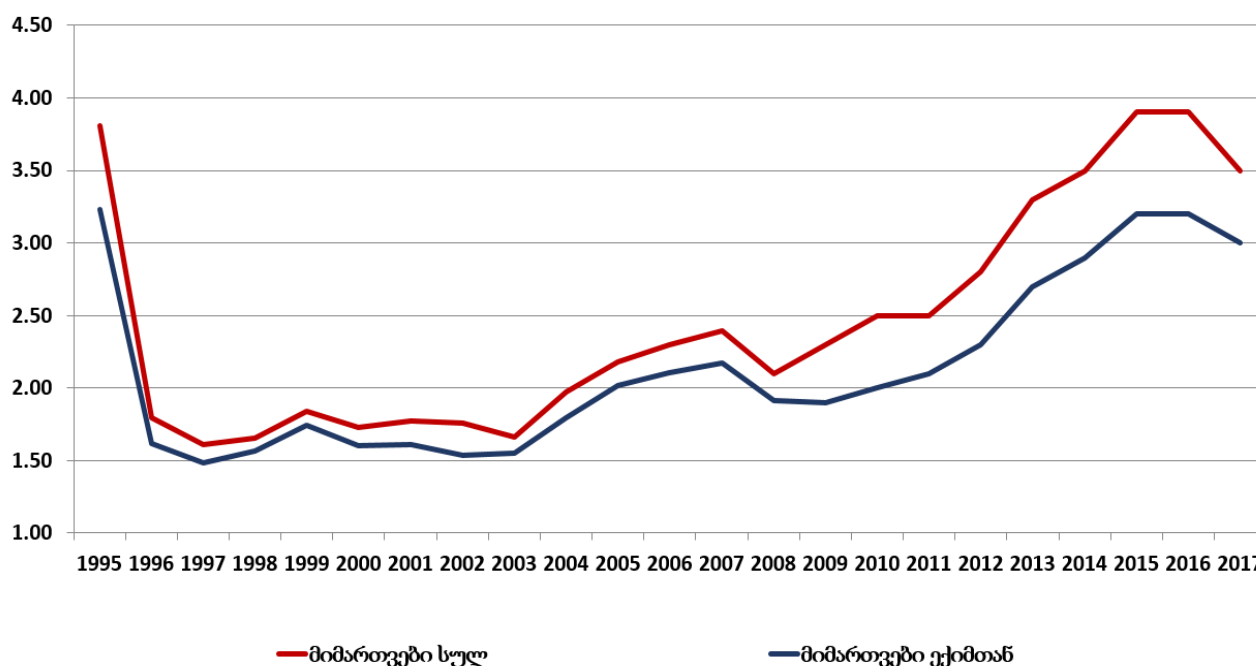
ცხრილი 3.5 ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის სამკურნალო პროფილაქტიკური დაწესებულებების ქსელი, საქართველო, 2017

დაწესებულება	რაოდენობა
სტაციონარული დაწესებულებები	280
საავადმყოფოები და სამედიცინო ცენტრები	272
მ.შ. სპეციალიზებული	117
მ.შ. დამოუკიდებელი სამშობიარო სახლები	32
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები (სტაციონარით)	6
დისპანსერები (სტაციონარით)	2
ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებები და სოფლის ექიმები	2369
მ.შ. პოლიკლინიკური დაწესებულებები დამოუკიდებელი	945
მ.შ. სტომატოლოგიური პოლიკლინიკები და კაბინეტები	625
ამბულატორიები	24
დამოუკიდებელი ქალთა კონსულტაციები	32
კაბინეტები (სტომატოლოგიურის გარდა)	70
სოფლის ექიმები	1277
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები (სტაციონარის გარეშე)	3
დისპანსერები (სტაციონარის გარეშე)	18
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სადგური	82
სისხლის გადასხმის ობიექტები	21
ეპიდემიოლოგიური სამსახური	64
სხვა	31

ჯანდაცვის სერვისების უტილიზაცია

2017 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია 12906763 მიმართვა პირველადი ჯანდაცვის დონეზე, მათ შორის 11493353 - ექიმთან. ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ბოლო ხელმისაწვდომი მონაცემებით, 1 სულ მოსახლეზე **ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური მომსახურებისთვის** მიმართვიანობის საშუალო მაჩვენებელი ევროპის რეგიონის ქვეყნებისთვის ~6-ს შეადგენს. საქართველოში უკანასკნელი ორი დეკადის განმავლობაში მაჩვენებლის მნიშვნელობა 2.2-ს არ აღემატებოდა. საყოველთაო ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამის ამოქმედების შემდეგ მოსახლეობის მიმართვიანობა როგორც ამბულატორიულ, ასევე სტაციონარულ დაწესებულებებში, მკვეთრად გაიზარდა და 2017 წელს ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური მომსახურებისთვის მიმართვათა რაოდენობამ ერთ სულ მოსახლეზე 3.5-ს მიაღწია (სურათი 3.4).

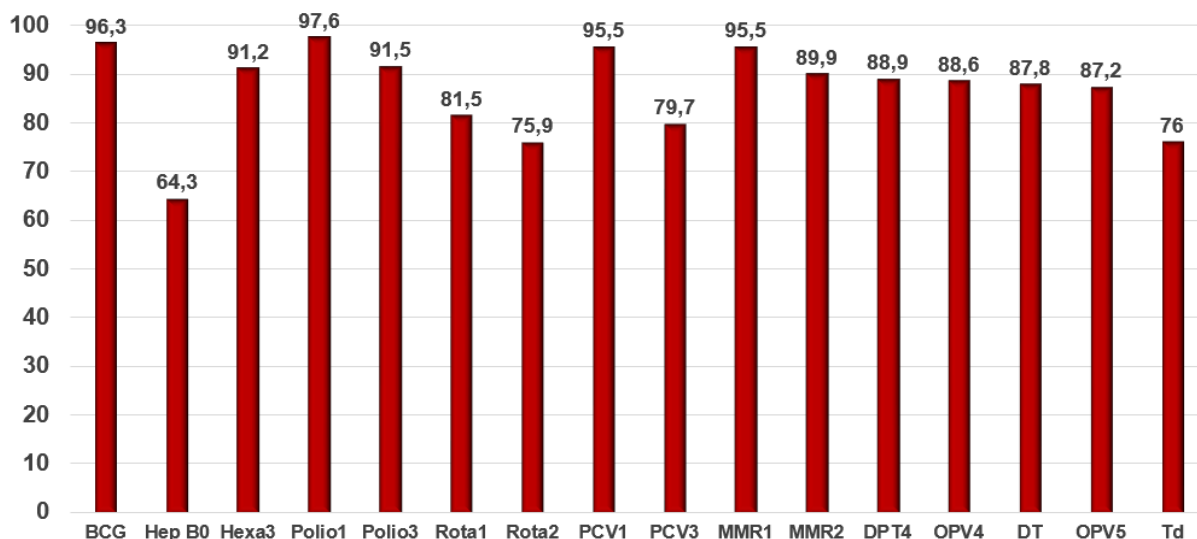
სურათი 3.4 მიმართვათა რაოდენობა 1 სულ მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

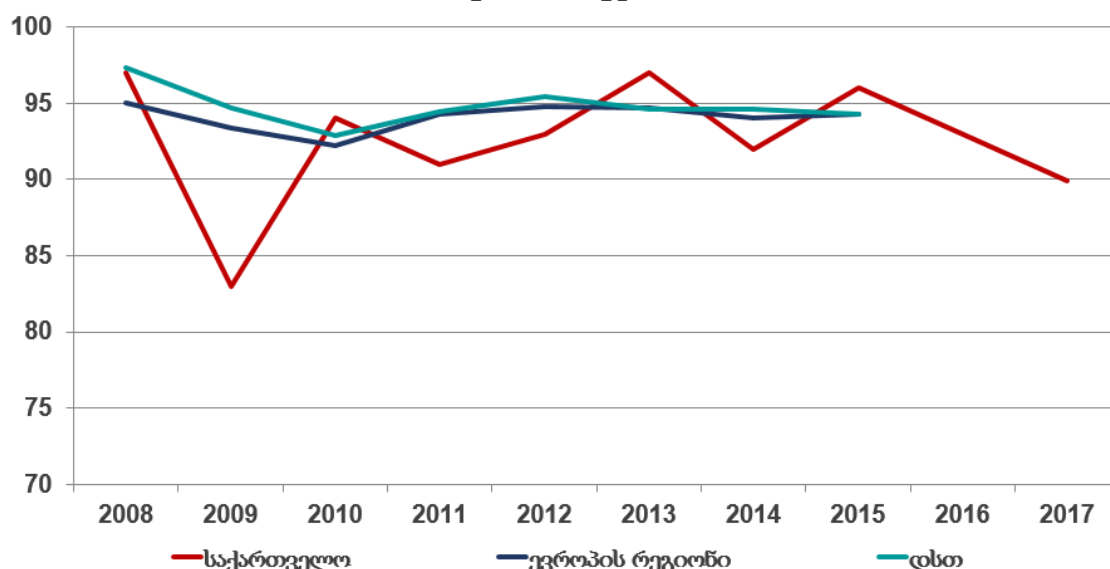
საქართველოს მოსახლეობისთვის **იმუნიზაციის** ეროვნული კალენდრით გათვალისწინებული ყველა აცრა უფასოა. სახელმწიფოს მიერ მოსახლეობის იმუნიზაციისთვის ხდება მხოლოდ იმ ვაქცინების შეძენა, რომელთაც აქვთ ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის პრეკვალიფიკაცია, რაც მაღალი ხარისხისა და უსაფრთხო იმუნიზაციის გარანტიაა. ანტიგენტა უმრავლესობაში 2016 წელს მიღწეული მოცვის მაჩვენებლები აღემატება 2015 წლის მაჩვენებლებს, თუმცა, დასახული წლიური 95%-იანი მიზანი 2017 წელსაც ვერ იქნა მიღწეული (სურათი 3.5).

სურათი 3.5 იმუნიზაციით მოცვა (%), საქართველო, 2017

წყარო: დეკჯე

სურათი 3.6 ერთი წლის ასაკის ბავშვთა წითელას საწინააღმდეგო აცრით მოცვა (%)

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“, დეკჯე

2017 წელს დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრში დარგობრივი სტატისტიკური ანგარიშები წარმოადგინა 280 **სტაციონარული სერვისების** მიმწოდებელმა დაწესებულებამ.

2017 წელს გაგრძელდა მოსახლეობის სტაციონარულ სერვისებზე მიმართვიანობის ზრდის ტენდენცია, რომელიც გამოწვეული იყო საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებით.

2017 წელს სტაციონარული მომსახურება გაეწია 502 658 ავადმყოფს, რაც 9%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. ჰოსპიტალიზაციათა 19.7% სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობებთან, 19.4% - სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობებთან და 12.0% - ორსულობასთან, მშობიარობასა და ლოგინობის ხანასთან იყო დაკავშირებული. ზოგადი ლეტალობა, ისევე როგორც 2016 წელს 2.6%-ს შეადგენდა.

2017 წელს საქართველოს სტაციონარებში ჩატარდა 253 642 **ქირურგიული ოპერაცია** (მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე – 68.0), ოპერაციის შემდგომი ლეტალობა – 0.1%. 15 წლამდე ასაკის ბავშვებში ჩატარდა 28294 ოპერაცია (მაჩვენებელი 1000 ბავშვზე – 38.3; ლეტალობა – 0.5%).

ოპერაციათა საერთო რაოდენობაში გეგმიური ოპერაციების წილი 65.8%-ს შეადგენდა.

ჩატარებული გეგმიური ოპერაციების სტრუქტურაში უმეტესი წილი ეკავა სამედიცინო-გინეკოლოგიურ ოპერაციებს (22.0%) და ოპერაციებს შარდსასქესო სისტემის ორგანოებზე (37.9%).

2017 წელს გულზე ჩატარდა 18 480 ოპერაცია (გეგმიური და გადაუდებელი), მათ შორის 624 - ბავშვებში. უკანასკნელი წლებში გაიზარდა გულზე ჩატარებული ოპერაციების რიცხვი, რაც ძირითადად განპირობებულია სისხლის მიმოქცევის აღდგენითი ოპერაციებით. 2017 წელს გულზე ჩატარებული ოპერაციების საერთო რაოდენობა, ისევე როგორც კორონარული შუნტირებების რაოდენობა და კორონარული არტერიების ანგიოპლასტიკა, მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა წინა წელთან შედარებით.

გულზე ოპერაციების 8.7% ჩატარდა თანდაყოლილი მანკების გამო. 1.1%-ს ენდოვასკულური ბალონური დილატაცია, 3.9%-ს კარდიოსტიმულატორის იმპლანტირება, 45.3%-ს კორონარული არტერიების ანგიოპლასტიკა შეადგენდა.

ძვალ-კუნთოვანი სისტემის ოპერაციებს შორის მენჯ-ბარძაყის და მუხლის სახსრების პროთეზირება, რომელიც მოსახლეობის კეთილდღეობის ერთერთ მაჩვენებელს წარმოადგენს, 37.0%-ს შეადგენდა. 2016 წელთან შედარებით, ამ ტიპის ოპერაციების რაოდენობა დაახლოებით 28%-ით გაიზარდა.

გადაუდებელი ოპერაციების წილი ჩატარებულ ოპერაციათა საერთო რაოდენობაში 34.2%-ს შეადგენს.

სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სისტემა ქვეყნის მოსახლეობას უზრუნველყოფს უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარებით. 2017 წელს სასწრაფო-სამედიცინო დახმარების მიერ განხორციელებულ იქნა 1 451 725 გამოძახებაზე გასვლა, რაც 1 სულ მოსახლეზე 0.4-ს შეადგენს.

2017 წელს **სისხლის დონაციების** მთლიანი რაოდენობა ყველა ლიცენზირებულ სისხლის ბანკში (21 სისხლის ბანკი) იყო 92 900, აქედან უანგარო დონაციების რაოდენობამ შეადგინა - 27 660 (29.8%). დონაციების მთლიანი რაოდენობა „უსაფრთხო სისხლის“ სახელმწიფო პროგრამაში ჩართულ სისხლის ბანკებში (13 სისხლის ბანკი) იყო - 83335, აქედან უანგარო დონაციების რაოდენობაა - 25 095 (30%).

ცხრილი 3.6 ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებებში მიმართვათა რაოდენობა 1 სულ მოსახლეზე, საქართველო

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
მიმართვების საერთო რაოდენობა	2.3	2.5	2.5	2.8	3.3	3.5	3.9	3.9	3.5
<i>მათ შორის:</i>									
ექიმთან მიმართვა	1.9	2.0	2.1	2.3	2.7	2.9	3.2	3.2	3.0
15 წლამდე ბავშვების ექიმთან მიმართვა	2.9	2.8	2.6	2.7	3.0	3.3	3.6	3.6	3.4
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახება	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4
15 წლამდე ბავშვებთან სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახება	0.2	0.1	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2

ცხრილი 3.7 ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებების ქირურგიული მუშაობა, საქართველო

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ქირურგიული ოპერაციები სულ	47645	68570	78670	77289	101602	102120	105604
<i>მათ შორის:</i>							
თვალზე	6961	6471	15941	17576	27517	27185	31369
მათ შორის: გლაუკომა	748	770	8979	945	1169	1633	1622
კატარაქტა	4351	3826	7517	9121	16386	15171	15624
მიკროქირურგიული	1459	1655	2957	9894	10490	10423	12752
ყელ-ყურ-ცხვირზე	2629	9595	2816	4149	4243	14152	12059
სისხლძარღვებზე	59	219	1202	1615	428	642	373
მუცლის ღრუს ორგანოებზე	1426	1343	1318	772	732	785	679
მათ შორის არაჩაჭედილი თიაქრის კვეთა	133	175	740	113	123	168	112
სამეანო-გინეკოლოგიური	14941	20394	27167	23862	15655	14905	14628
სარძევე ჯირკვალზე	137	236	231	394	404	434	353
კანსა და კანქვეშა ქსოვილებზე	11724	20653	17863	16335	22030	18620	15604

ცხრილი 3.8 მონაცემები პროფილაქტიკური აცრების შესახებ, საქართველო, 2017

ვაქცინა	ვაქცინაციის ასაკი კალენდრის მიხედვით	აცრილთა რაოდენობა კალენდრის მიხედვით	მოცვა (%)
ბცქ	0 – 5 დღე	49703	96.3%
ჰეპატიტი ბ – 0	0 – 12 საათი	49446	64.3%
დცტ+ჰიბ+ჰეპ ბ/ დცტ+ჰიბ+ჰეპ ბ+იპვ/დცტ – 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	50669	
დცტ+ჰიბ+ჰეპ ბბ/ დცტ+ჰიბ+ჰეპ ბ+იპვ/დცტ – 3	4 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	47320	91.2%
დცტ – 4	18 – 24 თვე	46299	88.9%
პოლიო – 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	50669	97.6%
პოლიო – 3	4 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	47461	91.5%
ოპვ – 4	18 – 24 თვე	46081	88.6%
ოპვ – 5	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	46321	87.2%
წწყ – 1	12 – 24 თვე	50006	95.5%
წწყ – 2	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	47734	89.9%
როტა-1	2 თვე	42273	81.5%
როტა-2	3 თვე	39394	75.9%
დტ	5 წლის – 5 წელი 11 თვე 29 დღე	46636	87.8%
პნევმოკოკური - 1	2 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	49579	95.5%
პნევმოკოკური - 2	3 თვიდან – 11 თვე 29 დღემდე	47378	91.3%
პნევმოკოკური - 3	12 – 15 თვე	41368	79.7%
ტდ	14 წლის	29019	76.0%

ცხრილი 3.9 პროფილაქტიკური აცრებით მოცვა რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	ბგვ	დეტ+პიბ+ჰეპ ბ/დეტ+პიბ+ჰეპ + იპვ/დეტ 3	პოლიო-3	წყ-1	წყ-2
აჭარა	94.3%	92.7%	92.7%	94.2%	90.8%
თბილისი	93.3%	90.7%	91.4%	95.7%	87.1%
კახეთი	92.3%	93.3%	93.3%	94.4%	91.4%
იმერეთი	93.7%	93.1%	93.1%	97.5%	93.9%
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	92.2%	92.3%	92.3%	95.3%	91.2%
შიდა ქართლი	93.5%	88.8%	88.8%	95.7%	92.6%
ქვემო ქართლი	93.5%	91.5%	91.5%	96.0%	90.0%
გურია	95.1%	86.9%	86.9%	83.3%	89.0%
სამცხე – ჯავახეთი	97.1%	87.5%	87.5%	94.7%	89.4%
მცხეთა – მთიანეთი	100.0%	85.7%	85.7%	100.4%	89.8%
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	97.4%	89.3%	89.3%	106.2%	90.5%
საქართველო	93.5%	91.2%	91.5%	95.5%	89.9%

ცხრილი 3.10 სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
სასწრაფო სამედიცინო დახმარების დაწესებულებების საერთო რაოდენობა	75	78	75	104	78	79	82
გასვლების საერთო რაოდენობა	966493	1061690	1231225	1247588	1479212	1617704	1451725
პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია დახმარება სახელმწიფო პროგრამით	908000	993089	1148445	1201793	1436980	1459415	1345002

ცხრილი 3.11 ფიზიკურ პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	პირველადი სამედიცინო დახმარება გაეწია	მათ შორის					
		უბედური შემთხვევის დროს		უცაბედი ავად გახდომის დროს		მშობიარობის და პათოლოგიური ორსულობის დროს	
		სულ	%	სულ	%	სულ	%
2008	768167	10912	1.4	751945	979	5310	0.7
2009	883129	14579	1.6	863589	978	4961	0.6
2010	933877	13286	1.4	915319	980	5272	0.6
2011	936614	12323	1.3	919953	982	4338	0.5
2012	1035270	29242	2.8	1001494	967	4534	0.4
2013	1199884	15017	1.3	1179681	983	5186	0.4
2014	1221404	26074	2.1	1188006	973	6484	0.5
2015	1452857	24712	1.7	1417200	975	8734	0.6
2016	1530237	24778	1.6	1494058	976	9068	0.6
2017	1413410	20106	1.4	1382520	97.8	8417	0.6

ცხრილი 3.12 ფიზიკურ პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაეწია სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, საქართველო

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
აჭარა	80762	75660	77756	91550	102174	116280	127656	117387
თბილისი	377066	442363	505492	602591	640885	709320	735182	686311
კახეთი	70184	56317	64832	66977	59022	79331	90895	84009
იმერეთი	111606	101023	108989	108989	123975	158375	154547	142339
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	82059	60625	80447	82854	69251	98156	106168	91586
შიდა ქართლი	47313	43370	48993	53702	51887	76421	71258	64590
ქვემო ქართლი	66413	69968	67959	87380	83890	107578	128216	116109
გურია	26869	23924	21926	21693	23387	28216	32758	30947
სამცხე – ჯავახეთი	29992	30887	23177	30109	24550	33040	36865	34788
მცხეთა – მთიანეთი	25982	19565	22677	27800	30438	34066	34230	33351
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	15631	12922	13022	12185	11945	12074	12462	11993
საქართველო	933877	936614	1035270	1199884	1221404	1452857	1530237	1413410

ცხრილი 3.13 საწოლთა ფონდის გამოყენების მაჩვენებლები, საქართველო

	ჰოსპიტალური საწოლების რაოდენობა	უზრუნველყოფა 100000 მოსახლეზე	დატვირთვა	დაყოვნება	ბრუნვა
2008	14069	365.6	792.0	3.0	26.2
2009	13633	357.4	148.2	6.3	23.4
2010	13378	353.3	160.0	6.4	25.2
2011	12599	335.4	173.6	7.0	24.8
2012	11348	304.3	228.9	7.0	32.7
2013	11600	312.0	181.4	5.4	33.6
2014	11675	313.9	188.3	5.2	36.3
2015	12830	344.4	193.3	5.3	36.4
2016	13840	371.3	189.3	5.0	37.8
2017	15084	404.6	180.5	5.2	35.0

ცხრილი 3.14 მოსახლეობის სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	502658	12940	2.6
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	24621	303	1.2
ახალწარმონაქმნები	24202	891	3.7
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული დარღვევები	5577	202	3.6
ენდოკრინული სისტემის ავადმყოფობები	5260	57	1.1
ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები	9549	36	0.4
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	18023	204	1.1
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	9929	1	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	583	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	97557	4516	4.6
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	99052	2974	3.0
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	44311	1068	2.4
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	4971	56	1.1
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებელი ქსოვილის ავ-ბი	9901	10	0.1
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	26785	262	1.0
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	60097	6	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული მდგომარეობები	6916	341	4.9
თანდაყოლილი ანომალიები	3218	46	1.4
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	15191	1522	10.0
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	33367	444	1.3
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	3548	1	0.0

ცხრილი 3.15 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვების სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	94658	531	0.6
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	13725	10	0.1
ახალწარმონაქმნები	1362	17	1.2
ენდოკრინული სისტემის ავადმყოფობები	584	1	0.2
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	469	0	0.0
ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები	101	0	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	1091	14	1.3
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	566	0	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	121	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	153	11	7.2
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	49585	44	0.1
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	4101	5	0.1
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	495	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებელი ქსოვილის ავ-ბი	550	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	2438	0	0.0
ორსულობა, მშობიარობა და ლოგინობის ხანა	26	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული მდგომარეობები	6915	341	4.9
თანდაყოლილი ანომალიები	2491	42	1.7
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	3539	25	0.7
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	5805	21	0.4
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	541	0	0.0

ცხრილი 3.16 ერთ წლამდე ასაკის ბავშვების სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
სულ	24572	433	1.8
ზოგიერთი ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	3053	5	0.2
ახალწარმონაქმნები	304	4	1.3
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები და იმუნური მექანიზმის ჩართვით გამოწვეული ზოგიერთი დარღვევა	81	0	0.0
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	12	0	0.0
ფსიქიური და ქცევითი აშლილობები	1	0	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	207	4	1.9
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	30	0	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	7	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	16	2	12.5
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	11098	16	0.1
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	366	3	0.8
კანისა და კანქვეშა ქსოვილის ავადმყოფობები	57	0	0.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	19	0	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	352	0	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ზოგიერთი მდგომარეობა	6897	339	4.9
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარებული მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	928	42	4.5
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	725	16	2.2
ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	330	2	0.6
ფაქტორები, რომლებიც დაკავშირებულია სამედიცინო სამს-თან	89	0	0.0

ცხრილი 3.17 ქირურგიული ოპერაციები სტაციონარში (გეგმიური და გადაუდებელი), საქართველო

	ოპერაციების საერთო რაოდენობა			მათ შორის ბავშვებში		
	სულ	მაჩვენებელი 1000 სულ მოსახლეზე	ლეტალობა (%)	სულ	მაჩვენებელი 1000 სულ ბავშვზე	ლეტალობა (%)
2008	121189	31.5	0.5	13943	20.3	0.6
2009	123900	32.5	0.5	11361	16.6	0.5
2010	134941	35.6	0.4	14539	21.2	0.4
2011	143262	38.1	0.4	15860	23.2	0.3
2012	165679	44.4	0.4	19679	28.9	0.4
2013	189478	51.0	0.4	15670	22.9	0.4
2014	204553	55.0	0.3	20526	29.6	0.6
2015	246457	66.2	0.5	27438	38.6	0.2
2016	268089	71.9	0.4	29470	40.6	0.2
2017	253642	68.0	0.1	28294	38.3	0.5

ცხრილი 3.18 გეგმიური ქირურგიული ოპერაციები სტაციონარში, საქართველო, 2017

	სულ	მათ შორის ბავშვებში
სულ ოპერაციები	166962	20315
მათ შორის:		
ოპერაციები ნერვული სისტემის ორგანოებზე	4290	109
მათ შორის: თავის ტვინზე	787	65
ზურგის ტვინზე	199	21
პერიფერიულ ნერვულ სისტემაზე	99	3
მალთაშუა დისკებზე	2194	3
ოპერაციები ენდოკრინული სისტემის ორგანოებზე	2926	5
მათ შორის: ჰიპოფიზზე	21	0
ფარისებრ ჯირკვალზე	2345	4
პარათირეოიდექტომია	110	0
ადრენალექტომია	20	0
ოპერაციები თვალზე	13142	820
მათ შორის: გლაუკომის	1555	13
ენუკლეაციის	221	0
კატარაქტის მიზეზით	6463	68
ოპერაციები ყურზე, ცხვირზე	17577	6273
მათ შორის: ყურზე	591	159
ადენოიდექტომია	3985	3252
ოპერაციები პირის ღრუს ორგანოებზე	15066	8889
მათ შორის: ენაზე	156	102
ტონზილექტომია	12240	7132
ოპერაციები სუნთქვის ორგანოებზე	1138	99
მათ შორის: პულმონექტომია	42	0
ფილტვის წილის რეზექცია	97	0
ფილტვის სეგმენტის მოკვეთა (რეზექცია)	92	1
ხორხზე	248	2
სასულეს რეზექცია	65	0
პლევრის რეზექცია	12	4
ოპერაციები გულზე	8110	374
გულის თანდაყოლილი მანკების კორექცია	705	193
მათ შორის: სარქელის კორექცია	135	71

	სულ	მათ შორის ბავშვებში
სარქვლის პროთეზირება	161	83
გულის შეძენილი მანკების კორექცია	483	0
მათ შორის: სარქვლის კორექცია	158	0
სარქვლის პროთეზირება	288	0
ენდოვასკულური ბალონური დილატირება		0
კორონარული არტერიების შუნტირება	1579	1
კორონარული არტერიების ანგიოპლასტიკა	3675	84
მათ შორის: სტენტირება	2088	4
რითმოლოგიური ოპერაციები	899	17
მათ შორის: კარდიოსტიმულატორის იმპლანტირება	313	5
პერიკარდექტომია	14	0
ოპერაციები სისხლძარღვებზე	6917	25
ოპერაციები საჭმლის მომნელებელ და მუცლის ღრუს ორგანოებზე	16541	1173
ოპერაციები შარდსასქესო სისტემის ორგანოებზე	63264	1209
მათ შორის: თირკმლებსა და შარდსაწვეთზე	3888	146
თირკმლის გადანერგვა	19	0
ოპერაციები წინამდებარე ჯირკვალზე	1722	7
ოპერაციები ქალის სასქესო ორგანოებზე	14125	9
სამეანო - გინეკოლოგიური ოპერაციები	36676	1
ოპერაციები ძვალკუნთოვან სისტემაზე	10131	759
მათ შორის: ძვლის გადანერგვა	38	8
მენჯ-ბარძაყის სახსრის პროთეზირება	3100	5
მუხლის სახსრის პროთეზირება	648	3
კიდურების ან მისი ნაწილის ამპუტაცია	194	17
მათ შორის: დიაბეტის გამო	101	0
ოპერაციები სარძევე ჯირკვალზე	3390	2
ოპერაციები კანზე და კანქვეშა უჯრედისზე	3829	561
ოპერაციები იმუნური სისტემის ორგანოებზე	641	17
ამის გარდა პლასტიკური ქირურგია	3099	16

ცხრილი 3.19 გადაუდებელი ქირურგიული ოპერაციები, საქართველო, 2017

	სტაციონარში ჩატარებული ოპერაციების რიცხვი		
	სულ	მშ ბავშვები	
		0 - 15	მ.შ. 1 წლამდე
გადაუდებელი ქირურგიული ოპერაციები სულ	86680	7979	1334
მ.შ. არატრავმული პათოლოგიის გამო	71876	6138	988
ნერვული სისტემის პათოლოგიური მდგომარეობების (არატრავმული) გამო	2070	322	177
მ.შ. მენინგიტის, ენცეფალიტის, მიელიტის და ენცეფალომიელიტის გამო	262	233	142
ინტრაკრანიალური ნერვის ფესვის და წნულის დაზიანებების გამო	206	9	3
ოპერაციები გულზე	10370	250	188
მ.შ.: სარქველის კორექცია	119	69	58
სარქველის პროტეზირება	147	82	74
კორონარული შუნტირება	1632		
კორონარული არტერიების ანგიოპლასტიკა	5466	74	35
რითმოლოგიური ჩარევები	456	10	7
სხვა ოპერაციები გულზე	2550	15	14
ოპერაციები სისხლძარღვებზე	2335	4	0
მ.შ. მსხვილი სისხლ-ის ემბოლიის, თრომბოზის და გამსკდარი ანევრიზმის გამო	837	0	0
ოპერაციები სასუნთქ ორგანოებზე	3508	354	85
მ.შ. ფილტვის რეზექცია	38	10	3
პერიტონილური, რეტროფარინგეული და პარაფარინგეული აბსცესის გამო	56	5	0
ხორხის მწვავე სტენოზის გამო (ტრაქეოსტომია)	297	1	0
ოპერაციები საჭმლის მომნელებელ და მუცლის ღრუს ორგანოებზე	27740	3369	295
მ.შ. პირის ღრუს ფლეგმონას და აბსცესის გამო	1046	65	1
კუჭისა და ნაწლავების პერფორირებული წყლულის გამო	615	10	0
ჩაჭედილი თიაქარი განგრენით/განგრენის გარეშე	4586	384	90
მწვავე ნაწლავური გაუვალობის გამო	1415	51	31
მწვავე აპენდიციტის გამო	8856	2134	12
მწვავე ქოლეცისტიტის გამო	3947	162	4
მათ შორის: ობსტრუქციული ქოლეცისტიტი ნაღვლის კოლიკით	691	0	0
მწვავე პერიტონიტის გამო	820	55	3
ნაწლავის ინფარქტის გამო	85	0	0
მწვავე პანკრეატიტის გამო	48	0	0
ელენთის პათოლოგიის გამო	64	4	0
სხვა ოპერაციები მუცლის ღრუს ორგანოებზე	5914	503	154
ოპერაციები შარდსასქესო სისტემის ორგანოებზე	10513	256	30
მ.შ. ნეფრექტომია	67	1	0
ორქექტომია	96	5	3
ოვარექტომია	432	0	0
საშვილოსნოს გარე ორსულობა	662	0	0
სხვა ოპერაციები შარდ-სასქესო სისტემის ორგანოებზე	9236	250	27
ოპერაციები ძვალ-კუნთოვან სისტემაზე	12437	1339	185
მ.შ. კიდურის ან მისი ნაწილის ამპუტაცია	1021	3	1
მ.შ. დიაბეტის გამო	645	0	0
ათეროსკლეროზის გამო	110	0	0
აეროვანი განგრენის გამო	14	0	0
ოპერაციები ტრავმული დაზიანებების გამო	14804	1841	346

ცხრილი 3.20 პოსტპერაციული (გადაუდებელი) ლეტალობა, საქართველო, 2017

	გარდაიცვალა სტაციონარში ნაოპერაციები					
	სულ	ლეტალ ობა (%)	მშ ბავშვები		ლეტალობა (%)	
			0-15	მშ 1 წლამდე	0-15	მშ 1 წლამდე
გადაუდებელი ქირურგიული ოპერაციები სულ	2207	9.2	82	72	0.01	5.4
მ.შ. არატრავმული პათოლოგიის გამო	2148	3.0	80	71	1.30	7.19
ნერვული ს-ის არატრავმული დაზიანების გამო	444	21.4	9	0	2.8	0.0
მ.შ. მენინგიტი, ენცეფალიტი, მიელიტი და ენცეფალომიელიტი	5	1.9	5	3	2.1	2.1
ინტრაკრანიალური ნერვის ფესვის და წნულის დაზიანებები	38	18.4	0	0	0.0	0.0
ოპერაციები გულზე	232	2.2	18	18	7.2	9.6
მ.შ. სარქველის კორექცია	13	10.9	6	6	8.7	10.3
სარქველის პროტეზირება	12	8.2	10	10	12.2	13.5
კორონარული შუნტირება	59	3.6	0	0	0.0	0.0
კორონარული არტერიების ანგიოპლასტიკა	36	0.7	0	0	0.0	0.0
რითმოლოგიური ჩარევები	6	1.3	0	0	0.0	0.0
სხვა ოპერაციები გულზე	106	4.2	2	2	13.3	14.3
ოპერაციები სისხლძარღვებზე	68	2.9	0	0	0.0	0.0
მ.შ. მსხვილი სისხლძარღვების ემბოლიის, თრომბოზის და გამსკდარი ანევრიზმის გამო	21	2.5	0	0	0.0	0.0
ოპერაციები სასუნთქ ორგანოებზე	609	17.4	36	31	10.2	36.5
მ.შ. ფილტვის რეზექცია	1	2.6	0	0	0.0	0.0
პერიტონილური, რეტრო- და პარაფარინგეული აბსცესის გამო	0	0.0	0	0	0.0	0.0
ხორხის მწვავე სტენოზის გამო (ტრაქეოსტომია)	37	12.5	0	0	0.0	0.0
ოპერაციები საკმლის მომწელებელ და მუცლის ღრუს ორგანოებზე	648	2.3	15	13	0.5	4.4
მ.შ. პირის ღრუს ფლეგმონას და აბსცესის გამო	1	0.1	0	0	0.0	0.0
კუჭისა და ნაწლავების პერფორირებული წყლულის გამო	25	4.1	0	0	0.0	0.0
კუჭ-ნაწლავის ტრაქტიდან სისხლდენის გამო	19	5.5	0	0	0.0	0.0
ჩაჭედილი თიაქარი განგრენით/განგრენის გარეშე	16	0.3	0	0	0.0	0.0
მწვავე ნაწლავური გაუვალობის გამო	46	3.3	1	1	2.0	3.2
მწვავე აპენდიციტის გამო	7	0.1	1	0	0.1	0.0
მწვავე ქოლეცისტიტის გამო	36	0.9	0	0	0.0	0.0
მწვავე პერიტონიტის გამო	56	6.8	0	0	0.0	0.0
ნაწლავის ინფარქტის გამო	23	27.1	0	0	0.0	0.0
მწვავე პანკრეატიტის გამო	4	8.3	0	0	0.0	0.0
ელენთის პათოლოგიის გამო	0	0.0	0	0	0.0	0.0
სხვა ოპერაციები მუცლის ღრუს ორგანოებზე	415	7.0	13	12	2.6	7.8
ოპერაციები შარდსასქესო სისტემის ორგანოებზე	21	0.2	1	1	0.4	3.3
მ.შ. ნეფრექტომია	0	0.0	0	0	0.0	0.0
ორქექტომია	0	0.0	0	0	0.0	0.0
ოვარექტომია	0	0.0	0	0	0.0	0.0
საშვილოსნოს გარე ორსულობა	0	0.0	0	0	0.0	0.0
ოპერაციები ძვალ-კუნთოვან სისტემაზე	100	0.8	0	0	0.0	0.0
მ.შ. კიდურის ან მისი ნაწილის ამპუტაცია	23	2.3	0	0	0.0	0.0
მ.შ. დიაბეტის გამო	12	1.9	0	0	0.0	0.0
ათეროსკლეროზის გამო	3	2.7	0	0	0.0	0.0
აეროვანი განგრენის გამო	0	0.0	0	0	0.0	0.0
ოპერაციები ტრავმული დაზიანებების გამო	59	0.4	2	1	0.1	0.3

საყოველთაო ჯანდაცვა და „ვერტიკალური“ სახელმწიფო პროგრამები

სამედიცინო მომსახურებით მოსახლეობის საყოველთაო მოცვა გლობალური ჯანმრთელობის უმთავრეს პრიორიტეტს წარმოადგენს და გულისხმობს მოსახლეობის არა მარტო ფინანსური რისკებისაგან დაცვას, არამედ მათთვის მაღალხარისხიანი სამედიცინო მომსახურების თანაბარი და სამართლიანი მიწოდების გარანტიას, განსაკუთრებით მოწყვლადი ჯგუფებისთვის.

2012 წლის არჩევნების შემდეგ ახლად არჩეულმა მთავრობამ საქართველოს მოსახლეობის სოციალური და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად აიღო გეზი. წინასაარჩევნო პლატფორმაში ჩადებული ძლიერი პოლიტიკური ნება აისახა 2013 წელს უპრეცედენტოდ (თითქმის 2-ჯერ) გაზრდილ საბიუჯეტო განაწილებაზე.

2013 წლიდან საქართველოს ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე ორიენტირებულ ჯანმრთელობის პოლიტიკას და საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებით სათავე დაუდო მოსახლეობის სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული სამედიცინო მომსახურებით უნივერსალურ მოცვას. საყოველთაო ჯანდაცვის რეფორმამ უზრუნველყო ჯანდაცვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება.

თითოეული მოქალაქე უზრუნველყოფილია სამედიცინო მომსახურებით. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამით მოცულია მოსახლეობის 90%-ზე მეტი.

2013 წლის 28 თებერვლიდან 1 ივლისამდე მოქმედებდა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის პირველი ეტაპი, რაც გულისხმობდა პირველადი ჯანდაცვის რგოლის ოჯახის/უბნის ექიმის მომსახურებას და გადაუდებელი შემთხვევების მართვას როგორც ამბულატორიულ, ასევე სტაციონარულ დონეზე.

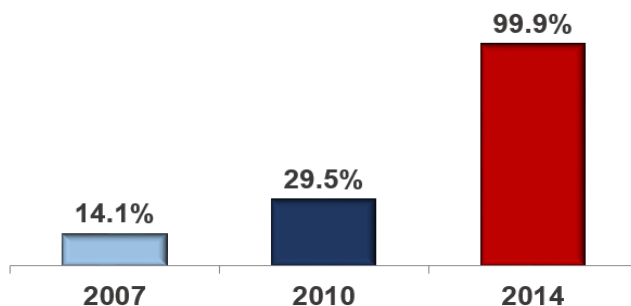
2013 წლის 1 ივლისიდან ძალაში შევიდა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის მეორე ეტაპი - ჯანმრთელობის დაზღვევის არმქონე მოქალაქეებისთვის ამოქმედდა ბაზისური პაკეტი, რომელიც ფარავს გეგმიურ ამბულატორიულ, გადაუდებელ ამბულატორიულ და სტაციონარულ, გეგმიურ ქირურგიულ მომსახურებას, ონკოლოგიური დაავადებების მკურნალობასა და მშობიარობას. პროგრამის ფარგლებში ასევე ხდება საბაზისო მედიკამენტების დაფინანსება მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფებისთვის.

2017 წლის მაისიდან პროგრამის შემდგომი რეფორმირებისთვის, მიზანშეწონილად ჩაითვალა ბენეფიციარების დიფერენციაციის ახალი კრიტერიუმების შემუშავება (მოსარგებლეების შემოსავლების მიხედვით), რომლის ამოსავალი წერტილია უფრო მეტად საჭიროებაზე ორიენტირებული სერვისების მიწოდება და მიდგომის - „სოციალური სამართლიანობა“ - მეტად განვითარება.

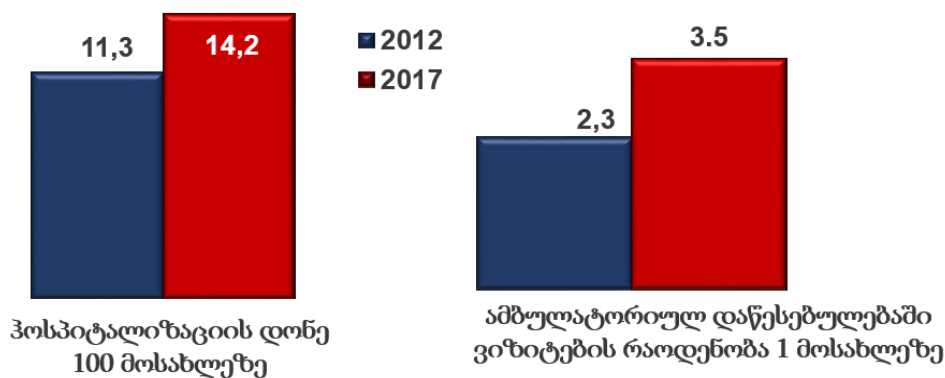
2017 წლის 1 ივლისიდან ქრონიკული დაავადებების მქონე პირთათვის, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან „სოციალურად დაუცველი ოჯახების“ მონაცემთა ერთიან ბაზაში და მათზე მინიჭებული სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს, ამოქმედდა ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამა. პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია პაციენტთა უზრუნველყოფა გულ-სისხლძარღვთა და ფილტვის ქრონიკული დაავადებების, დიაბეტის (ტიპი 2) და ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებათა რიგი სამკურნალო

მედიკამენტებით. საყოველთაო ჯანდაცვის შემოღებამ გამოიწვია სამედიცინო სერვისების გამოყენების ზრდა (სურათი 3.6-3.7).

სურათი 3.6 ჯანდაცვის სერვისებით მოცვა საყოველთაო ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში

სურათი 3.7 სერვისების უტილიზაცია საყოველთაო ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში

2015 წლის ჯანმო-ს ევროპის ჯანდაცვის ანგარიშის თანახმად, საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამა წარმატებულად იქნა აღიარებული. UNDP-ის მიერ 2014 წელს ჩატარებულმა კვლევამ გამოავლინა, რომ გამოკითხული ბენეფიციარების 80.3% კმაყოფილია მიწოდებული ამბულატორიული სერვისით, ხოლო საყოველთაო ჯანდაცვის ფარგლებში მიღებული ჰოსპიტალური გადაუდებელი დახმარებით აბსოლუტურად კმაყოფილია გამოკითხულ ბენეფიციართა 96.4%.

ჯანმო-ს ბოლო მონაცემებით, ევროპის რეგიონში ერთ სულ მოსახლეზე საშუალოდ 6 ამბულატორიული ვიზიტი მოდის. საქართველოში ბოლო 20 წლის განმავლობაში ეს ინდიკატორი არ აღემატებოდა 2.2-ს. საყოველთაო ჯანდაცვის ფარგლებში ამბულატორიული და ჰოსპიტალური მიმართვების რაოდენობა მატულობს, რასაც საფუძვლად უდევს ჯანდაცვის სერვისების ხელმისაწვდომობის ზრდა. 2017 წელს საქართველოში ამბულატორიული მიმართვების რაოდენობა ერთ სულ მოსახლეზე 3.5-ს გაუტოლდა.

საერთაშორისო ორგანიზაციების (World Bank, WHO, USAID) კვლევის მიხედვით, საყოველთაო ჯანდაცვის ძირითად მიღწევად აღნიშნულია: სამედიცინო სერვისებზე ხელმისაწვდომობის ზრდა, სამედიცინო სერვისების უტილიზაციის მატება, ფინანსური ბარიერების შემცირება და მოცვის გაზრდა.

საყოველთაო ჯანდაცვის გარდა, სახელმწიფო ახორციელებს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამებს და, ასევე, ცალკეულ პროგრამებს პრიორიტეტული მიმართულებით. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამებია:

- დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი
- იმუნიზაცია
- ეპიდზედამხედველობა
- უსაფრთხო სისხლი
- პროფესიულ დაავადებათა პრევენცია
- ტუბერკულოზის მართვა
- აივ ინფექციის/შიდსის მართვა
- დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა
- ნარკომანიით დაავადებულ პაციენტთა მკურნალობა
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- C ჰეპატიტის მართვა

პრიორიტეტული მიმართულებების სახელმწიფო პროგრამები

- ინფექციური დაავადებების მართვა
- ფსიქიკური ჯანმრთელობა
- დიაბეტის მართვა
- ნარკომანიით დაავადებულ პაციენტთა მკურნალობა
- ბავშვთა ონკო-ჰემატოლოგიური მომსახურება
- ქრონიკული არაგადამდები დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა
- დიალიზი და თირკმლის ტრანსპლანტაცია
- ინკურაბელურ პაციენტთა პალიატიური მზრუნველობა
- იშვიათი დაავადებების მქონე და მუდმივ ჩანაცვლებით მკურნალობას დაქვემდებარებულ პაციენტთა მკურნალობა
- სასწრაფო და გადაუდებელი დახმარება
- სოფლის ექიმები
- სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შმოწმება
- რეფერალური მომსახურება

ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამები, დანახარჯები, მლნ ლარი

	2013	2014	2015	2016	2017
საყოველთაო ჯანდაცვა	70	338	574	681	710
საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პროგრამები	31	53	69	73	73
პრიორიტეტული მიმართულებების პროგრამები	95	124	140	149	158
სულ	436	583	783	903	941

ჯანდაცვაზე დანახარჯები

საქართველოში ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯები ყოველწლიურად იზრდება, რაც სამედიცინო მომსახურებაზე მოთხოვნის მატებასა და გადახდისუნარიანობის გაუმჯობესებაზე მიუთითებს. საკუთარი ეკონომიკიდან საქართველო ჯანდაცვაზე ხარჯავს თითქმის იმდენივეს (8-9%), რამდენსაც ევროპის მდიდარი ქვეყნები (ჯანდაცვაზე საერთო დანახარჯი).

2013 წლიდან ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე ორიენტირებულ ჯანმრთელობის პოლიტიკას. ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჯანდაცვის სექტორისთვის გამოყოფილი სახელმწიფო ასიგნებების მოცულობა (2012 წ. 450 მლნ ლარი – 2016 წ. 1063 მლნ. ლარი). მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებაში ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯები ყოველწლიურად იზრდება (2012 წ. - 1.7%, 2016 წ. – 3.1%), თუმცა ჯერ კიდევ მნიშვნელოვნად ჩამორჩება დასავლეთ ევროპის (EU15 - 8%), ევროკავშირის (EU28 – 7.3%) და ევროპის 53 ქვეყნის (5.7%) საშუალო მაჩვენებლებს.

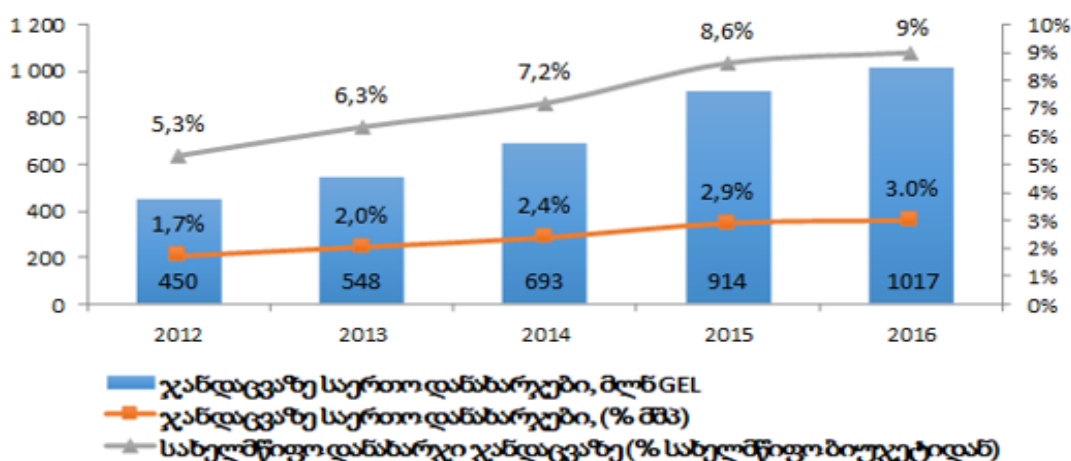
2015-2016 წლებში ჯანმრთელობაზე სახელმწიფო დაფინანსების მატება დაფიქსირდა ერთ სულზე გადაანგარიშებით: 2015 – 246 ლარი; 2016 – 358 ლარი. ჯანმოსა და მსოფლიო ბანკის შეფასებით, ხარჯთეფექტიანი რეფორმების გატარებით, ქვეყანამ გააუმჯობესა ჯანდაცვაზე ხელმისაწვდომობა და უზრუნველყო მოსახლეობის უკეთესი ფინანსური დაცულობა.

2015-2016 წლებში ჯანდაცვაზე დანახარჯები მკვეთრად გაიზარდა ერთ სულზე გადაანგარიშებით, რაც, ერთი მხრივ, საყოველთაო აღწერის მიხედვით მოსახლეობის მნიშვნელოვანი შემცირებით და, მეორე მხრივ, ჯანმრთელობაზე სახელმწიფო დაფინანსების მატებით უნდა აიხსნას.

2012-2016 წლებში ჯანდაცვაზე მიმართული თანხები დაფინანსების წყაროების მიხედვით შემდეგნაირად ნაწილდება სახელმწიფო (2012 – 21%; 2016 - 37%), კერძო (2012 – 77%; 2016 - 61%), საერთაშორისო დახმარებები და გრანტები (2012 – 2.3%; 2016 – 1.6%). ტენდენციების შედარების მიზნით, 2015 წელს, ფარმაცევტული კომპანია გილეადის მიერ ქვეყნისთვის უსასყიდლოდ გადმოცემული C ჰეპატიტის სამკურნალო მედიკამენტების ღირებულება (1.2 მლრდ ლარი) ჯანდაცვის ეროვნულ ანგარიშებში არ არის გათვალისწინებული.

კერძო დანახარჯებში ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი მოდიოდა ჯიბიდან გადახდებზე, საიდანაც მხოლოდ 7% იხარჯებოდა წინასწარგადახდილი სადაზღვევო სქემების დასაფარად, დანარჩენი სამედიცინო მომსახურებისთვის პირდაპირი გადახდებისთვის იყო განკუთვნილი. ჯიბიდან გადახდილი თანხების წილი მნიშვნელოვნად შემცირდა ჯანდაცვაზე მთლიან დანახარჯებში: 73%-დან (2012) 56%-მდე (2016), რაც გამოწვეული იყო ძირითადად ჰოსპიტალიზაციაზე გაწეული ნაკლები დანახარჯებით, რაც საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედების პირდაპირი შედეგია.

სურათი 3.8 ჯანდაცვაზე დანახარჯების დინამიკა, საქართველო

დანახარჯები ჯანდაცვაზე, საქართველო

დანახარჯები ჯანდაცვაზე	2012	2013	2014	2015	2016
მშპ, მლნ ლარი	26167.3	26847.4	29150.5	31755.6	34028.5
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯები, მლნ ლარი	2190.5	2254.3	2460.2	2518.7	2860.6
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯების წილი მშპ-დან (%)	8.4%	8.5%	8.5%	8.5%	8.4%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯები, მლნ. ლარი	450.3	547.9	693.2	914.0	1063.7
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან (%)	20.6%	24.3%	28.2%	36.3%	37.2%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი მშპ-დან (%)	1.7%	2.0%	2.4%	2.9%	3.1%
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯების წილი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (%)	5.3%	6.3%	7.2%	8.6%	9.7%
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯები, მლნ. ლარი	1689.7	1655.5	1720.4	1558.9	1750.5
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან (%)	77.1%	73.4%	69.9%	61.9%	61.2%
ჯანდაცვაზე პირდაპირი, ჯიბიდან გადახდები, მლნ. ლარი	1608.8	1557.0	1623.4	1443.8	1591.0
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება, მლნ ლარი	50.5	50.9	46.5	45.8	46.5
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარების წილი ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯებიდან (%)	2.3%	2.3%	1.9%	1.8%	1.6%
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	488	502	660	677	767
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	295	302	374	298	324
ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	571	601	772	792	898
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	100	122	186	246	358
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	61	73	105	108	121
ჯანდაცვაზე სახელმწიფო დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	117	146	218	288	335
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, ლარი	376	369	462	419	470
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, აშშ დოლარი	228	222	261	185	198
ჯანდაცვაზე კერძო დანახარჯი ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	440	441	540	490	549
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, ლარი	11	11	12	12	12
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, აშშ დოლარი	7	7	7	5	5
ჯანდაცვაზე საერთაშორისო დახმარება ერთ სულზე, საერთაშორისო დოლარი	13	14	15	14	15

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო

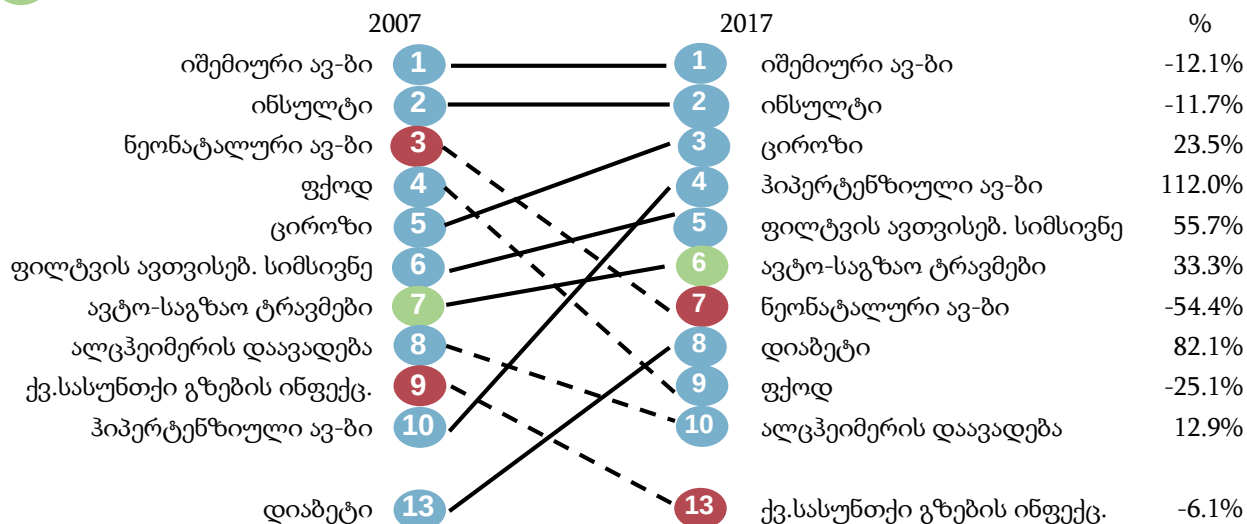
თავი 4.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა

სიცოცხლის დაკარგული წლების 10 ძირითადი მიზეზი და ცვლილების %, 2007 და 2017, საქართველო

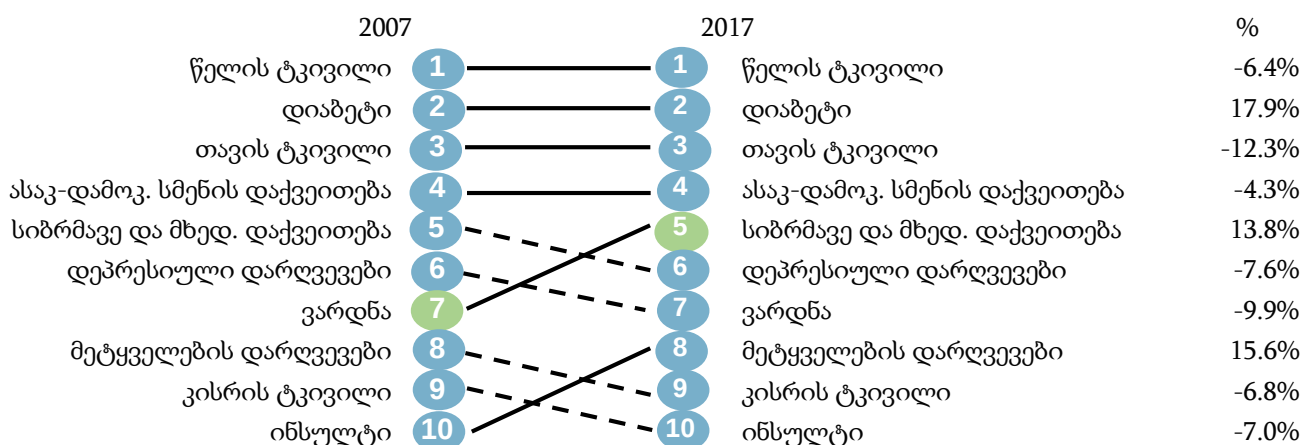
- გადამდები, დედათა, ნეონატალური და კვებითი ავადმყოფობები
- არა-გადამდები ავადმყოფობები
- ტრავმები

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>

შრომის უუნარობის გამო დაკარგული წლების 10 ძირითადი მიზეზი და ცვლილების %, 2007 და 2017, საქართველო

- არა-გადამდები ავადმყოფობები
- ტრავმები

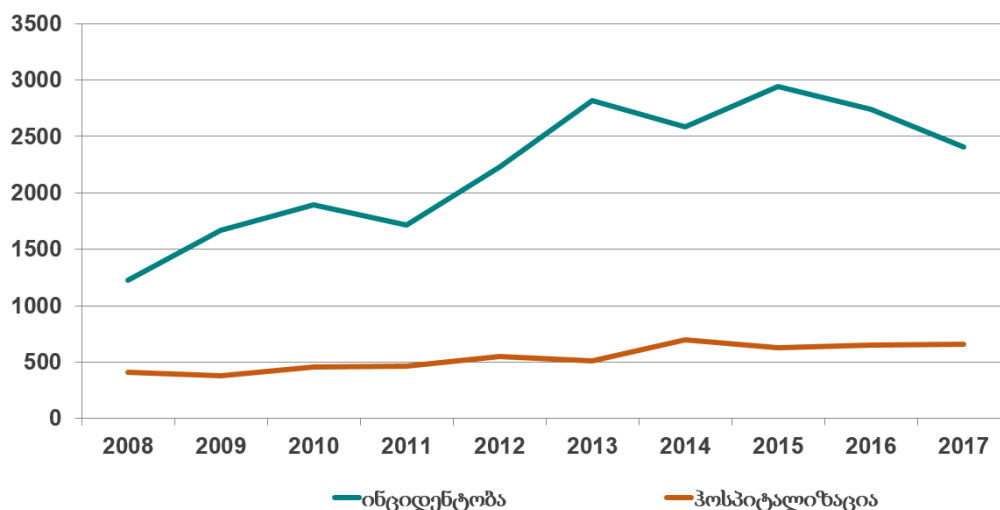

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>

გადამდები ავადმყოფობები

2017 წელს საქართველოში აღინიშნება ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობების ინციდენტობის კლება, განსაკუთრებით ბავშვთა ასაკში. ამავე დროს, უმნიშვნელოდ გაიზარდა ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები მთლიან პოპულაციაში და უმნიშვნელოდ შემცირდა ბავშვებში (სურათი 4.1, სურათი 4.2).

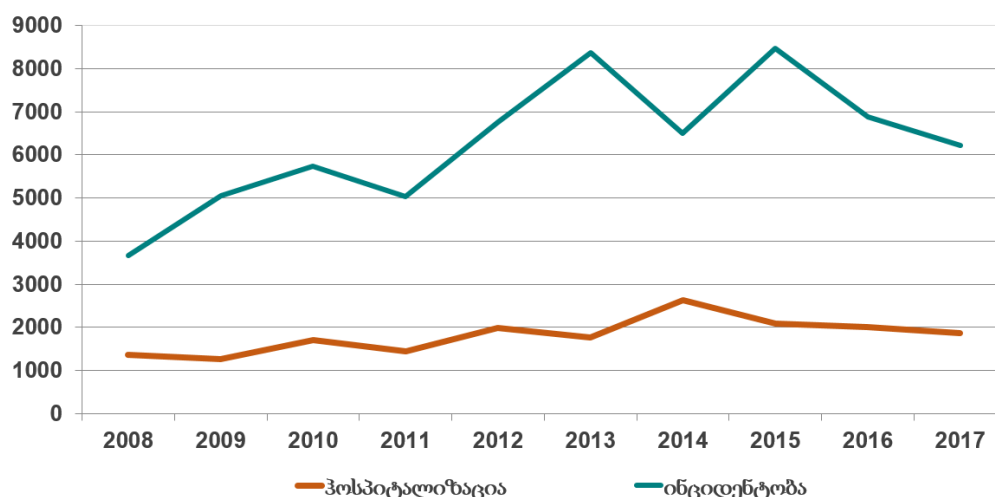
სურათი 4.1 ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები, ინციდენტობის და ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დკსჯეც

საანგარიშო წელს ინფექციური დაავადებებით ბავშვთა ჰოსპიტალიზაციის ძირითად მიზეზებს ნაწლავური ინფექციები წარმოადგენდა. კერძოდ, 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებში ნაწლავური ინფექციებით ჰოსპიტალიზაციის წილი 56.1%-ს შეადგენდა სულ ინფექციურ დაავადებებში, ხოლო 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვებში – 64.1%-ს შეადგენდა. სტაციონარში მოზრდილებში სეპტიცემიის ლეტალობის მაჩვენებელია 22.7%, ხოლო ბავშვებში - 13.7%. 0-1 წლამდე ასაკში ყველაზე მაღალი ჰოსპიტალური ლეტალობა ფიქსირდება მენინგოკოკური ინფექციის გამო.

სურათი 4.2 ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები, ინციდენტობის და ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები ბავშვებში (0-15 წლამდე ასაკის 100000 ბავშვზე), საქართველო

წყარო: დკსჯეც

ცხრილი 4.1 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

	სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე	
	რაოდენობა	ინციდენტობა	რაოდენობა	ინციდენტობა
2008	47124	1224.5	25120	3656.2
2009	63510	1665.0	34583	5054.9
2010	71642	1891.9	39265	5730.1
2011	64378	1713.8	34362	5025.7
2012	83014	2226.2	46129	6766.2
2013	104868	2820.8	57197	8369.6
2014	96151	2585.1	45123	6501.3
2015	109557	2940.9	60213	8468.6
2016	102159	2740.7	49916	6875.0
2017	89756	2407.6	45954	6219.1

ცხრილი 4.2 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო

	2016			2017		
	სტაციონარი-დან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %	სტაციონარი-დან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	24211	273	1.1	24621	303	1.2
<i>მათ შორის:</i>						
ნაწლავური ინფექციები A00-A09	12907	6	0.0	11849	8	0.1
რესპირაციული ტუბერკულოზი A15,A16	1977	19	1.0	1507	8	0.5
მენინგოკოკური ინფექცია A39	9	1	11.1	19	2	10.5
სეპტიცემია A40,A41	466	121	26.0	783	178	22.7
ვირუსული ჰეპატიტი B15,B19,	1268	51	4.0	1302	46	3.5
ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით (აივ) გამოწვეული ავადმყოფობა B20-24	492	27	5.5	750	23	3.1

ცხრილი 4.3

ზოგიერთი შეტყობინებას დაქვემდებარებული ავადმყოფობები,
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2017

	სულ		მშ ბავშვები	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
დიფთერია	0	0.0	0	0.0
ყივანახველა	280	7.5	255	34.5
ტეტანუსი	5	0.1	2	0.3
მდდ	11	0.3	11	1.5
წითელა	94	2.5	63	8.5
წითურა	5	0.1	4	0.5
ყბაყურა	28	0.8	24	3.2
მწვავე ჰეპატიტი A	3	0.1	1	0.1
მწვავე ჰეპატიტი B	63	1.7	0	0.0
ქრონიკული ვირუსული ჰეპატიტი B	1559	41.8	0	0.0
ჰეპატიტი C	7860	210.8	15	2.0
სხვა ვირუსული ჰეპატიტები	64	1.7	4	0.5
სხვა სალმონელოზი	158	4.2	60	8.1
შიგელოზი	476	12.8	435	58.9
ენტეროჰემორაგიული ემერიხიოზი	4	0.1	2	0.3
სავარაუდო საკვებისმიერი მოშხამვა	34026	912.7	13444	1819.5
ბოტულიზმი	8	0.2	3	0.4
სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები	16759	449.5	10337	1399.0
ტულარემია	13	0.3	1	0.1
ჯილეხი	35	0.9	0	0.0
ბრუცელოზი	217	5.8	23	3.1
ლაიმის დაავადება (ბორელიოზი)	180	4.8	46	6.2
პოქსვირუსებით გამოწვეული დაავადებები	34	0.9	1	0.1
Q ცხელება, პარტახტიანი ტიფი, ლაქოვანი ცხელება და სხვა რიკეტსიოზები	5	0.1	2	0.3
ცოფი	0	0.0	0	0.0
სავარაუდო ვირუსული ჰემორაგიული ცხელებები	9	0.2	0	0.0
ჰანტავირუსული ინფექცია	21	0.6	1	0.1
ყირიმ - კონგოს ჰემორაგიული ცხელება	5	0.1	0	0.0
ლეპტოსპიროზი	75	2.0	2	0.3
ქუნთრუშა	1366	36.6	1285	173.9
ჩუტყვავილა	8025	215.3	6813	922.0
ვირუსული მენინგიტი	16	0.4	7	0.9
ბაქტერიული მენინგიტი	138	3.7	44	6.0
მენინგოკოკემია	16	0.4	15	2.0
N. meningitidis გამოწვეული მენინგიტი	3	0.1	2	0.3
S.pneumoniae გამოწვეული ინფექცია	28	0.8	25	3.4
S. pneumoniae გამოწვეული მენინგიტი	14	0.4	6	0.8
M. tuberculosis გამოწვეული მენინგიტი	45	1.2	3	0.4
აგრისშემდგომი უჩვეულო რეაქციები და გართულებები	9	0.2	6	0.8
საშარდე გზების ნოზოკომიური ინფექცია	43	1.2	1	0.1
ნოზოკომიური პნევმონია	263	7.1	1	0.1
ნოზოკომიური ბაქტერიემია (სეფსისი)	35	0.9	9	1.2
ქირურგიული ჩარევის მიდამოს ინფექცია	56	1.5	1	0.1
ლეიშმანიოზი	39	1.0	31	4.2
ექინოკოკოზი	88	2.4	7	0.9
მალარია	0	0.0	0	0.0
ტრიქინელოზი	6	0.2	0	0.0
ამეზიაზი	2	0.1	0	0.0
ფასციოლოზი	26	0.7	7	0.9

ფილტვის და ფილტვგარეშე ტუბერკულოზი

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის შეფასებით, ისევე როგორც ადგილობრივი მონაცემების თანახმად, საქართველოში უკანასკნელ წლებში აღინიშნება ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლების კლების ტენდენცია, თუმცა მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნების მაჩვენებლებს. 2017 წელს ყველა ფორმის ტუბერკულოზის 2 927 შემთხვევა აღირიცხა, მათ შორის 2 597 ახალი და რელაპს შემთხვევა. ყველა ფორმის ტუბერკულოზის რეგისტრირებული შემთხვევების მაჩვენებელმა 100000 მოსახლეზე 78.5 შეადგინა, მათ შორის ახალი და რელაპს შემთხვევების მაჩვენებელმა - 69.6 (სურათი 4.3).

სურათი 4.3 ტუბერკულოზის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

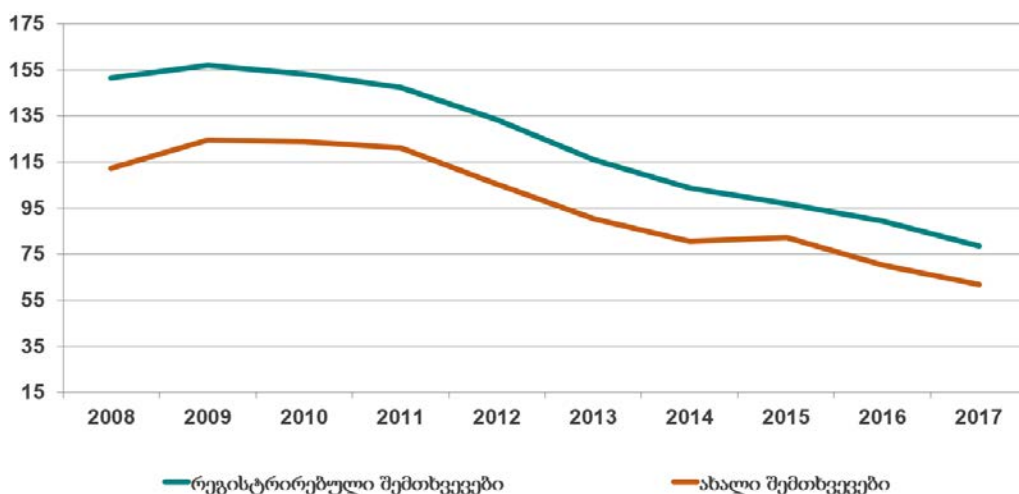

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევებისა და რეციდივების 2.8% დაფიქსირებულია პენიტენციურ სისტემაში. ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების 77.9% ფილტვის ტუბერკულოზზე მოდიოდა.

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2017 წელს ტუბერკულოზით გამოწვეული სიკვდილიანობის მაჩვენებელმა 100 000 მოსახლეზე 1.9 შეადგინა.

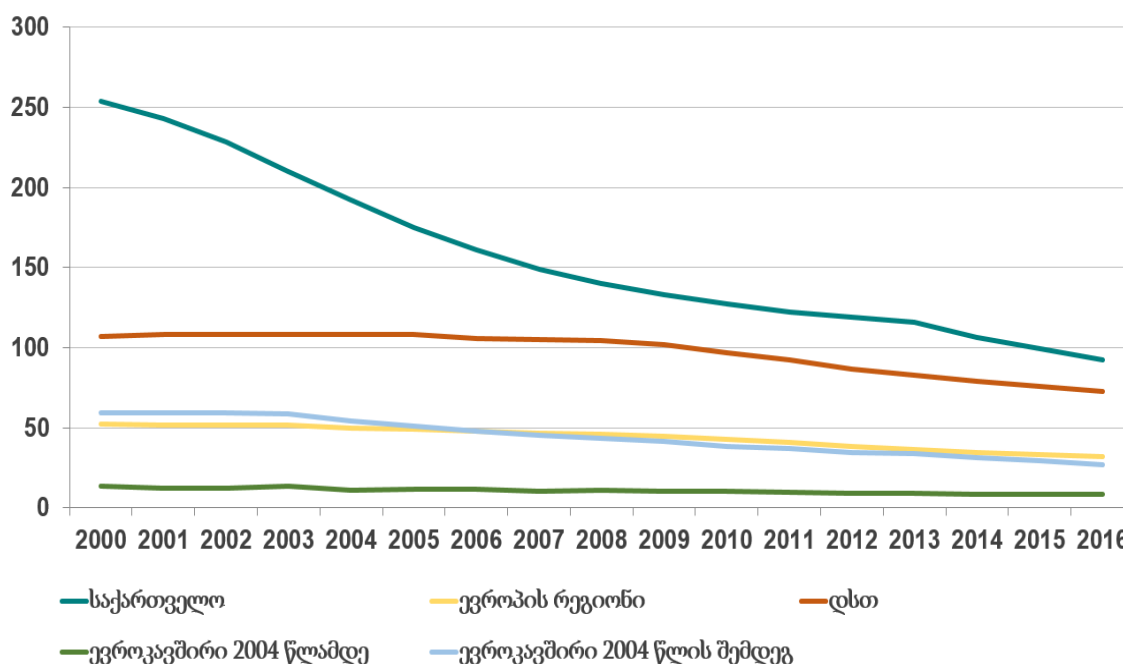
სურათი 4.4 ტუბერკულოზით ავადობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დკსჯეც; ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრი

ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლების კლების მიუხედავად, საქართველოს მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად აღემატება ევროპის რეგიონის და ევროკავშირის ქვეყნების მაჩვენებლებს (სურათი 4.5).

სურათი 4.5 ტუბერკულოზის ინციდენტობა, ჯანმო-ს შეფასება

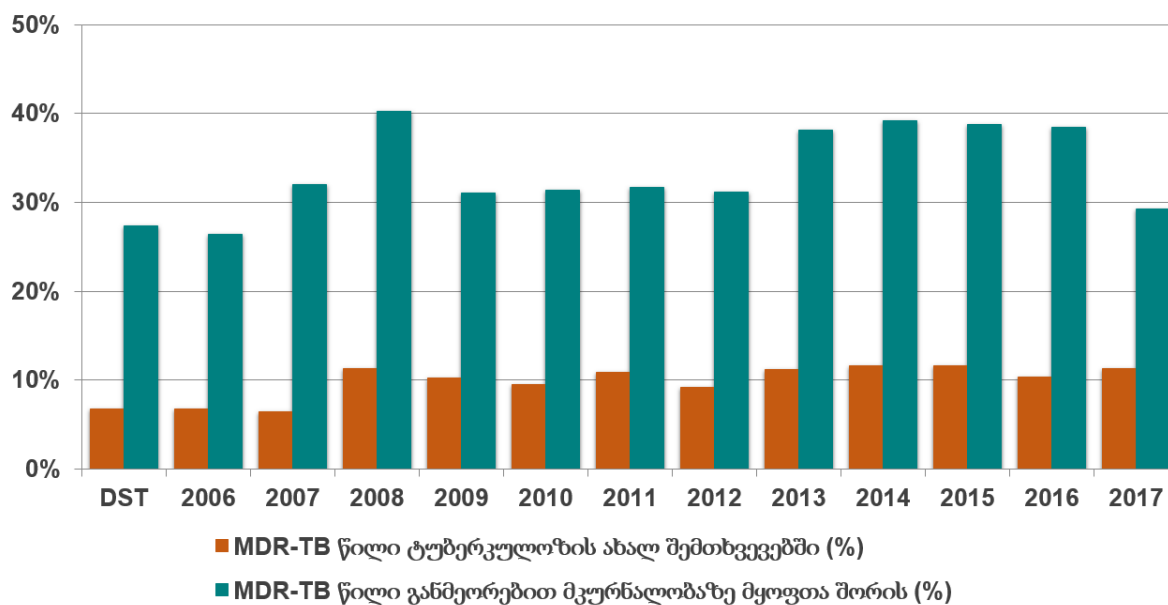
წყარო: ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ტუბერკულოზის კონტროლისა და შემთხვევათა მართვის შეფასების პარამეტრს ფილტვის ტუბერკულოზის ახალი ბაქტერიაგამომყოფი ფორმების “წარმატებული მკურნალობის მაჩვენებელი” წარმოადგენს. საქართველოში 2005 წელს ფილტვის ტუბერკულოზის ახალი ბაქტერიაგამომყოფი ფორმების წარმატებული მკურნალობის მაჩვენებელი მხოლოდ 64.1%-ს შეადგენდა, 2014 და 2015 წლის კოჰორტის მაჩვენებლები 81%-ს გაუტოლდა, 2017 წელს - 83%-ს (2016 წლის კოჰორტა) გაუტოლდა.

მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზის (MDR-TB) 10%-ში ექსტენსიურად რეზისტენტული ტუბერკულოზი აღინიშნება (XDR-TB), რასაც ჩვენს ქვეყანაში ზრდის ტენდენცია აქვს და 2017 წლის მონაცემებით 15%-ს შეადგენს. აივ ინფექციის მქონე პაციენტთა წილი ახალ MDR შემთხვევების 5.2%-ს შეადგენს. 2017 წელს M/XDR ტუბერკულოზის ახალი და ნამკურნალები შემთხვევების ხვედრითი წილი ტუბერკულოზის საერთო შემთხვევებში 11.3% და 29.9% იყო (სურათი 4.6).

ქვეყანაში I და II რიგის მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობა უნივერსალურია. ტუბერკულოზის სამკურნალო ახალი მედიკამენტები (დელამანიდი და ბედაქილინი) ხელმისაწვდომია ტუბერკულოზის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში.

სურათი 4.6 მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზი, საქართველო

წყარო: დკსჯეც; ტუბერკულოზისა და ფილტვის დაავადებათა ეროვნული ცენტრი

ცხრილი 4.4 ტუბერკულოზის გავრცელების მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო

	ტუბერკულოზის ყველა ფორმა		მშ ფილტვის ტუბერკულოზი	
	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
2008	5836	132,7	4471	116.2
2009	5978	135,5	4587	120.3
2010	5796	130,2	4524	119.5
2011	5533	123,4	4369	116.3
2012	4974	110,8	3905	104.7
2013	4319	96,2	3502	94.2
2014	3850	103.3	3094	83.2
2015	3611	97,1	2916	78.3
2016	3330	89.5	2709	72.7
2017	2927	78.5	2373	63.7

ცხრილი 4.5 ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევები, საქართველო

	ტუბერკულოზის ყველა ფორმა				ფილტვის ტუბერკულოზი			
	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
2008	4148	94.3	4318	98.2	2931	66.6	3195	72.6
2009	4457	101.0	4757	107.8	3174	72.0	3449	78.2
2010	4383	98.4	4679	105.1	3228	72.5	3519	79.0
2011	4223	94.2	4554	101.6	3167	70.6	3490	77.8
2012	3778	84.1	3942	87.8	2834	63.1	2995	66.7
2013	3133	69.8	3434	76.5	2412	53.8	2693	60.0
2014	2807	75.3	3200	85.9	2149	57.7	2496	67.0
2015	2622	70.5	3152	84.8	2006	54.0	2483	66.8
2016	2463	66.2	2983	80.2	1901	51.1	2371	63.7
2017	2164	58.0	2597	69.6	1687	45.3	2068	55.5

ცხრილი 4.6 ტუბერკულოზის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2017

	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აჭარა	358	103.9	267	77.5	298	86.5
თბილისი	969	84.1	743	64.5	779	67.6
კახეთი	197	62.5	153	48.5	161	51.1
იმერეთი	293	57.4	206	40.3	220	43.1
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	387	120.0	284	88.1	307	95.2
შიდა ქართლი	150	57.7	117	45.0	121	46.6
ქვემო ქართლი	287	66.6	211	49.0	221	51.3
გურია	53	47.7	38	34.2	39	35.1
სამცხე-ჯავახეთი	80	51.1	51	32.6	53	33.9
მცხეთა-მთიანეთი	64	68.2	44	46.9	47	50.1
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	11	36.1	7	23.0	7	23.0
სხვა უწყება	78	--	46	--	52	--
საქართველო	2927	78.5	2167	59.3	2305	63.0

ცხრილი 4.7 ფილტვის ტუბერკულოზის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე, საქართველო, 2017

	რეგისტრირებული შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები და რეციდივები	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აჭარა	286	83.0	201	58.3	232	67.3
თბილისი	754	65.4	561	48.7	597	51.8
კახეთი	159	50.4	19	6.0	127	40.3
იმერეთი	244	47.8	168	32.9	182	35.6
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	325	100.8	230	71.3	253	78.4
შიდა ქართლი	130	50.0	100	38.5	104	40.0
ქვემო ქართლი	238	55.2	167	38.7	177	41.1
გურია	47	42.3	32	28.8	33	29.7
სამცხე-ჯავახეთი	59	37.7	31	19.8	33	21.1
მცხეთა-მთიანეთი	52	55.4	35	37.3	38	40.5
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	11	36.1	7	23.0	7	23.0
სხვა უწყება	68	--	37	--	43	--
საქართველო	2373	63.7	1588	42.6	1826	49.0

ცხრილი 4.8 12 თვის წინ რეგისტრირებული ფილტვის ახალი მგბ+ ტუბერკულოზის მკურნალობის შედეგები, საქართველო

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
რეგისტრირებულ შემთხვევათა რაოდენობა	2055	2143	2028	1647	1332	1003	782	725
<i>მათ შორის (%):</i>								
განკურნება	63.7	67.0	68.3	65.6	64.1	73.0	77.1	77.3
დასრულებული მკურნალობა	11.6	9.5	7.7	8.8	7.1	7.9	6.0	6.6
უშედეგო მკურნალობა	3.5	1.9	3.1	4.3	3.8	4.6	4.6	3.7
გარდაიცვალა	3.1	2.9	2.3	2.0	3.2	4.2	4.3	3.4
შეწყვეტილი მკურნალობა	7.3	6.7	5.1	5.5	6.6	7.7	6.5	6.7
შეუფასებელი შემთხვევები	1.3	1.4	1.2	2.3	2.9	2.7	1.4	2.0

ცხრილი 4.9 ფილტვგარეშე ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016			2017		
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	% ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალ შემთხვევათა საერთო რაოდენობიდან	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	% ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ახალ შემთხვევათა საერთო რაოდენობიდან
აჭარა	77	22.8	21.1	66	19.1	18.0
თბილისი	195	17.5	21.3	182	15.8	18.0
კახეთი	35	11.0	20.1	34	10.8	17.0
იმერეთი	67	12.6	21.5	38	7.4	12.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	60	18.2	17.8	54	16.7	13.8
შიდა ქართლი	22	8.3	13.0	17	6.5	11.3
ქვემო ქართლი	66	15.5	25.4	44	10.2	15.2
გურია	7	6.2	10.9	6	5.4	11.3
სამცხე-ჯავახეთი	13	8.1	27.7	20	12.8	25.0
მცხეთა-მთიანეთი	14	14.9	24.1	9	9.6	13.6
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	0.0	0	0.0	0.0
სხვა უწყება	6	--	9.2	9	--	13.2
საქართველო	562	15.1	20.2	479	12.8	16.1

ცხრილი 4.10 ფილტვარეშე ტუბერკულოზის რეგისტრირებული შემთხვევების რაოდენობა ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო

	2015		2016		2017	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
ფილტვარეშე ტუბერკულოზის შემთხვევები	694	18.7	620	16.7	551	14.7
<i>მათ შორის:</i>						
ტვინის გარსების ტუბერკულოზი	50	1.3	61	1.6	49	1.3
მვალ-სახსართა ტუბერკულოზი	118	3.2	105	2.8	99	2.7
უროგენიტალური ტუბერკულოზი	102	2.7	75	2.0	49	1.3
ტუბერკულოზური პლევრიტი	233	6.3	182	4.9	169	4.5
ლიმფური კვანძების და სხვა ორგანოთა ტუბერკულოზი	191	5.1	197	5.3	185	4.9

ცხრილი 4.11 ტვინის გარსების ტუბერკულოზი, საქართველო

	2015		2016		2017	
	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
რეგისტრირებულ შემთხვევათა რაოდენობა	51	1.4	61	1.6	49	1.3
მათ შორის ბავშვებში	2	0.3	4	0.6	2	0.3

აივ-შიდსი

აივ ინფექცია/შიდსის გავრცელების თვალსაზრისით საქართველო დაბალი პრევალენტობის ქვეყნებს მიეკუთვნება. უკანასკნელ წლებში საქართველოში აივ-ინფექციის ინციდენტობის მაჩვენებელი მზარდი დინამიკით ხასიათდებოდა, ხოლო 2017 წელს დაფიქსირდა მაჩვენებლის კლება - რეგისტრირებული იქნა აივ ინფექციის 631 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობის მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე – 16.9).

ეროვნული კონსულტაციის ფარგლებში აივ ეპიდემიის მოდელირების SPECTRUM პროგრამის საფუძველზე განსაზღვრული იქნა აივ ინფექციის სავარაუდო შემთხვევების რაოდენობა ქვეყანაში - 10 500.

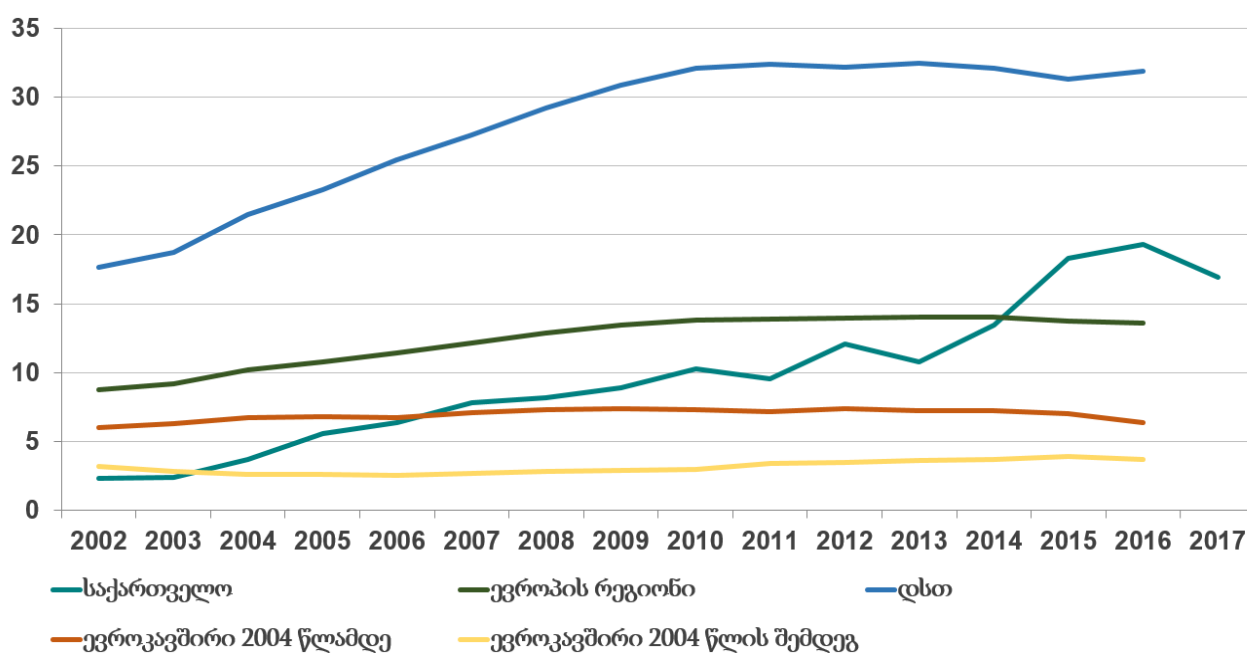
რეგისტრირებული შემთხვევების შემცირება ავადობის ჭეშმარიტ შემცირებაზე მეტყველებს, ვინაიდან გლობალური ფონდის აივ ინფექცია/შიდსის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში 2017 წელს მეტი ტესტირება ჩატარდა, ვიდრე 2016 წელს.

სხვადასხვა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში (დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის, უსაფრთხო სისხლის და აივ-ინფექცია შიდსის პროგრამების ფარგლებში) ბოლო წლებში მიმდინარეობდა ორსულთა, დონორთა, მაღალი ქცევითი რისკისა და სხვა ჯგუფების, მ.შ. პენიტენციურ სისტემაში მყოფი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების ნებაყოფლობითი ტესტირება აივ/შიდს-ზე.

გლობალური ფონდის პროგრამის ფარგლებში კი მაღალი ქცევითი რისკის ჯგუფების წარმომადგენლებს (ნიმ-ები, კსმ ქალები, მსმ-ები) მიეწოდებოდა აივ პრევენციული პაკეტით განსაზღვრული მომსახურებები, მათ შორის აივ ნებაყოფლობითი კონსულტირება და ტესტირება. სულ ჯამურად მოსახლეობის სხვადასვა ჯგუფებში ჩატარებულ იქნა 77 800 ტესტი.

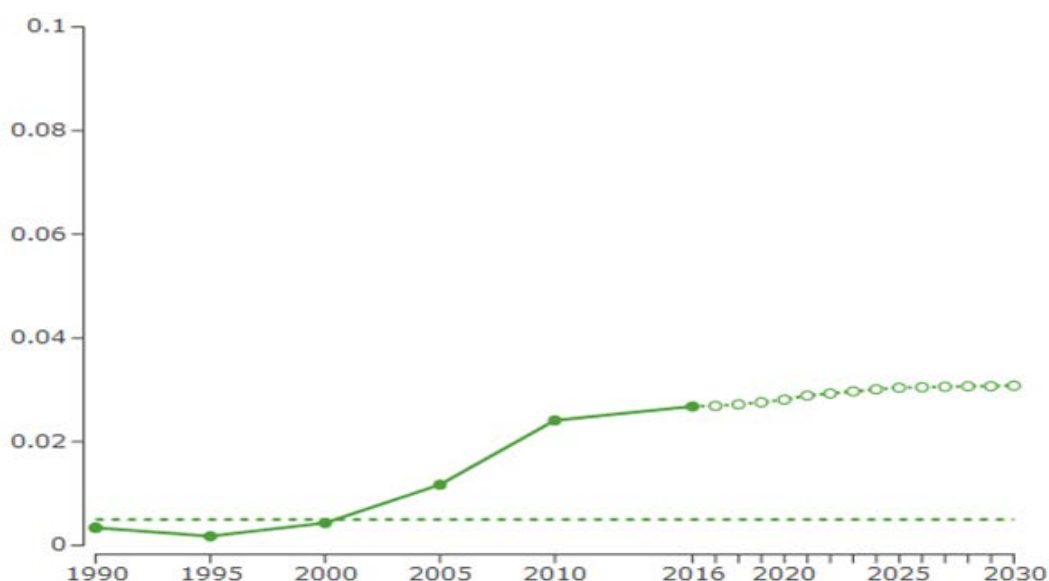
მოსახლეობის სხვადასხვა მაღალი რისკის ჯგუფების აივ ინფექციაზე განხორციელებული კვლევების მიუხედავად ქვეყანაში გამოწვევად რჩება აივ შემთხვევების ადრეულ სტადიაზე გამოვლენა. ზოგადად, 2017 წლის ბოლოს გამოვლენილი იყო აივ ინფიცირებულთა სავარაუდო რაოდენობის 48%.

სურათი 4.7 აივ ინფექციის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

სურათი 4.8 აივ ინფექციის ინციდენტობა 1000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

სახელმწიფო და გლობალური ფონდის დაფინანსებით უზრუნველყოფილია შიდს-ით დაავადებულთა უნივერსალური ხელმისაწვდომობა ანტირეტროვირუსულ პრეპარატებზე და მკურნალობის მონიტორინგისათვის საჭირო სადიაგნოსტიკო მაღალტექნოლოგიურ კვლევებზე (CD4 და ვირუსული დატვირთვის კვლევა); საქართველომ რეგიონში ერთ-ერთმა პირველმა დანერგა ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული „მკურნალობა ყველასათვის“ სტრატეგია, რაც გულისხმობს CD4 უჯრედების რაოდენობის მიუხედავად აივ ინფექცია/შიდს-ით დაავადებულებში არც მკურნალობის დაწყებას, რაც მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს მკურნალობის გამოსავალს, ხელს უწყობს ქვეყანაში აივ/ინფექცია შიდსის გავრცელების ტემპის შეჩერებას. არც მკურნალობის პროგრამით მოცვის მაჩვენებლის მიხედვით საქართველო კვლავ მოწინავე პოზიციაზე რჩება, კერძოდ 2017 წლის ბოლოს არც მკურნალობაზე იმყოფებოდა რეგისტრირებული აივ ინფიცირებულთა 81%.

აივ ინფექციის ახალი შემთხვევების განაწილება გადაცემის გზების მიხედვით, საქართველო, 2017

გადაცემის გზა	%
ნარკოტიკის ინექციური მოხმარება	23.5
ჰეტეროსექსუალური სქესობრივი კონტაქტი	54.0
ჰომოსექსუალური სქესობრივი კონტაქტი	20.6
ვერტიკალური გადაცემა (დედიდან შვილზე)	0.5
სისხლის ან სისხლის პროდუქტების გადასხმა	0.8
დაუდგენელი	0.6

წყარო: ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის სპ ცენტრი

2017 წელს, ასევე რეგიონში პირველმა, საქართველომ დაიწყო აივ ექსპოზიციამდე არც პროფილაქტიკური მკურნალობის პილოტური პროგრამა (PrEP) მსმ პოპულაციის წარმომადგენლებისთვის, რაც შესაძლებლობას იძლევა არც პროფილაქტიკური მკურნალობის ფონზე თავიდან ავიცილოთ მაღალი რისკის მქონე პირების აივ ინფიცირება. დაგეგმილია პროგრამის გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობისა და მასში სხვა მაღალი რისკის პოპულაციების ჩართვა.

ცხრილი 4.12 აივშიდსის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე, საქართველო

	1990	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
სულ	0	2.0	6.7	11.8	11.4	14.1	10.9	15.1	19.3	16.9
მათ შორის 15-24 წლის მოსახლეობა	0	1.6	2.8	5.3	6.1	4.9	8.8	9.1	14.5	14.1

ცხრილი 4.13 აივ-ინფექციის ახლად გამოვლენილი შემთხვევები სქესის მიხედვით, საქართველო

	2015		2016		2017	
	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
კაცი	547	30.8	558	31.3	499	27.9
ქალი	170	8.8	161	8.3	132	6.8
ორივე სქესი	717	19.2	719	19.3	631	16.9

ცხრილი 4.14 აივ-ინფექციის ახალი შემთხვევების განაწილება გადაცემის გზების მიხედვით, საქართველო

	2015		2016		2017	
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
ნარკოტიკების ინექციური მომხმარება	201	28.0	218	30.3	148	23.5
ჰეტეროსექსუალური სქესობრივი კონტაქტები	360	50.2	370	51.5	341	54.0
ჰომოსექსუალური სქესობრივი კონტაქტები	142	19.8	121	16.8	130	20.6
სისხლის ან სისხლის პროდუქტების გადასხმა	4	0.6	2	0.3	5	0.8
ვერტიკალური გადაცემა	6	0.8	4	0.6	3	0.5
დაუდგენელი	4	0.6	4	0.6	4	0.6
სულ	717	100.0	719	100.0	631	100.0

ცხრილი 4.15 აივ-ინფექციის ახლად გამოვლენილი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2015		2016		2017	
	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	სულ	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	29	-	35	-	35	--
აჭარა	83	24.5	63	18.4	76	22.0
თბილისი	263	23.4	289	25.4	252	21.9
კახეთი	44	13.8	40	12.6	33	10.5
იმერეთი	90	17.1	80	15.4	70	13.7
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	95	28.8	87	26.7	59	18.3
შიდა ქართლი	27	10.3	35	13.4	33	12.7
ქვემო ქართლი	42	9.8	50	11.7	37	8.6
გურია	14	12.4	18	16.1	9	8.1
სამცხე-ჯავახეთი	13	8.2	11	7.0	13	8.3
მცხეთა-მთიანეთი	13	13.8	10	10.6	11	11.7
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	4	12.6	1	3.2	3	9.8
საქართველო	717	19.2	719	19.3	631	16.9

ცხრილი 4.16 შიდსით დაავადებულებში ლეტალობა სიკვდილის მიზეზების მიხედვით, საქართველო, 2015 – 2017

	2015		2016		2017	
	გარდაიცვალა	%	გარდაიცვალა	%	გარდაიცვალა	%
აივ-თან დაკავშირებული	57	60.6	81	63.3	77	55.4
დაუკავშირებელი	27	28.7	37	28.9	25	18.0
უცნობი	10	10.6	10	7.8	37	26.6
სულ	94	100.0	128	100.0	139	100.0

ვირუსული ჰეპატიტი C (HCV)

არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველო C ჰეპატიტის მაღალი გავრცელების მქონე ქვეყნებს შორისაა. თუმცა აღნიშნულის მიზეზი საფუძვლიანად შესწავლილი არ არის.

უახლესი პოპულაციური სეროპრევალენტობის კვლევის მიხედვით, საქართველოში C ჰეპატიტის გავრცელების მაჩვენებელი 7,7%-ია, აქტიური დაავადება კი მოსახლეობის 5,4%-ს აქვს. აღნიშნული კვლევა ჩატარდა დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრისა (დკსჯეც) და აშშ-ს დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრების (CDC) მიერ, 2015 წლის მაისი-აგვისტოს პერიოდში.

C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესი

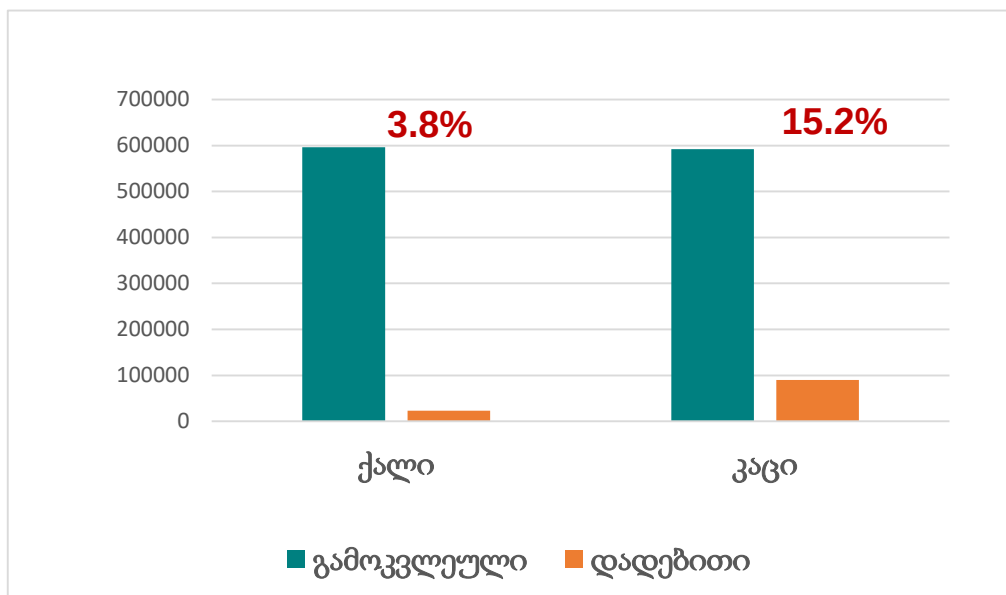
- საქართველოს მთავრობამ, CDC-ისა და სხვა საერთაშორისო პარტნიორების მხარდაჭერით, გამოავლინა ძლიერი პოლიტიკური ნება C ჰეპატიტთან საბრძოლველად. C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა ამოქმედდა 2015 წელს.
- უკანასკნელი რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ არსებითად გააძლიერა ძალისხმევა C ჰეპატიტის წინააღმდეგ საბრძოლველად, ისეთი ეროვნული პროგრამების დანერგვით, როგორიცაა აივ/HCV კოინფექციის მქონე პაციენტებში C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობა (2011 წლიდან გლობალური ფონდის აივ/შიდსის პროგრამის ფარგლებში); სასჯელაღსრულების სისტემაში C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობა; ზოგადი მოსახლეობისთვის პეგილირებული ინტერფერონისა და რიბავირინის კომბინაციაზე 60%-იანი ფასდათმობა.
- 2014 წლის თებერვალში, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ (მინისტრმა დავით სერგეენკომ), ამერიკელ პარტნიორებთან ერთად, საფუძველი ჩაუყარა საქართველოში C ჰეპატიტზე რეაგირების გაძლიერების ინიციატივას.
- 2014 წელს საქართველოს მთავრობამ წამოიწყო მოლაპარაკება ფარმაცევტულ კომპანია „გილედთან“, რომელიც გლობალური ლიდერია პირდაპირი მოქმედების ანტივირუსული პრეპარატების (მათ შორის სოფოსბუვირისა და ლედიპასვირი/სოფოსბუვირის ფიქსირებულდოზიანი კომბინაციის) კვლევისა და წარმოებაში.
- საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ შედგა სპეციალური კომისია, რომელიც უზრუნველყოფს C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესის კოორდინირებას. გარდა ამისა, შემუშავდა C ჰეპატიტის ელიმინაციის სამოქმედო გეგმის მოკლევადიანი/გადაუდებელი ღონისძიებების ეროვნული პროგრამა. C ჰეპატიტის ელიმინაციის ეროვნული სტრატეგიისა და

სამოქმედო გეგმის შესაბამისი პროგრესის მეთვალყურეობის მიზნით შეიქმნა ექსპერტთა სამუშაო ჯგუფი.

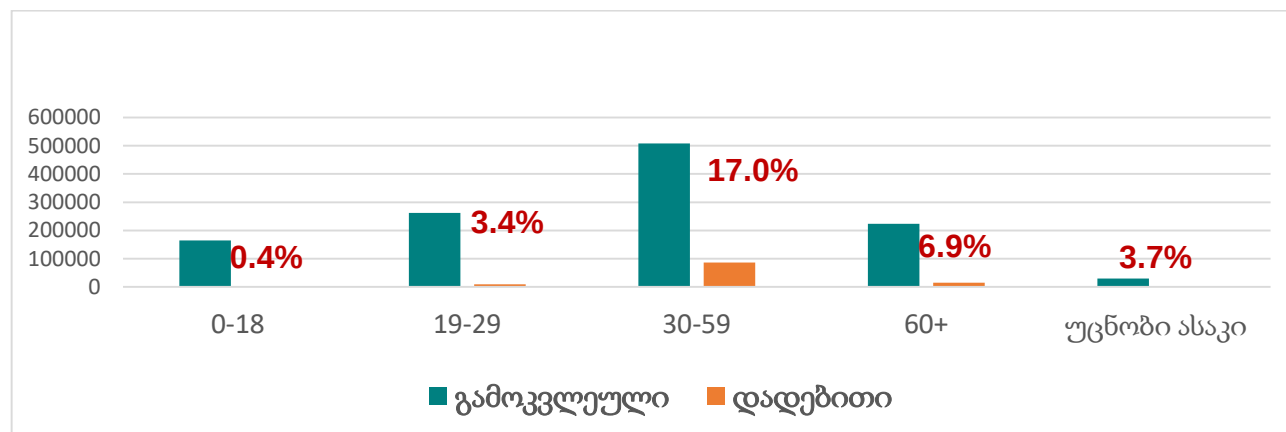
- 2015 წლის 21 აპრილს მომზადდა და ხელი მოეწერა ურთიერთშეთანხმების მემორანდუმს საქართველოს მთავრობასა და ფარმაცევტულ კომპანია „გილეადს“ შორის.
- CDC-თან ერთად, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის გაიდლაინებზე დაყრდნობით შემუშავდა ელიმინაციის სტრატეგიული გეგმა 2016-2020, რომელიც საქართველოს მთავრობამ 2016 წლის 18 აგვისტოს დაამტკიცა. სტრატეგია ითვალისწინებს 2020 წლისთვის დასახულ შემდეგ სამიზნეებს:
 - ✓ HCV ინფიცირებულ პირთა 90%-ის გამოვლენა.
 - ✓ გამოვლენილთა 95%-ის მკურნალობაში ჩართვა მკურნალობაზე მყოფთა 95%-ის განკურნება.
- 2016 წელს შეიქმნა C ჰეპატიტის კლინიკური და სამეცნიერო კომისია. კლინიკური კომისიის მიერ შემუშავდა C ჰეპატიტის კლინიკური მართვის ეროვნული გაიდლაინი. 2018 წლის ივლისის მდგომარეობით, სამეცნიერო კომიტეტმა განიხილა 46 კვლევა და დაამტკიცა 38. კლინიკური კომიტეტის მიერ, WHO, EASL და AASLD-ის გაიდლაინების საფუძველზე, შემუშავდა HCV-ის მკურნალობის ქართული პროტოკოლი და გაიდლაინები. ბრიტანეთის სამედიცინო ჟურნალის (BMJ) ქართულ პორტალზე ხელმისაწვდომია HCV-ის დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მსოფლიო საუკეთესო გამოცდილება.
- საქართველოში C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრესი ყოველწლიურად საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოების განხილვის თემაა ევროპის ღვიძლის შემსწავლელი ასოციაციის (EASL) კონგრესზე. ამავე თემას ეძღვნება საქართველოში ტრადიციად ქცეული C ჰეპატიტის ელიმინაციის სამუშაო შეხვედრა, რომელიც იმართება ყოველ გაზაფხულზე. 2016 წლიდან, ყოველი წლის ბოლოს ტარდება საერთაშორისო ექსპერტებისგან შემდგარი ტექნიკურ მრჩეველთა ჯგუფის შეხვედრა, რომლის მიზანია არსებული მიღწევებისა და გამოწვევების შეჯამება და სამომავლო რეკომენდაციების შემუშავება.
- 2017 წლის 1 ნოემბერს, ბრაზილიაში, ჰეპატიტების მსოფლიო სამიტზე, C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროცესში შეტანილი წვლილისთვის საქართველოს მიენიჭა „NOhep Visionary“-ს საპატიო სტატუსი. შეხვედრაზე კიდევ ერთხელ გაესვა ხაზი ელიმინაციის პროგრამის მიღწევებს და საქართველო დასახელდა სანიმუშო და მისაბამ მაგალითად სხვა ქვეყნებისთვის.
- დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მხარდაჭერით დაარსდა „C ჰეპატიტისგან განკურნებულ პაციენტთა ასოციაცია“, რომლის მიზანია C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამის წარმატებული განხორციელების ხელშეწყობა, მოსახლეობაში ვირუსული ჰეპატიტების ირგვლივ ცნობიერების ამაღლება, ჰეპატიტთან ასოცირებული სტიგმისა და დისკრიმინაციის შემცირება.
- C ჰეპატიტის სკრინინგის შესახებ არსებული მონაცემების თავმოყრის მიზნით შეიქმნა ელექტრონული მოდული, რომელშიც ინფორმაციას არეგისტრირებს C ჰეპატიტის სკრინინგის მიმწოდებელი ნებისმიერი დაწესებულება. იდენტიფიკატორად გამოყენებულია მოქალაქის პირადი ნომერი, რაც იძლევა კავშირის დამყარების საშუალებას სხვა ბაზებთან, როგორებიცაა, HCV მკურნალობის ელექტრონული ბაზა, სისხლის დონორთა ელექტრონული მოდული, ჰოსპიტალიზაციის ელექტრონული მოდული და დაბადების რეგისტრი.

2018 წლის ივლისის მდგომარეობით, მოდულში რეგისტრირებულია 1.8 მილიონზე მეტი სკრინინგი, მათ შორის, ტესტირებულ პირთა რაოდენობა 1.2 მილიონს აღწევს, ხოლო დადებითობის მაჩვენებელი 9.5%-ია.

სურათი 4.9 სკრინინგით გამოკვლეულ პირთა რაოდენობა სქესის მიხედვით და გამოვლენის მაჩვენებელი

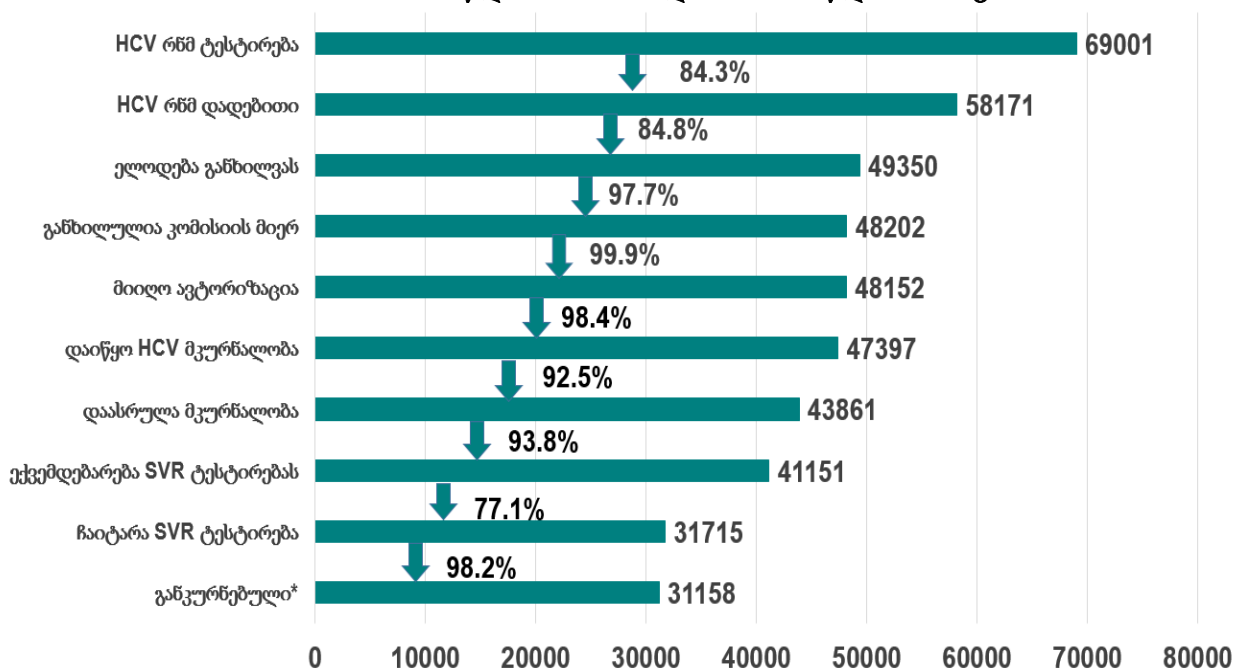

სურათი 4.10 სკრინინგით გამოკვლეულ პირთა რაოდენობა ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით და გამოვლენის მაჩვენებელი

ქვეყნის მასშტაბით 32 ცენტრი (მ.შ. ერთი – პენიტენციურ სისტემაში) ელიმინაციის პროგრამის ბენეფიციარებს სთავაზობს HCV დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის სერვისებს. პროგრამის დაწყებიდან (2015 წლის აპრილი) 2018 წლის 30 ივნისამდე, 43,861-მა პაციენტმა დაასრულა მკურნალობა. განკურნების მაჩვენებელი 98%-ს შეადგენს.

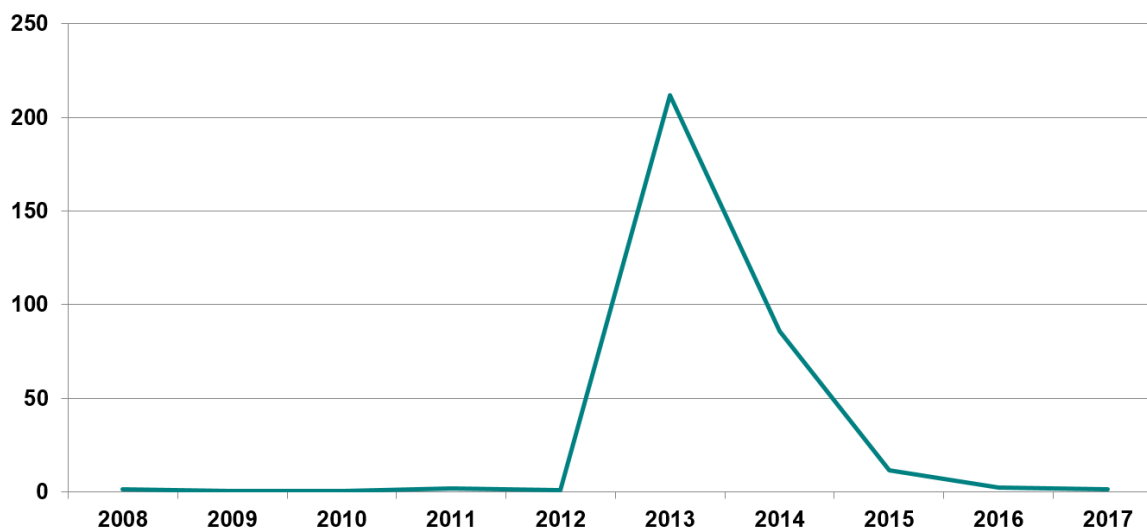
**სურათი 4.11 ელიმინაციის პროგრამის კასკადი,
2015 წლის 28 აპრილი – 2018 წლის 30 ივნისი**

წითელა

საქართველოში წითელა სავალდებულო რეგისტრაციას და ეპიდზედამხედველობას ექვემდებარება. ქვეყანაში წითელათი ავადობის მნიშვნელოვანი მატება 2004 და 2013 წლებში დაფიქსირდა. 2013 წლის პიკი განპირობებულია 2008 წელს იმუნიზაციის მასობრივი კამპანიის წარუმატებლობით. აღნიშნულმა ხელი შეუწყო მოსახლეობის არაიმუნური ფენის დაგროვებას, რაც წითელათი ავადობის ეპიდემიური მატების პირობა გახდა. ავადობის ტვირთი, ძირითადად, 1 წლამდე და 15-30 წლის ასაკის მოსახლეობაში დაფიქსირდა.

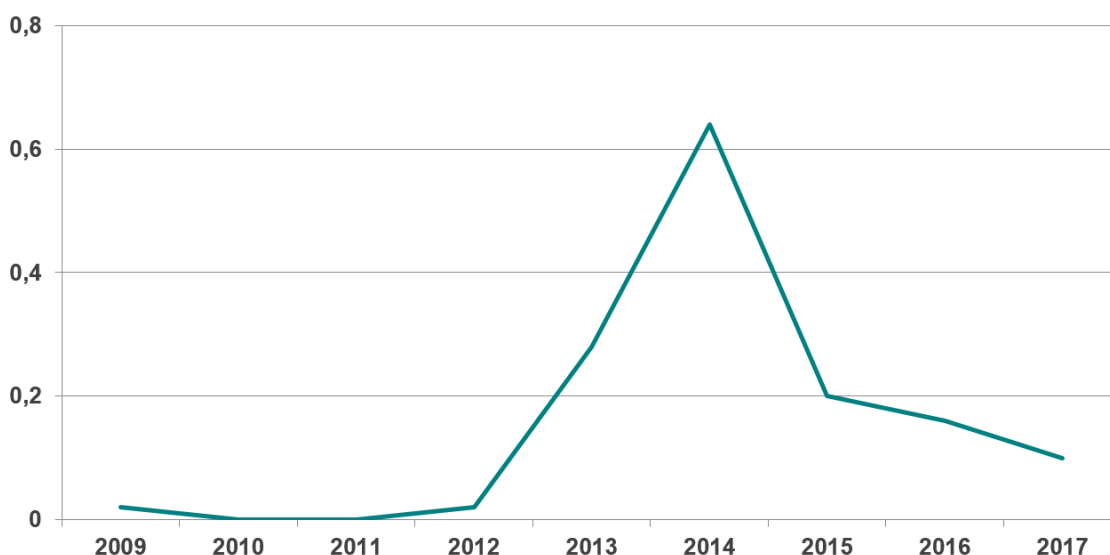
2013 წლიდან, ეპიდემიის გავრცელების შეკავების მიზნით, განხორციელდა დამატებითი კამპანიური ღონისძიებები: 14 წლამდე ასაკის ბავშვთათვის წითელას საწინააღმდეგო აცრების კურსის დასრულება და დამატებითი აცრის ჩატარება 15-30 წლის ასაკის მოსახლეობის, სამედიცინო მუშაკებისა და სხვა სპეციფიკური კონტინგენტისთვის. 2013-2015 წლებში წითელა-წითურა-ყბაყურას საწინააღმდეგო ვაქცინის დამატებითი დოზა დაახლოებით 150 000 მოქალაქემ მიიღო. შედეგად, ქვეყანაში წითელათი ავადობამ მნიშვნელოვნად იკლო - 2015 წელს სულ აღრიცხული იყო წითელას 431 შემთხვევა, 2016 წელს - 14 შემთხვევა. 2017 წელს წითელას შემთხვევათა რიცხვმა მოიმატა (94 შემთხვევა) (სურათი 4.12).

სურათი 4.12 წითელა, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

წყარო: დეკჯეც

ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება

2014 წელს აღმოსავლეთ საქართველოში ადგილი ჰქონდა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების აფეთქებას. მთლიან მოსახლეობაში აღირიცხა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების 24 შემთხვევა (ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე - 0.64). გარდაიცვალა 4 ადამიანი (ლეტალობის მაჩვენებელი - 16.6). 2016 წელს ზედამხედველობა დამყარდა ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების 41 საექმო შემთხვევაზე, მ.შ. ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების დიაგნოზი დადასტურდა 6 შემთხვევაში, რომელთაგან 2 დასრულდა ლეტალურად (ორივე ახალი კერა - ამბროლაური და თერჯოლა). 2017 წელს გასულ წელთან შედარებით შემთხვევების რაოდენობა შემცირებულია - აღირიცხა 5 შემთხვევა. (სურათი 4.13).

სურათი 4.13 ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელება, ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

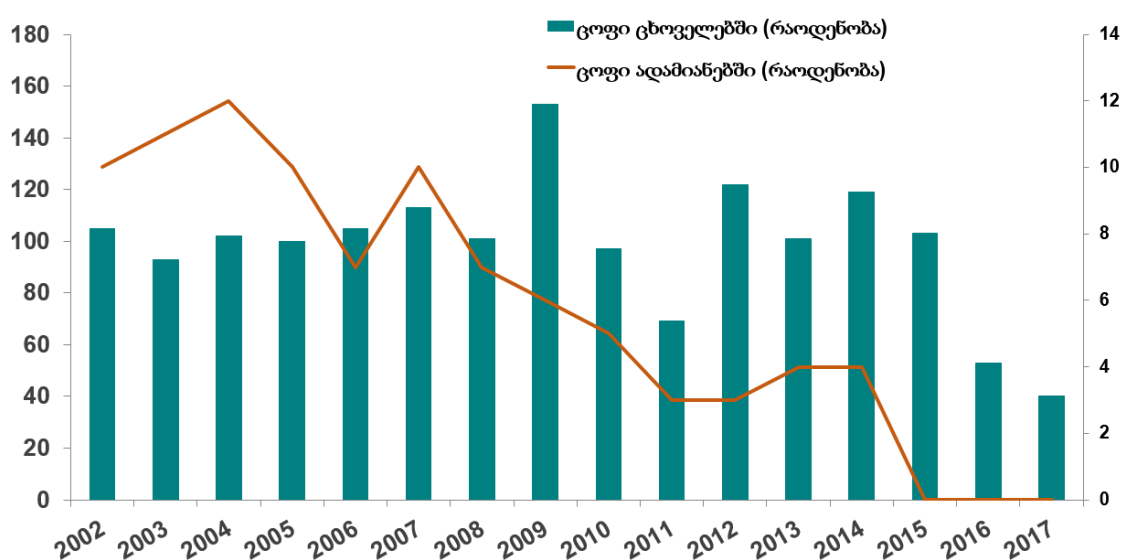
ცოფი

ათი წლის განმავლობაში (1997-2006) საქართველოში რეგისტრირებული იყო ცოფის 96 შემთხვევა, ხოლო მომდევნო წლებში (2007-2014) - 42. ადამიანებში ცოფით დაინფიცირების მაქსიმალური რიცხვი - 21 შემთხვევა დაფიქსირდა 1996 წელს.

ცოფის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური აცრა წელიწადში დაახლოებით 35 000–49 000 ადამიანს უტარდება ცოფის საწინააღმდეგო პრევენციული აცრა. 2017 წელს 45794 ადამიანმა ჩაიტარა; მათ შორის კომბინირებული (ვაქცინა+იმუნოგლობული) პროფილაქტიკური იმუნიზაცია ჩაუტარდა 21.6%-ს. აღნიშნული სერვისების მიწოდება განხორციელდა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში.

ანტირაბიული ვაქცინებითა და შრატით (იმუნოგლობულინი) უწყვეტი მომარაგების ფონზე, 2015 წელს პირველად იქნა მიღწეული ადამიანთა ცოფით დაავადების ნულოვანი მაჩვენებელი, რომელიც 2016-2017 წლებშიც იქნა შენარჩუნებული (სურათი 4.14).

სურათი 4.14 ცოფის შემთხვევების რაოდენობა, საქართველო

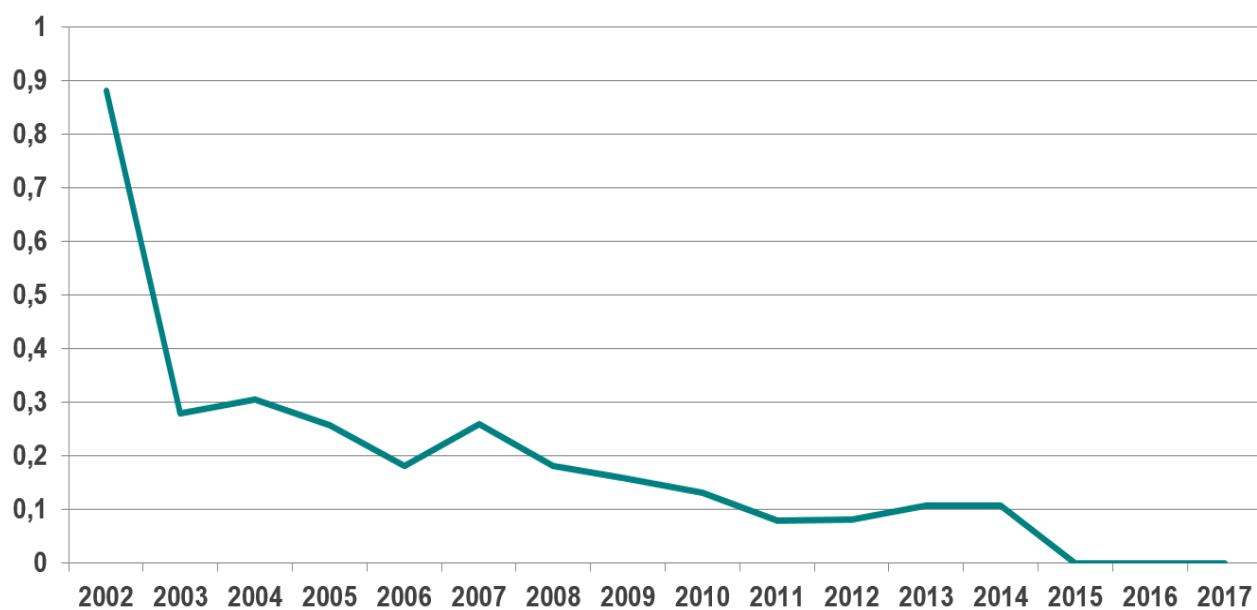

წყარო: დეკჯეც

მალარია

2002 წლიდან მალარიის ინციდენტობის მაჩვენებელი მკვეთრი შემცირების დინამიკით ხასიათდებოდა და 2013-2014 წლებში იგი ნულს გაუტოლდა. 2016 წელს ქვეყანაში არ დარეგისტრირებულა მალარიის ადგილობრივი შემთხვევა. ამასთან, ზედამხედველობა დამყარდა 18 საექვო შემთხვევაზე, რომელთაგან მალარია დადასტურდა 7 შემთხვევაში (ყველა შემოტანილი). 2017 წელს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროებმა ერთობლივად განახორციელეს 9 000 000 მ² გარე და შიდა ტერიტორიების ვექტორ კონტროლი (2015 წელს - 7 000 000 მ², 2016 – 7 500 000 მ²).

სურათი 4.15 მალარიის ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

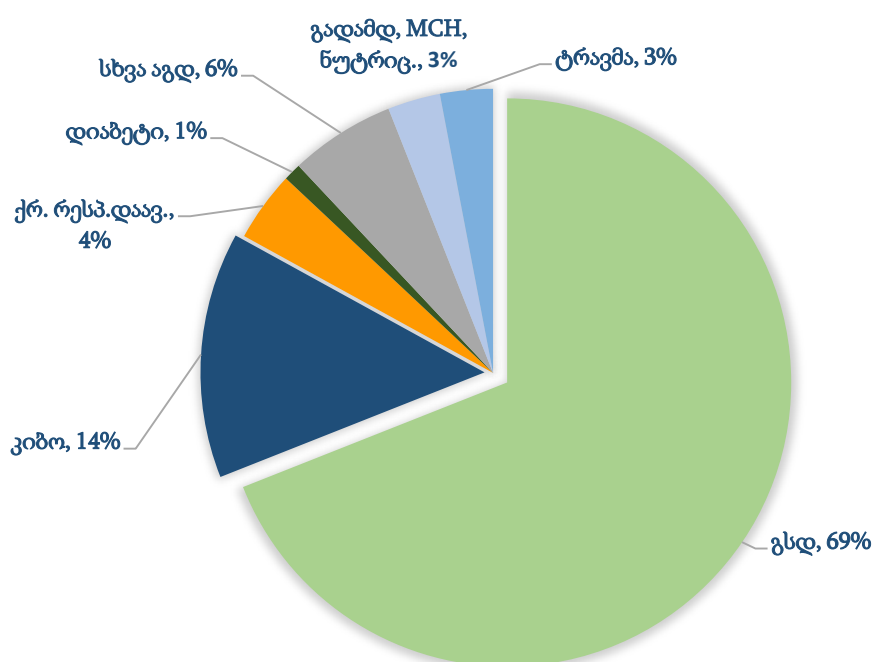

წყარო: დსკეც

არაგადამდები ავადმყოფობები

საქართველოში არაგადამდებ დაავადებებზე დაავადებათა ტვირთის უდიდესი ნაწილი მოდის და დიდ გავლენას ახდენს სიცოცხლის ყველაზე პროდუქტიულ წლებზე. ჯანმოს 2014 წლის ანგარიშის თანახმად საერთო სიკვდილიანობის 94% გამოწვეულია არაგადამდები დაავადებებით, მათ შორის 69% უკავშირდება გულ-სისხლძარღვთა დაავადებებს, 14% - კიბოს, 1% - დიაბეტს და 4% - ქრონიკულ რესპირატორულ დაავადებებს. არაგადამდები დაავადებები გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ჯანმრთელობაზე, არამედ ქვეყნის მდგრად განვითარებაზეც.

სურათი 4.16 არაგადამდები ავადმყოფობებით გარდაცვალების სტრუქტურა

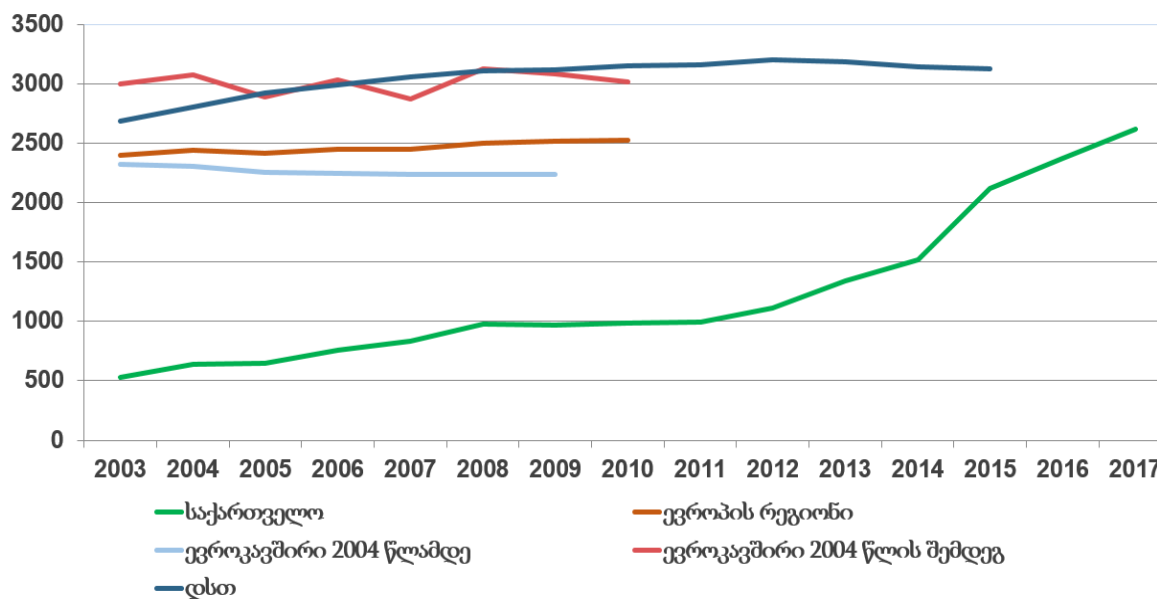
არაგადამდებ დაავადებათა ეფექტური კონტროლის მიზნით საქართველომ დანერგა ჯანმო-ს STEPS მეთოდოლოგია; 2010 და 2016 წლებში ჯანმოს ევროპისა და სათავო ოფისების ტექნიკური და ფინანსური დახმარებით ჩატარდა STEPS კვლევის 2 ეტაპი, რამაც მოგვცა უნიკალური შესაძლებლობა მონაცემები შეგვედარებინა არა მხოლოდ სხვა ქვეყნების მონაცემებთან, არამედ მოგვეხდინა საქართველოში არაგადამდებ დაავადებათა გამოვლინებისა და ტენდენციის, აგრეთვე რისკ-ფაქტორების მონიტორინგი და შეფასება. ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯებია მდგრადი საზედამხედველო სისტემის ჩამოყალიბების მიმართულებით, რამაც გააუმჯობესა ეროვნულ დონეზე არსებული შესაძლებლობები და მოგვცა ჯანმრთელობის შესახებ უკეთესი მონაცემები.

2017 წელს სახელმწიფომ დაიწყო ქრონიკული არაგადამდები დაავადებების (გულის იშემიური დაავადება, ჰიპერტენზია, გულის უკმარისობა, ასთმა, დიაბეტი ტიპი 2, ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებები) სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის პროგრამა სოციალურად მოწყვლადი მოსახლეობისთვის.

სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები

სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების წილი ქვეყანაში რეგისტრირებული ყველა დაავადების 17.2%-ს, ხოლო ახალი შემთხვევების 9.4%-ს შეადგენს. ავადმყოფობათა ამ ჯგუფში მაღალი ავადობით და სიკვდილიანობით ხასიათდება ჰიპერტენზიული, იშემიური და ცერებროვასკულური ავადმყოფობები. 2000-2017 წლებში საქართველოში აღინიშნება სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობების პრევალენტობის ზრდის ტენდენცია (სურათი 4.17).

სურათი 4.17 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობებით ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებლები 100000 მოსახლეზე

წყარო: დესჯეც; ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ჰიპერტენზიული ავადმყოფობა

კარდიოვასკულური ავადმყოფობების რეგისტრირებული შემთხვევების სტრუქტურაში 53.3% ჰიპერტენზიაზე მოდის (2017). არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის STEPS 2016-ის მონაცემებით, მაღალი არტერიული წნევა მოსახლეობის 37.7%-ში აღირიცხა; იგივე მაჩვენებელი 2010 წელს 33.4% იყო.

გულის იშემიური ავადმყოფობები

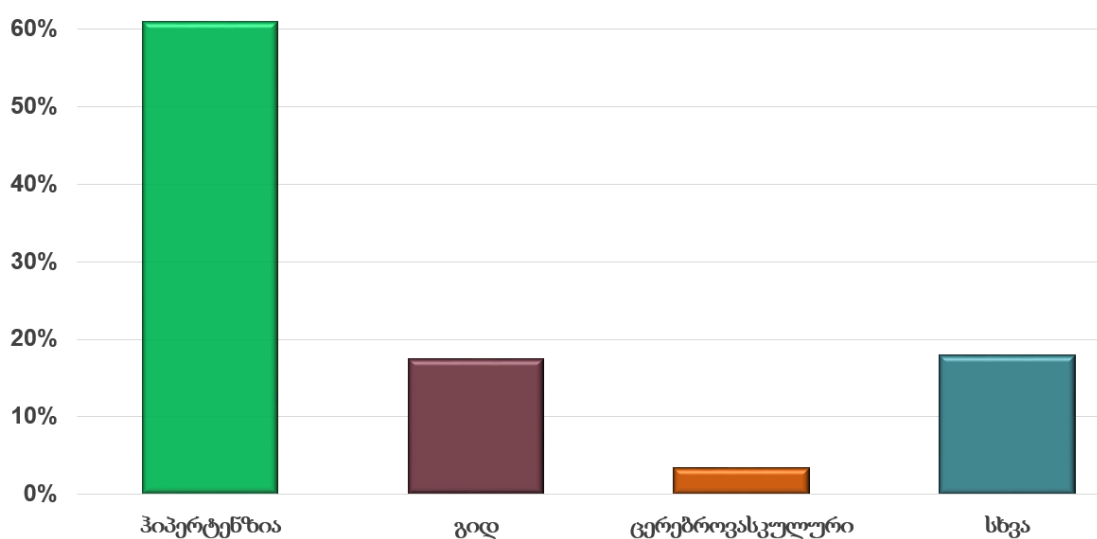
გულის იშემიური ავადმყოფობები სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობათა ~15.9%-ს შეადგენს, მათ შორის სტენოკარდია – 6.3%; მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტი – 1.6% და სხვა მწვავე იშემიური ავადმყოფობები – 1.3%.

2017 წელს მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტით დროული ჰოსპიტალიზაცია (ავადმყოფობის დაწყებიდან პირველ 24 საათში) შემთხვევათა 48%-ში განხორციელდა.

ცერებროვასკულური ავადმყოფობები

ცერებროვასკულური ავადმყოფობები სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების სტრუქტურაში რიგით მესამე ადგილს იკავებს.

სურათი 4.18 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების სტრუქტურა (%), საქართველო, 2017

წყარო: დესჯეც

ცხრილი 4.17 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო, 2008 – 2017

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2008	306573	7966.1	74379	1932.7	5102	742.6	1250	181.9
2009	326421	8557.6	96038	2517.8	4775	697.9	1359	198.6
2010	337651	8916.8	98193	2593.1	4672	681.8	1103	161.0
2011	363488	9676.4	103466	2754.4	4176	610.8	749	109.5
2012	355657	9537.9	133411	3577.8	4044	593.2	823	120.7
2013	425232	11438.1	196348	5281.5	2347	343.4	1739	254.5
2014	409817	11018.3	165398	4446.9	1789	257.8	2069	298.1
2015	425105	11411.4	174735	4690.5	2793	392.8	3581	503.6
2016	447713	12011.1	190994	5123.9	1815	250.0	1731	238.4
2017	615732	16516.4	184729	4955.2	2819	381.5	1555	210.4

ცხრილი 4.18 **სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების სტრუქტურა, საქართველო, 2017**

	რეგისტრირებულია				ახალი შემთხვევები			
	სულ		მშ ბავშვები		სულ		მშ ბავშვები	
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	429932	100	879	100	184729	100	1555	100
<i>მათ შორის:</i>								
მწვავე რევმატული ცხელება	1789	0.4	71	8.1	1840	1.0	686	44.1
გულის ქრონიკული რევმატული დაზიანებები	6857	1.6	194	22.1	2696	1.5	51	3.3
ჰიპერტენზიული ავადმყოფობა	281066	65.4	7	0.8	98400	53.3	76	4.9
გულის იშემიური ავადმყოფობა	76715	17.8	0	0.0	29412	15.9	0	0.0
ფილტვში სისხლის მიმოქცევის მოშლა და ფილტვისმიერი გული	1687	0.4	3	0.3	1074	0.6	0	0.0
ცერებროვასკულური ავადმყოფობები	13231	3.1	3	0.3	7825	4.2	27	1.7
არტერიების არტერიოლების და კაპილარების ავადმყოფობები	5585	1.3	0	0.0	3275	1.8	0	0.0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის სხვა ავადმყოფობები	26790	6.2	205	23.3	40207	21.7	715	46.0

ცხრილი 4.19 **გულის იშემიური ავადმყოფობის სტრუქტურა, საქართველო, 2017**

	რეგისტრირებულია წლის ბოლოს		ახალი შემთხვევები	
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
გულის იშემიური ავადმყოფობა	76715	100	29412	100
<i>მათ შორის:</i>				
სტენოკარდია	26503	34.5	11620	39.5
მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტი	1820	2.4	2983	10.1
გულის სხვა მწვავე იშემიური ავადმყოფობა	5422	7.1	2404	8.2

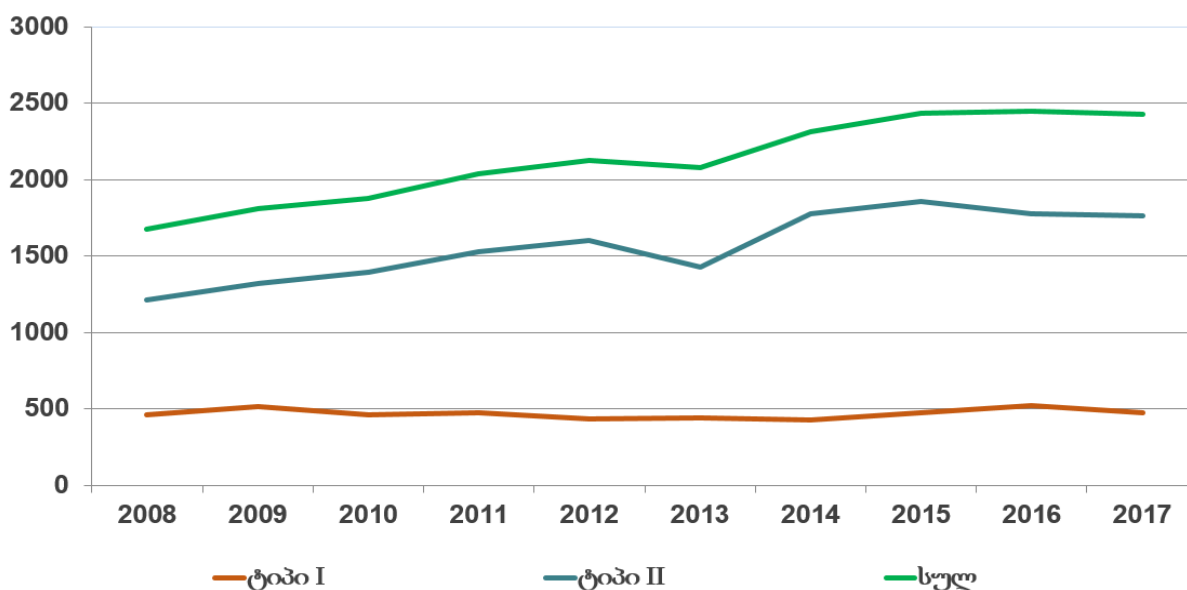
ცხრილი 4.20 **რევმატიული ავადმყოფობის გავრცელება, საქართველო, 2017**

	რეგისტრირებულია წლის ბოლოს	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
გულის რევმატული ავადმყოფობა	8646	231.9	4536	121.7
მწვავე რევმატული ცხელება	1789	48.0	1840	49.4
მათ შორის მწვავე რევმატული ცხელება გულის დაზიანებით	651	17.5	431	11.6
გულის ქრონიკული რევმატული ავადმყოფობები	6857	183.9	2696	72.3

შაქრიანი დიაბეტი

უკანასკნელ წლებში საქართველოში აღინიშნება დიაბეტის ზრდის ტენდენცია, რაც ძირითადად ტიპი 2-ის ზრდით არის გამოწვეული. 2017 წელს შაქრიანი დიაბეტის ტიპი 1 ახალი შემთხვევების 0.8% რეგისტრირებული იყო 15 წლამდე ბავშვებში. შაქრიანი დიაბეტის ტიპი 2 მხოლოდ 33 შემთხვევაა რეგისტრირებული ბავშვებში. არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის (STEPS-2016) მონაცემებით უზმოზე გლუკოზის მომატებული მაჩვენებელი (6.1-7.0 მმოლ/ლ) 18-69 წლის მოსახლეობის 2%-ს აღმოაჩნდა, ხოლო უზმოზე გლუკოზის მაღალი მაჩვენებელი (>7მმოლ/ლ) – მოსახლეობის 4.5%-ს.

სურათი 4.19 შაქრიანი დიაბეტის პრევალენტობის მაჩვენებელი დიაბეტის ტიპის მიხედვით, საქართველო

წყარო: დეკჯეც

ცხრილი 4.21 შაქრიანი დიაბეტის გავრცელება, საქართველო, 2016 - 2017

ახალი შემთხვევები	2016		2017	
	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	20740	556.4	21822	585.4
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	2933	78.7	2776	74.5
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	15150	406.4	12931	346.9
წლის ბოლოს მეთვალყურეობაზე მყოფი კონტინგენტი	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	91319	2449.9	90599	2430.2
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	19497	523.1	17567	471.2
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	66112	1773.6	65721	1762.9

ცხრილი 4.22 შაქრიანი დიაბეტის გავრცელება 0-15 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო

ახალი შემთხვევები	2016		2017	
	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	138	19.0	171	23.1
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	95	13.1	126	17.1
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	17	2.3	33	4.5
წლის ბოლოს მეთვალყურეობაზე მყოფი ავადმყოფები	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე
შაქრიანი დიაბეტი სულ	377	51.9	410	55.5
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	250	34.4	267	36.1
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	51	7.0	65	8.8

ფილტვის ქრონიკული ავადმყოფობები

რესპირაციული სისტემის ქრონიკული ავადმყოფობების (ასთმა, სასუნთქი სისტემის ალერგიული ავადმყოფობები, ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობები, ფილტვის პროფესიული ავადმყოფობები, პულმონარული ჰიპერტენზია) ჯგუფი სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების ძირითად ნაწილს შეადგენს.

2017 წელს ქვედა სასუნთქი გზების ქრონიკული ავადმყოფობების ჯგუფში 75% ფილტვის ქრონიკულ ობსტრუქციულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა.

ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობის ძირითად მიზეზს თამბაქოს კვამლი (პასიური მოხმარების ჩათვლით) წარმოადგენს. სხვა რისკ-ფაქტორებია: შენობის შიდა ჰაერის დაბინძურება, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება, პროფესიული მტკერი და ქიმიური ნივთიერებები.

ცხრილი 4.23 სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	362824	9427.8	299800	7790.2	184384	26836.9	169762	24708.7
2009	505340	13248.2	447518	11732.3	259136	37877.3	246604	36045.5
2010	494194	13050.8	439289	11600.9	256897	37490.2	244385	35664.3
2011	558241	14860.9	470741	12531.6	283497	41463.7	259815	38000.0
2012	605179	16229.5	521947	13997.4	299733	43964.7	273598	40131.2
2013	652700	17556.7	557495	14995.8	307330	44971.5	280157	40995.2
2014	701367	18856.9	601832	16180.8	347782	50108.2	317731	45778.5
2015	762210	20460.5	703727	18890.6	351131	49384.3	340217	47849.3
2016	796890	21378.6	744673	19977.8	345386	47570.5	337757	46519.8
2017	704981	18910.4	647066	17356.9	313244	42392.5	305746	41377.8

ცხრილი 4.24

სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო, 2017

	სულ		ბავშვები	
	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	18910.4	17356.9	42393.3	41378.5
<i>მათ შორის:</i>				
ზედა სასუნთქი გზების მწვავე რესპირაციული ინფექციები	10857.0	10857.0	30591.3	30591.3
ჰნეფმონია	893.0	893.0	1077.3	1077.3
ქვედა სასუნთქი გზების სხვა მწვავე რესპირაციული ინფექციები	2374.1	2325.7	4556.3	4502.5
ზედა სასუნთქი გზების სხვა ავადმყოფობები	2485.8	1857.4	3882.7	3104.3
მათ შორის: ალერგიული რინიტი	542.2	309.5	686.1	489.8
ქვედა სასუნთქი გზების ქრონიკული ავადმყოფობები	1266.8	463.9	454.3	279.7
მათ შორის: ქრონიკული და დაუზუსტებელი ბრონქიტი	703.8	308.9	315.2	218.6
ემფიზემა	25.5	5.4	0.5	0.3
ასთმა და ასთმური სტატუსი	314.5	69.5	122.5	48.8
ფილტვის სხვა ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობები	212.9	77.4	15.6	11.6
ბრონქოექტაზია	9.9	2.5	0.5	0.4
ფილტვის ავადმყოფობები გამოწვეული გარეგანი ფაქტორებით	16.0	5.1	0.4	0.3
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები, რომლებიც უპირატესად აზიანებენ ინტერსტიციუმს	22.1	7.9	1.6	1.1
ქვედა სასუნთქი გზების ჩირქოვანი და ნეკროზული მდგომარეობები	4.3	2.1	0.9	0.9
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები	112.6	81.3	28.3	24.1

ცხრილი 4.25

ასთმა და ასთმური სტატუსის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

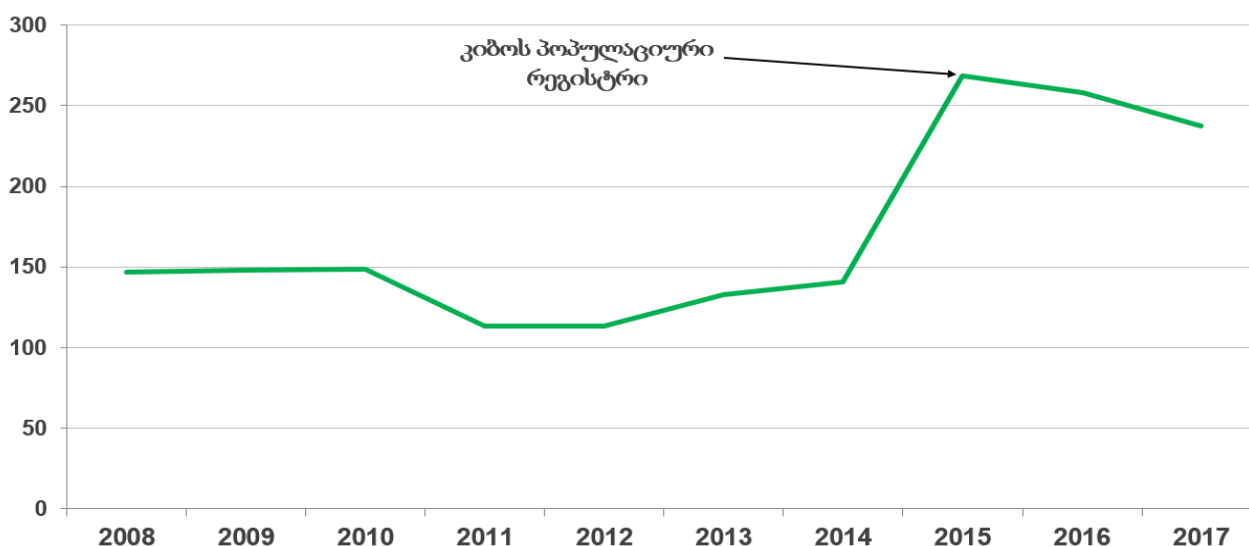
	2016				2017			
	სულ		ბავშვები 15 წლამდე		სულ		ბავშვები 15 წლამდე	
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე
აფხაზეთი	140	--	9	--	80	--	4	--
აჭარა	953	279.0	52	78.2	864	250.7	36	52.7
თბილისი	1484	130.3	147	66.3	1689	146.6	246	107.7
კახეთი	965	304.6	40	64.8	1002	317.8	36	57.6
იმერეთი	2172	418.5	216	213.7	2006	392.8	153	151.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1081	331.3	106	166.8	1145	355.0	110	172.1
შიდა ქართლი	901	345.0	20	39.3	879	338.3	18	35.0
ქვემო ქართლი	654	152.5	23	27.5	586	136.0	38	46.1
გურია	524	468.1	43	197.2	529	476.6	43	195.5
სამცხე – ჯავახეთი	364	230.5	11	35.8	368	235.1	7	22.6
მცხეთა – მთიანეთი	305	324.5	11	60.1	307	326.9	11	59.1
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	107	343.5	0	0.0	133	436.1	0	0.0
სხვა უწყება	77	--	5	--	82	--	2	--
საქართველო	9727	261.0	683	94.1	9670	259.4	702	95.0

ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები

ონკოლოგიურ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოში 2015 წლის 1 იანვრიდან ქვეყნის მასშტაბით ამოქმედდა კიბოს პოპულაციური რეგისტრი.

რეგისტრის მონაცემებით, 2015 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს 10 931 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობის მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე - 293.4), in situ სიმსივნეების ჩათვლით. 2016 წელს აღირიცხა კიბოს 10 444 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობის მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე - 280.2), 2017 წელს - 9 485 შემთხვევა (ინციდენტობა - 254.4) კიბოს კვლევის საერთაშორისო სააგენტოს რეკომენდაციით, საერთაშორისო შედარებებისა და გათვლებისთვის გამოიყენება ყველა ლოკალიზაციის კიბო და მელანომა, ხოლო კანის სხვა კიბო და in situ სიმსივნეები გათვლებში არ შედის (2016 წელს - 9 623 ახალი შემთხვევა, 2017 წელს - 8 857 შემთხვევა) (სურათი 4.20).

სურათი 4.20 ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნები, ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე

2017 წელს ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების 56% ქალებში და 44% - კაცებში აღირიცხა.

2017 წელს კაცებში რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს 4170 ახალი შემთხვევა, ინციდენტობის მაჩვენებელი 100000 კაცზე - 233.1. ქალებში რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს 5315 ახალი შემთხვევა, ინციდენტობის მაჩვენებელი 100000 ქალზე - 274.1.

ცხრილი 4.26 ქალებში რეგისტრირებული ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების 5 ყველაზე მაღალი ავადობის მქონე ლოკალიზაცია, საქართველო, 2017

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი (%) ქალებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
სარძევე ჯირკვალი	1652	31.1
ფარისებრი ჯირკვალი	763	14.4
საშვილოსნოს ტანი	319	6.0
კოლორექტუმი	313	5.9
საშვილოსნოს ყელი	289	5.4

წყარო: დეკჯან

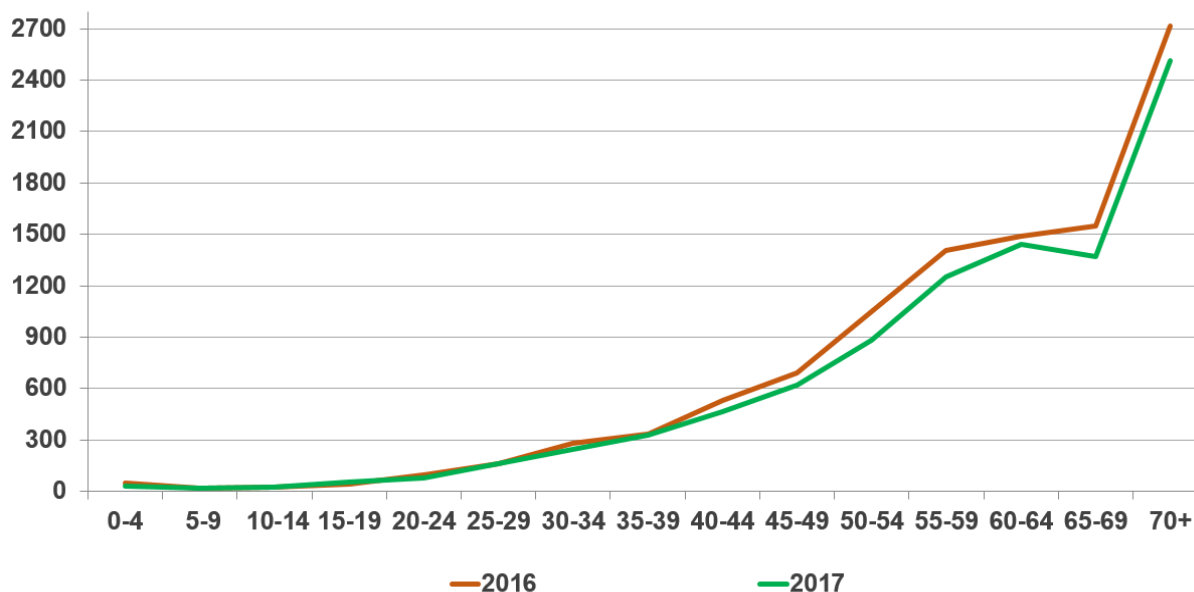
ცხრილი 4.27 კაცებში რეგისტრირებული ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების 5 ყველაზე მაღალი ავადობის მქონე ლოკალიზაცია, საქართველო, 2017

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი (%) კაცებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
ტრაქეა, ბრონქი, ფილტვი	903	21.7
შარდის ბუშტი	437	10.5
კოლორექტუმი	398	9.5
წინამდებარე ჯირკვალი	378	9.1
კუჭი	234	5.6

წყარო: დკსჯეც

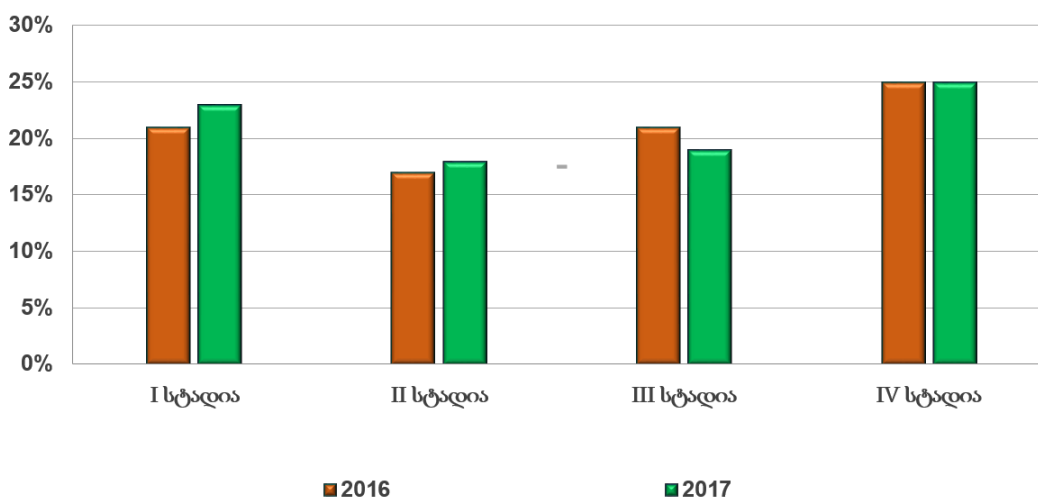
2017 წელს ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების 69.6% რეგისტრირებულია ყველაზე შრომისუნარიან ასაკობრივ ჯგუფში (30 წლიდან 70 წლამდე), შემთხვევათა ~26.5% - 70 წელზე უფროს ასაკობრივ ჯგუფში. 0-დან 15 წლამდე ასაკობრივ ჯგუფზე მოდის შემთხვევათა 0.8%, 15-დან 20 წლამდე მოზარდებზე - 0.5%.

სურათი 4.21 ყველა ლოკალიზაციის ავთვისებიანი ახალწარმონაქმნების ასაკ-სპეციფიური ინციდენტობა (ორივე სქესი), საქართველო

კიბოს რეგისტრის მონაცემების მიხედვით, 2017 წელს დაავადების I და II სტადიაზე რეგისტრირებულია ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების 41%; III და IV სტადიებზე რეგისტრირებული დაავადებების წილი კვლავ მაღალია და 2015-2017 წლებში ავთვისებიანი სიმსივნეების მთლიან რაოდენობაში 19%-სა და 25%-ს შეადგენს, შესაბამისად.

სურათი 4.22 კიბოს ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

წყარო: დკსჯეც

2011 წლიდან ქვეყანაში მოქმედებს კიბოს სკრინინგ-პროგრამები, მიზნობრივი პოპულაცია:

- მუშუს კიბოს სკრინინგი 40-70 წლის ქალებისთვის;
- საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი 25-60 წლის ქალებისთვის;
- პროსტატის კიბოს სკრინინგი 50-70 წლის კაცებისთვის;
- კოლორექტული კიბოს სკრინინგი 50-70 წლის მოსახლეობისთვის.

„არაგადამდებ დაავადებათა რისკ-ფაქტორების კვლევის“ (STEPS-2016) მონაცემებით საშვილოსნოს ყელის კიბოს სკრინინგი სიცოცხლის განმავლობაში 30-49 წლის ქალთა მხოლოდ 23.9%-მა ჩაიტარა.

ცხრილი 4.28 ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება (კანის, მელანომის გარდა სხვა კიბოს, და In situ კიბოს გარდა), საქართველო*

	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2015	10010	268.7
2016	9623	288.2
2017	8857	237.6

ცხრილი 4.29 ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევები ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა		
	2015	2016	2017
ტუჩის, პირის ღრუსა და ხახის ავთვისებიანი სიმსივნეები	244	241	214
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	1802	1669	1538
სასუნთქი სისტემის და გულმკერდის ღრუს ორგანოების სიმსივნეები	1219	1134	1042
ძვლისა და სასახსრე ხრტილის ავთვისებიანი სიმსივნეები	61	49	42
მელანომა	112	118	92
კანის სხვა კიბო	818	686	584
მეზოთელიური და რბილი ქსოვილები	172	126	124
სარძევე ჯირკვლის ავთვისებიანი სიმსივნე	1947	1834	1693
ქალის სასქესო ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	1101	1056	928
მამაკაცის სასქესო ორგანოების ავთვისებიანი სიმსივნეები	693	530	475
საშარდე სისტემის ავთვისებიანი სიმსივნეები	817	816	830
თვალის, თავის ტვინისა და ცენტრალური ნერვული სისტემის სხვა ნაწილების ავთვისებიანი სიმსივნეები	256	265	226
ფარისებრი და სხვა ენდოკრინული ჯირკვლების ავთვისებიანი ს-ბი	729	905	915
გაურკვეველი, მეორადი და დაუზუსტებელი ლოკალიზაციის ავთვისებიანი სიმსივნეები	299	293	214
ლიმფოიდური, ჰემოპოეზური და მონათესავე ქსოვილების ავთვისებიანი სიმსივნეები	558	587	524
In situ	103	135	44
სულ	10931	10444	9485

ცხრილი 4.30 ბავშვებში ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების წილი საერთო რაოდენობაში და სტრუქტურა ლოკალიზაციის მიხედვით, საქართველო

ლოკალიზაცია	2015		2016		2017	
	ახალი შემთხვევები	%	ახალი შემთხვევები	%	ახალი შემთხვევები	%
საჭმლის მომნელებელი ორგანოები	0	0.0	1	1.1	2	2.7
კანის ავთვისებიანი მელანომა	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ლიმფოიდური, ჰემოპოეზური და მონათესავე ქსოვილები	48	51.6	47	52.2	37	50.0
თვალი, თავის ტვინი და ცენტრალური ნერვული სისტემის სხვა ნაწილები	20	21.5	18	20.0	13	17.6
მეზოთელიური და რბილი ქსოვილები	5	5.4	4	4.4	4	5.4
ქალის სასქესო ორგანოები	0	0.0	1	1.1	1	1.4
საშარდე სისტემა	3	3.2	7	7.8	4	5.4
ფარისებრი და სხვა ენდოკრინული ჯირკვლები	5	5.4	6	6.7	7	9.5
ტუჩის, პირის ღრუსა და ხახე	0	0.0	0	0.0	1	1.4
ძვლები და სასახსრე ხრტილი	6	6.5	4	4.4	5	6.8
გაურკვეველი, მეორადი და დაუზუსტებელი ლოკალიზაცია	5	5.4	2	2.2	0	0.0
ყბაყურა სანერწყვე ჯირკვალი	1	1.1	0	0.0	0	0.0
სულ	93	100	90	100	74	100

* კიბოს პოპულაციური რეგისტრის 06.08.2018 მდგომარეობით

ცხრილი 4.31 ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

სტადია	2015	2016	2017
I	20%	21%	23%
II	20%	17%	18%
III	23%	21%	19%
IV	28%	25%	25%
უცნობი / სტადია არ განისაზღვრება	9%	15%	15%

ცხრილი 4.32 ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%) ბავშვებში, საქართველო, 2017

სტადია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი 0-დან 15 წლამდე რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის კიბოს ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობიდან
I	4	5.4%
II	5	6.8%
III	9	12.2%
IV	15	20.3%
უცნობი/სტადია არ განისაზღვრება	31	55.4%

ცხრილი 4.33 5 ყველაზე გავრცელებული ლოკალიზაციის კიბო ქალებში, საქართველო, 2017

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი ქალებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
ყველა ლოკალიზაციის კიბო ქალებში	5315	100%
სარძევე ჯირკვალი	1652	31.1%
ფარისებრი ჯირკვალი	763	14.4%
საშვილოსნოს ტანი	319	6.0%
კოლორექტული სიმსივნეები	313	5.9%
საშვილოსნოს ყელი	289	5.4%

ცხრილი 4.34 5 ყველაზე გავრცელებული ლოკალიზაციის კიბო კაცებში, საქართველო, 2017

ლოკალიზაცია	ახალი შემთხვევების რაოდენობა	წილი კაცებში რეგისტრირებული ყველა ლოკალიზაციის ახალი შემთხვევების საერთო რაოდენობაში
ყველა ლოკალიზაციის კიბო კაცებში	4170	100%
ტრაქეა, ბრონქი, ფილტვი	903	21.7%
წინამდებარე ჯირკვალი	437	10.5%
შარდის ბუშტი	398	9.5%
კოლორექტული სიმსივნეები	378	9.1%
კუჭი	234	5.6%

თავი 5

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა*

შობადობა (საქსტატის მონაცემები), ბავშვთა და დედათა სიკვდილიანობა (მონაცემები შეჯერებულია ჯანდაცვის სამინისტროს და დაავადებათა კონტროლის ცენტრის ბაზების საფუძველზე), საქართველო**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ცოცხალშობილების რაოდენობა სულ	63377	62585	58014	57031	57878	60635	59249	56569	53293
მკვდრადშობილების რაოდენობა	665	682	554	647	549	637	589	558	506
გარდაიცვალა 0 - 1 წლამდე	872	741	634	617	608	578	507	507	512
გარდაიცვალა 0 - 7 დღემდე	558	410	349	373	387	205	211	231	238
გარდაიცვალა 7 – 28 დღემდე	214	186	139	151	97	139	152	125	124
გარდაიცვალა 29 - 365 დღემდე	100	145	146	93	124	137	162	151	150
გარდაიცვალა 0-5 წლამდე	949	830	691	705	692	559	605	604	594
გარდაიცვალა ორსული, მშობიარე და მელოგინე	33	12	16	13	16	19	19	13	7
მკვდრადშობადობა 1000 დაბადებულზე	10.7	10.9	9.5	11.2	9.4	10.5	9.8	9.8	9.4
ადრეული ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	9.0	6.6	6.1	6.6	6.7	3.4	3.6	4.1	4.5
გვიანი ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	3.5	3.0	2.4	2.7	1.7	2.3	2.5	2.2	2.3
პერინატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	19.7	17.4	15.6	17.7	16.1	13.8	13.4	13.8	13.8
0 - 1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე	14.1	12.0	11.0	10.8	10.5	9.5	8.6	9.0	9.6
0 - 5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე	15.4	13.4	12.0	12.4	12.0	9.3	10.2	10.7	11.1
დედათა სიკვდილიანობა 100000 ცოცხალშობილზე	52.1	21.7	27.6	22.8	32.2	31.5	32.2	23.0	13.1

* ორსულთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობის მეთვალყურეობის ელექტრონული მოდულის მონაცემებით

**2014 წლიდან - საქსტატის და ჯანდაცვის სამინისტროს შეჯერებული მონაცემები

გაერო-ს სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის სააგენტო მსოფლიოს მოსახლეობის მდგომარეობის შესახებ 2018 წლის ანგარიშის მიხედვით, საქართველოს რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ზოგიერთი ინდიკატორები შემდეგნაირია:

რეპროდუქციული ჯანმრთელობა	დედათა სიკვდილიანობა (100 000 ცოცხალშობილზე), 2015		36
	დედათა სიკვდილიანობის სარწმუნოების ინტერვალი (UI 80%), 2015 შეფასებითი	მინიმუმი	28
		მაქსიმუმი	47
	კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი (%), 2006-2017		100
	მოზარდთა შობადობის მაჩვენებელი 15-19 წლამდე ასაკის 1000 გოგონაზე, 2006-2017		44
	კონტრაცეპციის გავრცელება რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2018	ნებისმიერი მეთოდი	55
		თანამედროვე მეთოდი	40
	ოჯახის დაგეგმვის საშუალებებზე დაუკმაყოფილებელი მოთხოვნა, რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2018		15
თანამედროვე მეთოდების მომხმარებელთა % რეპროდუქციული ასაკის (15-49) ქალებში, 2018		58	
მავნე პრაქტიკა	18 წლამდე ასაკის მოზარდა ქორწინების წილი (%), 2006-2017		14
განათლება	დაწყებითი განათლებაში ჩართულობის %, 2007-2017	კაცი	98
		ქალი	98
	სქესთა თანაფარდობა დაწყებითი განათლებაში, 2007-2017		0.99
	საშუალო განათლებაში ჩართულობის % (ნეტო), 2007-2017	კაცი	94
		ქალი	97
	სქესთა თანაფარდობა საშუალო განათლებაში, 2007-2017		1.03

წყარო: https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_PUB_2018_EN_SWP.pdf

2016 წელს ქვეყნის მასშტაბით ამოქმედდა დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის ანტენატალური და სამეანო მომსახურების ზედამხედველობის აღრიცხვიანობის ელექტრონული სისტემა „ორსულთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობის მეთვალყურეობის ელექტრონული მოდული“ (ე.წ. „დაბადების“ რეგისტრი). ელექტრონული მოდულის მეშვეობით ხორციელდება თითოეული ორსულის უწყვეტი მონიტორინგი პირველი ანტენატალური ვიზიტიდან მშობიარობის ჩათვლით.

სისტემაში ასევე ფიქსირდება მონაცემები ახალშობილის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ დაბადებისას. იმის გათვალისწინებით, რომ მსოფლიოს მხოლოდ რამდენიმე ქვეყანაში არსებობს დაბადების რეგისტრი, ეს ინიციატივა საქართველოსთვის უმნიშვნელოვანეს წინ გადადგმულ ნაბიჯს წარმოადგენს.

ორსულობა და მშობიარობა

SDG 3.7 მიზნით განისაზღვრა რეპროდუქციული ჯანმრთელობის და, მათ შორის ანტენატალური სერვისებისადმი უნივერსალური ხელმისაწვდომობა.

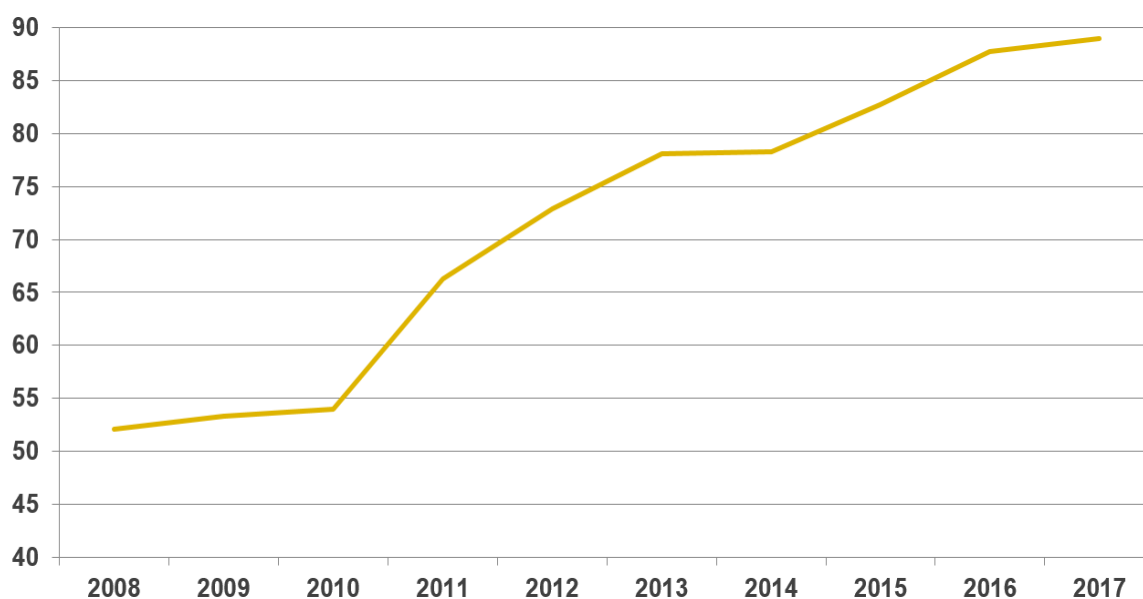
რეპროდუქციული ჯანმრთელობის მაჩვენებლები, საქართველო

	2016	2017
ანტენატალური მომსახურებისთვის დროული მიმართვა	84.7%	85.0%
ანტენატალური 4 სრული ვიზიტით მოცვა	81.2%	89.1%
მშობიარობათა რაოდენობა	55940	52660
დროულად იმშობიარა	81.9%	86.8%
ფიზიოლოგიური მშობიარობა	52.7%	52.4%
მშობიარობა ჩარევით (საკეირო კვეთა, მაშებითა და ვაკუუმ-ექსტრაქციით მშობიარობა და სხვა)	47.3%	47.6%
შობადობის მაჩვენებელი 20 წლამდე ასაკის 1000 ქალზე	43.4	36.2
კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი	99.9%	99.9%

წყარო: დკსჯეც

2017 წლის განმავლობაში ქალთა კონსულტაციებში აღრიცხვაზე იმყოფებოდა 58 513 ორსული. უკანასკნელ წლებში, ანტენატალურ სერვისებზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის ზრდამ განაპირობა ორსულთა დროული მიმართვიანობის (ორსულობის 12 კვირის ვადამდე) მატება (სურათი 5.1).

სურათი 5.1 ორსულობის პირველ ტრიმესტრში ანტენატალურ მეთვალყურეობაზე აყვანილ ორსულთა წილი (%)

წყარო: დკსჯეც

დაავადებებს შორის, რომელიც წინ უსწრებს ან ვითარდება მიმდინარე ორსულობის პერიოდში და ართულებს ორსულობას, მშობიარობას და ლოგინობის ხანას, ყველაზე

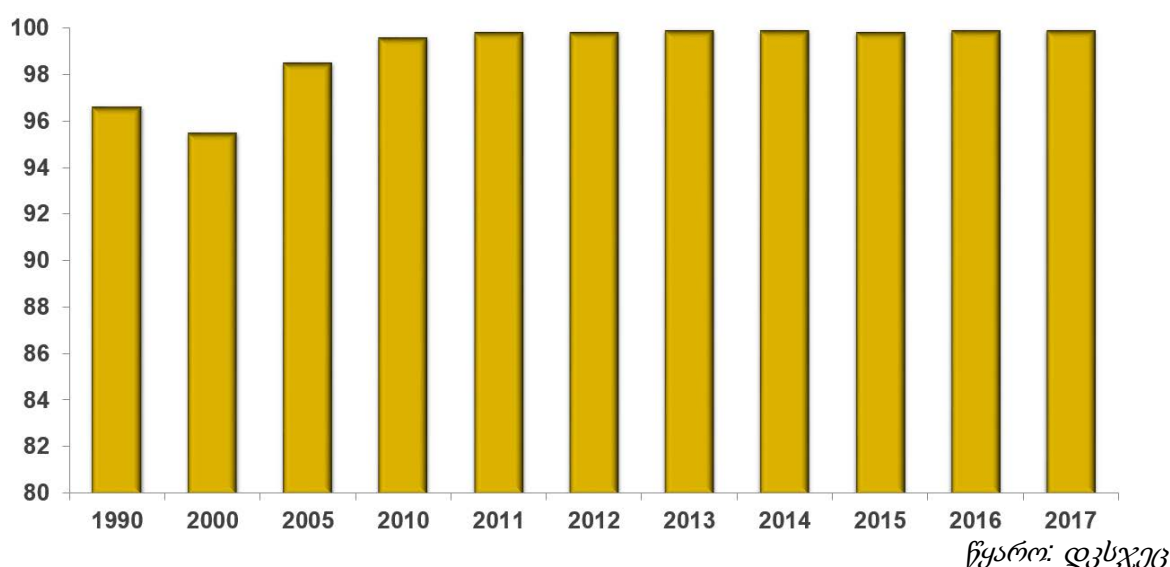
დიდი წილი უკავია ანემიას (4.9%), სისხლდენას ორსულობის ადრეულ პერიოდში (0.8%) და ეკლამპსიასა და პრე-ეკლამპსიას (0.4%).

ორსულების 88.4% გამოკვლეულ იქნა C ვირუსულ ჰეპატიტზე, 98.6% - სიფილისზე, 88.8% - აივ-ინფექციაზე, და 89.5% - B ვირუსულ ჰეპატიტზე.

სამედიცინო დაწესებულებების მონაცემებით, 2017 წლის განმავლობაში რეგისტრირებულია 52660 მშობიარობა.

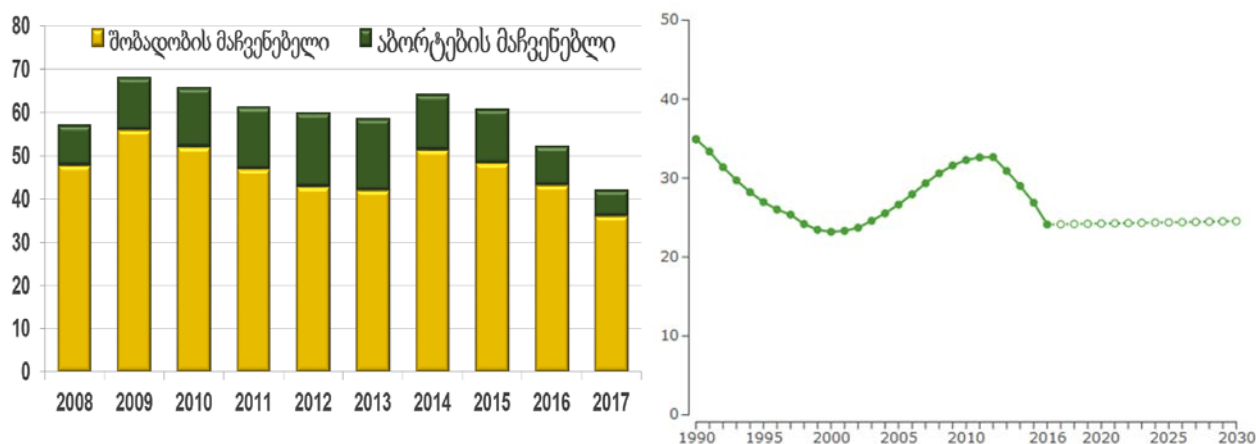
უკანასკნელ წლებში სამედიცინო დაწესებულებებში მიღებული მშობიარობების ხვედრითი წილი უცვლელად მაქსიმალურ მნიშვნელობას ინარჩუნებს (სურათი 5.2).

სურათი 5.2 კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების ხვედრითი წილი (%), საქართველო

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2017 წელს 20 წლამდე ასაკის ქალების შობადობის მაჩვენებელი შემცირდა და 36.2 შეადგინა (სურათი 5.3).

სურათი 5.3 მოზარდთა ორსულობის მაჩვენებლები (15-19 წლის 1000 ქალზე)

წყარო: <http://www.thelancet.com/lancet/visualisations/gbd-SDGs>

მოზარდთა შობადობის მაჩვენებელი, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
20 წლამდე ასაკის შობადობის მაჩვენებელი 1000 ქალზე	48.0	56.1	52.2	47.1	43.0	42.2	51.5	48.4	43.4	36.2

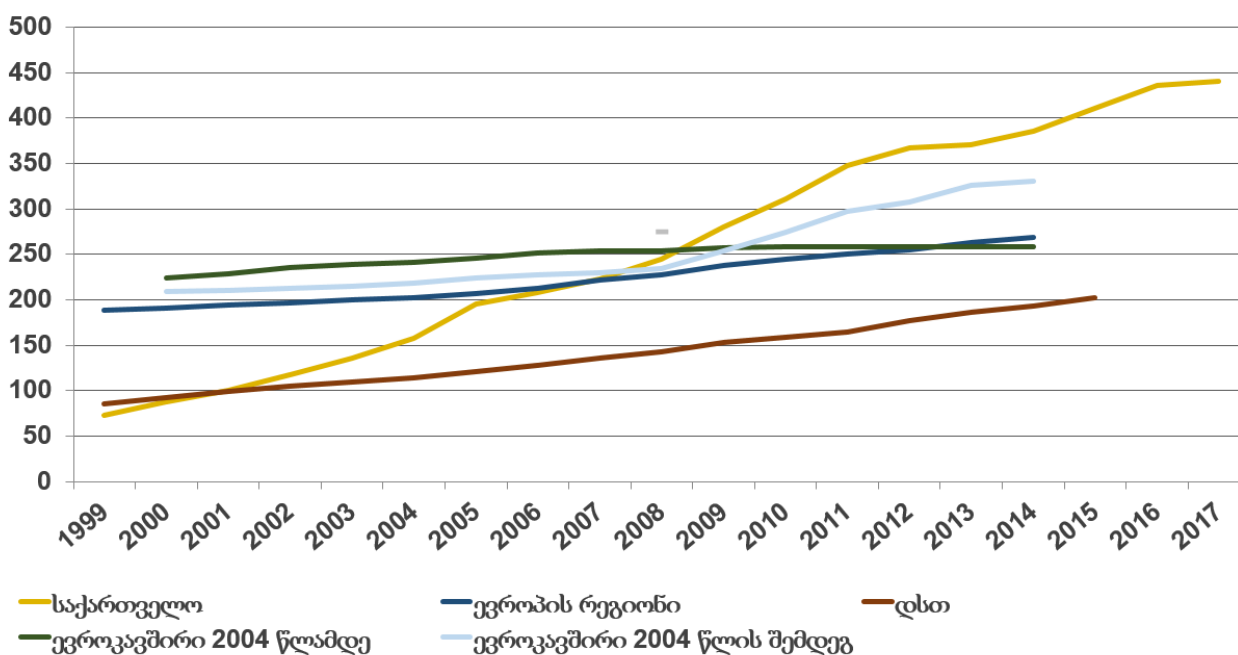
წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

მშობიარობების და მშობიარობისშემდგომი გართულებების თვალსაზრისით, 2017 წელს მშობიარობათა 39.6% გართულდა გარსების ნაადრევი დარღვევით, 5.4% გართულდა შორისის ჩახვევით (რაც მშობიარობისა და მშობიარობის შემდგომი პერიოდის გართულებებს შორის 18.8%-ს შეადგენდა); 6.3% - სამშობიარო მოქმედების. მშობიარობისა და მშობიარობის შემდგომი პერიოდის ინფექციების წილი 0.01%-ს შეადგენდა მშობიარობათა საერთო რაოდენობაში. 2017 წელს საკეისრო კვეთის შემდგომი პერიტონიტის არც ერთი შემთხვევა არ არის რეგისტრირებული.

საკეისრო კვეთა

საქართველოში საკეისრო კვეთით მიმდინარე მშობიარობების წილი 2000 წლიდან 4.3-ჯერ გაიზარდა და 2017 წელს მშობიარობათა საერთო რაოდენობის 44.6% შეადგინა (მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 440.4), თუმცა ცალკეულ დაწესებულებებში ეს პროცენტი მნიშვნელოვნად აღემატება საქართველოს გასაშუალებულ მაჩვენებელს (სურათი 5.4).

სურათი 5.4 საკეისრო კვეთა, მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

წყარო: დეჯეც, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ცოცხალშობადობა

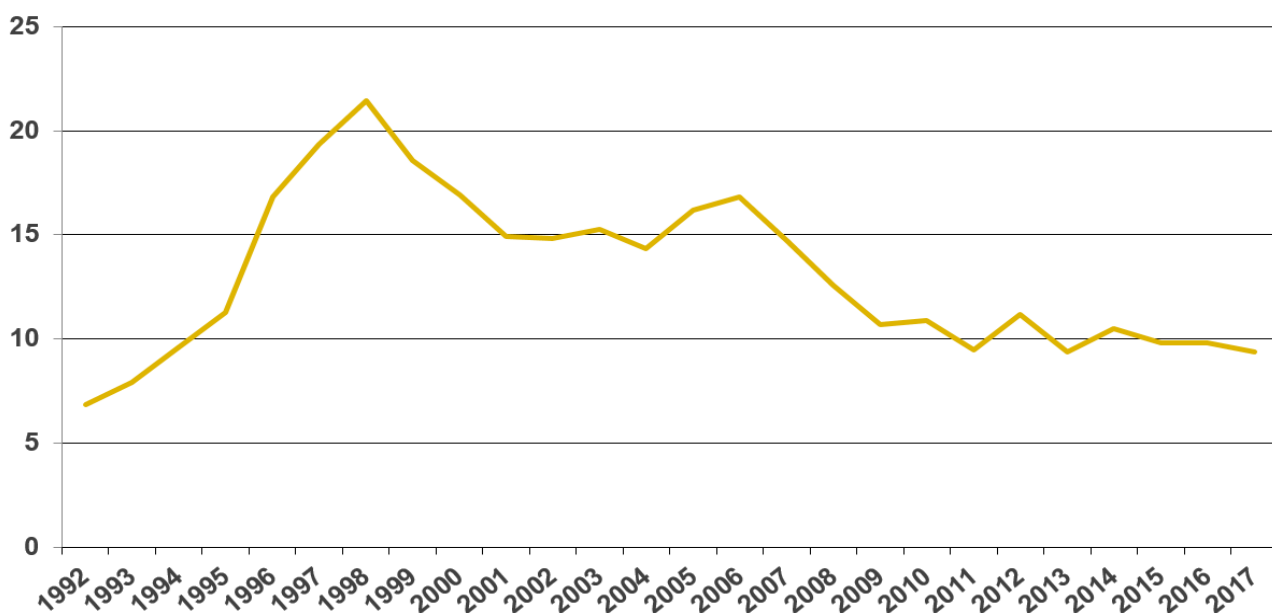
სამედიცინო დაწესებულებების მონაცემებით, 2017 წელს საქართველოში ცოცხალი დაიბადა 53414 ბავშვი. დემოგრაფიული სტატისტიკის მონაცემებით ქვეყანაში 2017 წელს ცოცხლად დაიბადა 53 293 ბავშვი. სხვაობა ცოცხალშობილთა რაოდენობაში განპირობებულია სამშობიარო სახლებში უცხო ქვეყნების მოქალაქეთა მშობიარობებით.

სამშობიარო სახლებში დაბადებულ ცოცხალშობილთა 6.7% წონანაკლული, ხოლო 1% - 4000 გრამზე მეტი წონის იყო.

მკვდრადშობადობა

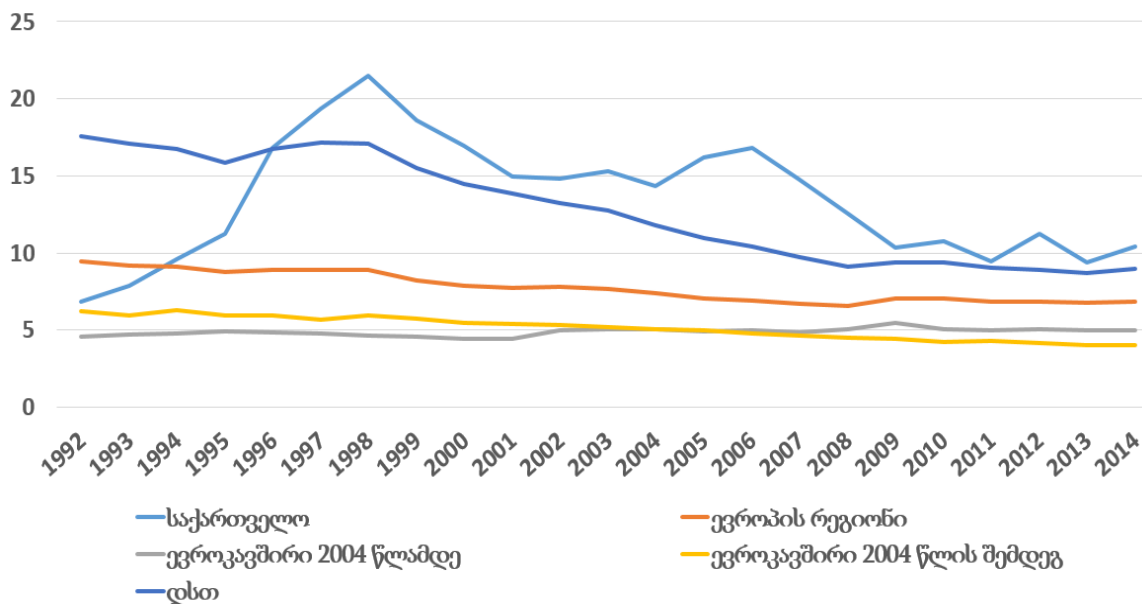
საქართველოში ბოლო ათწლეულის განმავლობაში მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად შემცირდა; თუმცა, განვითარებულ ქვეყნებთან შედარებით მაღალია, ხოლო მკვდრადშობადობის მიზეზების შესწავლა კვლავ გამოწვევად რჩება. საქართველოში 2017 წელს დაფიქსირდა მკვდრადშობადობის 506 შემთხვევა და მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე 9.4-ს შეადგენდა (ბოლო ხელმისაწვდომი წლის მონაცემებით დსთ - 9.3, ევროკავშირი - 5.3) (სურათი 5.5, 5.6).

სურათი 5.5 მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე, საქართველო

წყარო: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო; დეკჯეც

სურათი 5.6 მკვდრადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე

წყარო: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

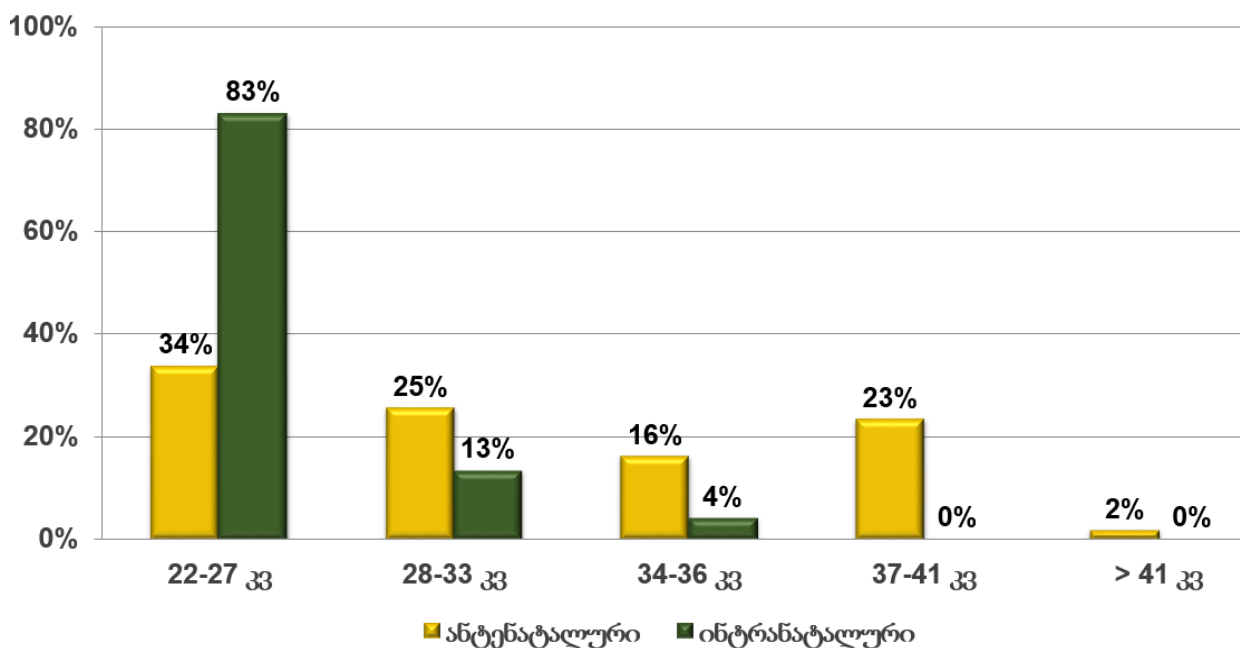
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს და დაავადებათა კონტროლის ცენტრის ერთობლივი აქტივობების შედეგად მოხდა მკვდრადშობადობის შემთხვევათა გადამოწმება და შეჯერება და, ასევე, სამედიცინო ისტორიების შესწავლა. სამედიცინო ჩანაწერების თანახმად, მკვდრადშობადობის 89% მოხდა ანტენატალურ პერიოდში, 10% ინტრანატალურ პერიოდში, ხოლო 1%-ში ნაყოფის გარდაცვალების დროის დადგენა სამედიცინო დოკუმენტაციის მიხედვით ვერ მოხერხდა.

ანტენატალურ პერიოდში მკვდრადშობილთა შორის 33.6% დაფიქსირებულ იქნა ორსულობის 22-27 კვირის ვადაზე, 25.4% - ორსულობის 28-33 კვირაზე, 15.9% და 23,2% შესაბამისად - 34-36 და 37-41 კვირის ორსულობის ვადაზე.

ინტრანატალურ პერიოდში გარდაცვლილ ნაყოფთა (10%) შორის შემთხვევათა 83% დაფიქსირდა ორსულობის 22-27 კვირის ვადაზე, 13.2% - ორსულობის 28-33 კვირის ვადაზე, ხოლო მკვდრადშობადობის 3.8% დადგა ორსულობის 34-36 კვირის ვადაზე (სურათი 5.7).

სურათი 5.7

მკვდრადშობადობა გესტაციური ასაკის მიხედვით,
საქართველო, 2017

წყარო: დკსჯეც

აბორტი

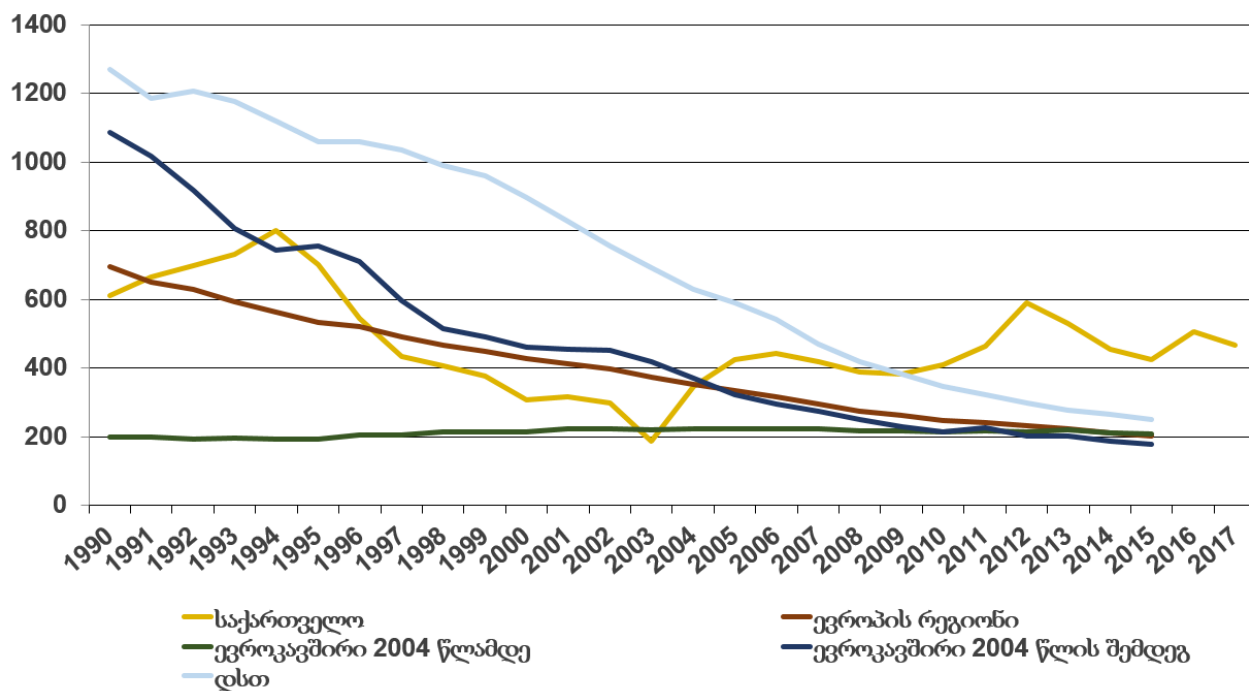
2017 წელს საქართველოში რეგისტრირებულია 24 937 აბორტი (მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 467.9), მათ შორის 67.8% - ხელოვნური. წინა წელთან შედარებით (2016 წ. მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე - 507.7) აბორტების საერთო რაოდენობა 13%-ით არის შემცირებული.

აბორტები, საქართველო

	ცოცხალშობილ- თა რაოდენობა	აბორტები		აბორტების მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე
		სულ	მშ მინი აბორტი	
2008	52 442	22062	7662	420.7
2009	56 568	24310	8361	429.7
2010	55 230	25585	10621	463.2
2011	51 565	31185	13208	604.8
2012	49 969	39225	15941	785.0
2013	49 657	37018	15291	745.5
2014	60 635	33464	13071	551.9
2015	59 249	32428	9194	547.3
2016	56 569	28720	8881	507.7
2017	53 293	24937	6679	467.9

მნიშვნელოვანია, რომ 20 წლამდე ასაკის ქალების მიერ გაკეთებული აბორტების წილი აბორტების საერთო რაოდენობაში 2.4%-მდე შემცირდა (2016 – 3.3%) (სურათი 5.8).

სურათი 5.8 აბორტები, მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

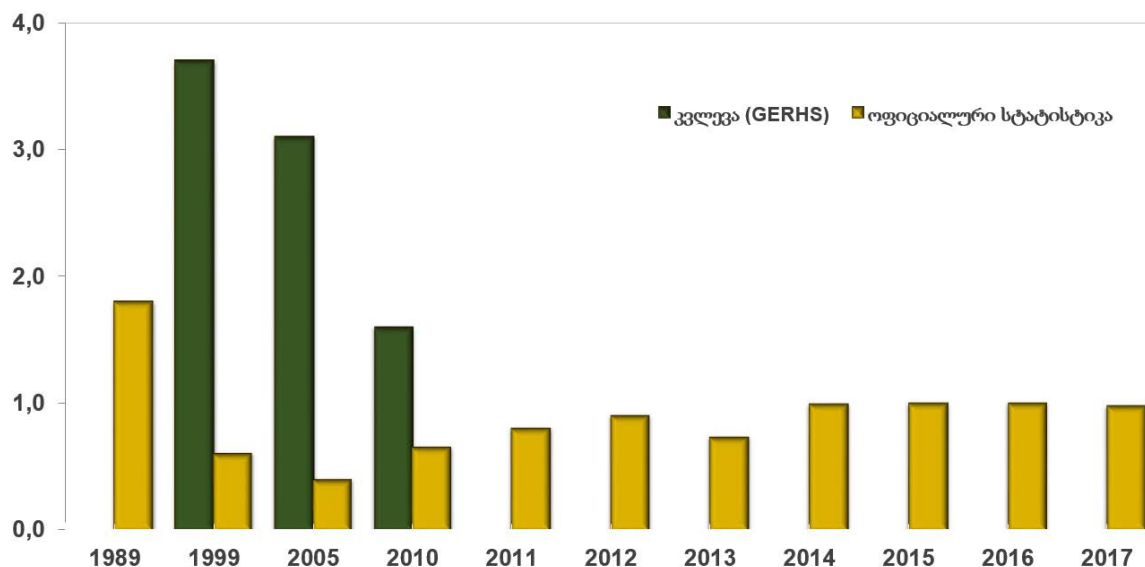
წყარო: დეკჯეც; ჯანმოს მონაცემთა ბაზა „ჯანმრთელობა ყველასათვის“

ხელოვნური აბორტის ჯანმრთელობის კოეფიციენტი (TIAR) სტაბილურად 1-ის ფარგლებშია. ხელოვნური აბორტის მაჩვენებლები რეპროდუქციული ასაკის ქალებში მაღალი იყო 25–29 და 30–34 წლის ასაკობრივ ჯგუფებში.

აბორტები ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, საქართველო, 2017

	სულ	მათ შორის ასაკობრივ ჯგუფში						
		< 15	15-19	20-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45
აბორტების რაოდენობა	24937	1	596	4064	6993	6625	4637	1826
მაჩვენებელი შესაბამისი ასაკის 1000 ქალზე	26.2	0.01	6.0	37.0	51.1	48.7	36.6	14.9
მათ შორის (რაოდენობა):								
თვითნებური	8861	1	299	1545	2419	2232	1568	711
ხელოვნური:	15903	0	294	2484	4531	4349	3040	1097
12 კვირამდე	15378	0	273	2395	4366	4228	2940	1071
მ.შ. მინი-აბორტი (5 კვირამდე)	6679	0	103	964	1903	1860	1352	445
12-22 კვირამდე (სამედიცინო ან სოციალური ჩვენებით)	515	0	21	88	160	118	99	26
აბორტები პირველი ორსულობის დროს	4619	1	343	1295	1336	871	519	219

სურათი 5.9 ხელოვნური აბორტის ჯამობრივი კოეფიციენტი (TIAR), საქართველო

ხელოვნური აბორტის მეთოდის მიხედვით 2017 წელს მედიკამენტური აბორტების წილი გაზრდილია.

ორსულობის შეწყვეტის მეთოდები, საქართველო

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
აბორტების საერთო რაოდენობა	39225	37018	33464	32428	28720	24937
<i>ორსულობის შეწყვეტის მეთოდი (%):</i>						
გამოფხეკვა (კიურეტაჟი)	49.2	41.3	37.9	41.2	41.6	22.8
ვაკუუმ ასპირაცია	40.6	41.3	39.1	28.3	30.9	40.4
მედიკამენტური აბორტი	10.2	17.4	23.0	30.5	27.5	36.8

დედათა და ბავშვთა სიკვდილიანობა

დედათა სიკვდილიანობა

ათასწლეულის განვითარების მიზნების (MDG) ჩარჩოდან მდგრადი განვითარების მიზნებზე (SDG) გარდამავალ პერიოდში აუცილებელია დედათა სიკვდილიანობის კომპლექსური შეფასება, რათა გამოვლინდეს წარმატებული მიმართულებები და დაფიქსირდეს არსებული პრობლემები.

მსოფლიოს მხოლოდ 10 ქვეყანაში იქნა მიღწეული MDG მეხუთე მიზანი (1990-დან 2015 წლისთვის დედათა სიკვდილიანობის შემცირება სამი მეოთხედით). ამავდროულად, 195 ქვეყნიდან 122-ში დღეისთვის უკვე მიღწეულია SDG 3.1 მიზანი (2030 წლისთვის დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი არ აღემატებოდეს 70-ს 100 000 ცოცხალშობილზე). 2015 წელს ჯერ კიდევ არსებობდა 24 ქვეყანა, სადაც დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 400-ს აღემატებოდა.

SDG 3.1-ის მისაღწევად საჭიროა ანტენატალური ვიზიტების მოცვა გაუტოლდეს 91%-ს, ოთხი ანტენატალური ვიზიტი განხორციელდეს 78%-ში, დედიდან შვილზე აივ და სიფილისის გადაცემის პრევენციისთვის აუცილებელია სულ მცირე 95%-იანი მოცვა. სამედიცინო დაწესებულებაში მშობიარობების წილი 81%-ს და კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალის მიერ მიღებული მშობიარობების წილი კი 87%-ს გაუტოლდეს.

2017 წლის მონაცემები დედათა გარდაცვალების შესახებ წარმოადგენს დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემთა შეჯერების შედეგს.

ზემოაღნიშნული ოფიციალური სტატისტიკური წყაროებით, 2017 წელს საქართველოში აღირიცხა დედათა გარდაცვალების 12 შემთხვევა, მათ შორის დედათა ადრეული გარდაცვალების 7 შემთხვევა (პირდაპირი და არაპირდაპირი მიზეზებით, დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100 000 ცოცხალშობილზე - 13.1).

აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს დედათა გარდაცვალების შემთხვევათა ნახევარზე მეტი მოდის პირდაპირ სამეანო მიზეზებზე (8 შემთხვევა): სამეანო სისხლდენა - 2 შემთხვევა (25%), სანაყოფე წყლებით ემბოლია - 1 შემთხვევა (12.5%), სეფსისი - 2 შემთხვევა (25%), მძიმე ფორმის პრეეკლამფსია - 1 შემთხვევა (12.5%), თრომბოემბოლია - 2 შემთხვევა (25%). არაპირდაპირი გარდაცვალების მიზეზებში წარმოდგენილია გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაზიანება - 1 შემთხვევა (25%), სარძევე ჯირკვლის დვრილის და ალვეოლას ავთვისებიანი სიმსივნე - 2 შემთხვევა (50%), პნევმონია დაუზუსტებელი - 1 შემთხვევა (25%).

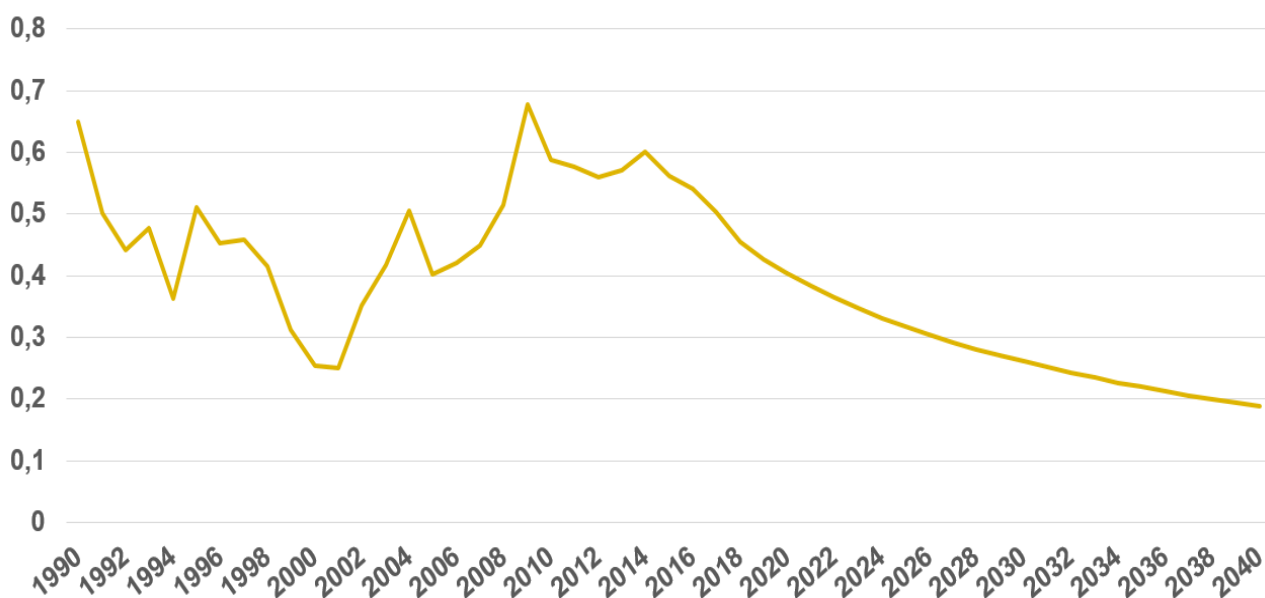
აღსანიშნავია, რომ ადრეული დედის გარდაცვალების საერთო შემთხვევებიდან ვაგინალური მშობიარობით დასრულდა 2 (28.6%), ხოლო საკეისრო კვეთით - 5 (71.4%) შემთხვევა. რაც შეეხება დედის გვიანი გარდაცვალების შემთხვევებს, ვაგინალური მშობიარობა იყო 2 (50%), საკეისრო კვეთის შემთხვევა - 1 (25%), ხოლო სამედიცინო აბორტის შემთხვევა - 1 (25%).

სხვადასხვა ქვეყნების დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებლების შეფასებებს ახორციელებენ სხვადასხვა სააგენტოები/ინსტიტუციები, როგორცაა, მაგალითად, გაეროს დედათა სიკვდილიანობის შეფასების სააგენტოთაშორისი ჯგუფი (Maternal Mortality Estimation Inter-agency Group - MMEIG) და ჯანმრთელობის გაზომვების და შეფასების ინსტიტუტი (Institute for Health Metrics and Evaluation – IHME).

დედათა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100 000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო	1990	1995	2000	2005	2006	2010	2012	2014	2015	2016	2017
ოფიციალური სტატისტიკა	41.5	53.1	47.8	23.9	23.0	21.7	32.2	31.5	32.2	23.0	13.1
MMEIG_2015	34	35	37	37	-	40	-	-	36	-	-
GBD	41.5	-	30.7	-	-	-	-	-	42.3	-	-
RAMOS	-	-	-	-	44	-	26	-	-	-	-

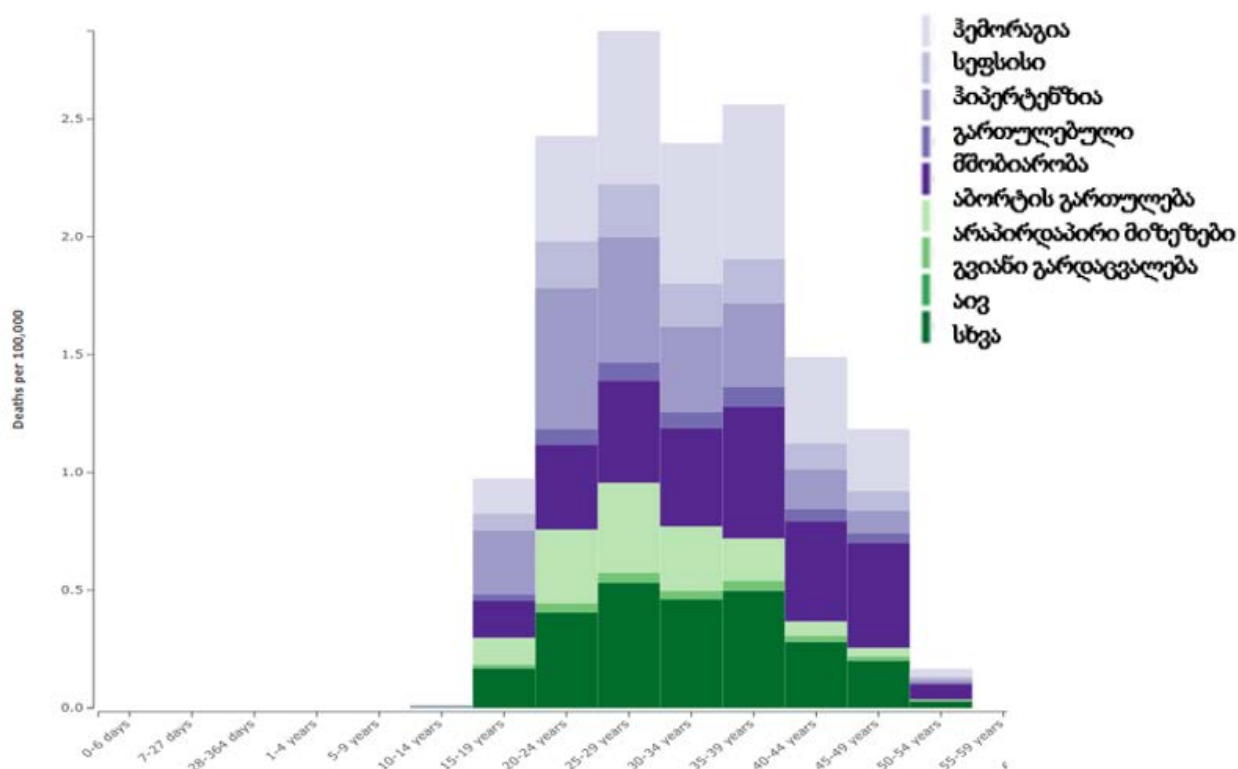
სურათი 5.9 დედათა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული დარღვევებით გამოწვეული გარდაცვალების პროგნოზი, ასაკ-სპეციფიური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100000 რეპროდუქციული ასაკის ქალზე, საქართველო

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>

სურათი 5.10

დედათა სიკვდილიანობა სიკვდილის მიზეზების და ასაკის მიხედვით, საქართველო, 2017

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>

ბავშვთა სიკვდილიანობა

ნეონატალური სიკვდილიანობა

ჯანმრთელობის მსოფლიოს ორგანიზაციის მონაცემებით, გლობალურად ნეონატალური სიკვდილიანობის წილი 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობაში 45%-ს შეადგენს. საქართველოში ნეონატალური სიკვდილიანობის წილმა 2017 წელს 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის 58.9% შეადგინა.

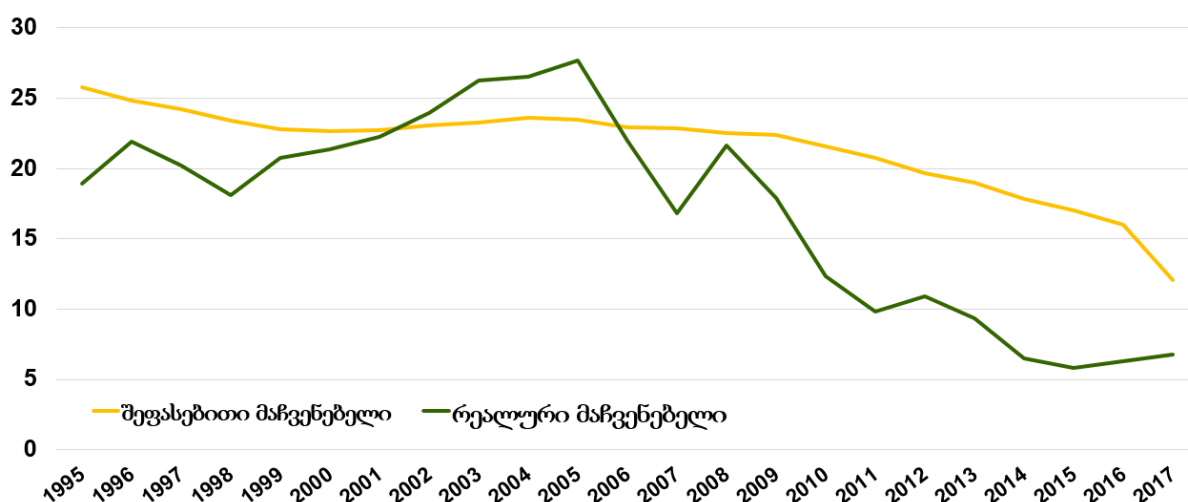
ნეონატალური და პერინატალური სიკვდილიანობა, საქართველო

	0-28 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	0-7 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	7-28 დღემდე 1000 ცოცხალშობილზე	პერინატალური სიკვდილიანობა 1000 დაბადებულზე
2010	9.6	6.6	3.0	17.4
2011	8.5	6.1	2.4	15.6
2012	9.2	6.6	2.7	17.7
2013	8.4	6.7	1.7	16.1
2014	7.2	5.1	2.1	15.5
2015	5.8	3.8	2.1	13.6
2016	6.3	4.1	2.2	13.8
2017	6.8	4.5	2.3	13.8

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

სურათი 5.11

ნეონატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე, პროგნოზი, საქართველო

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-foresight/>;
სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

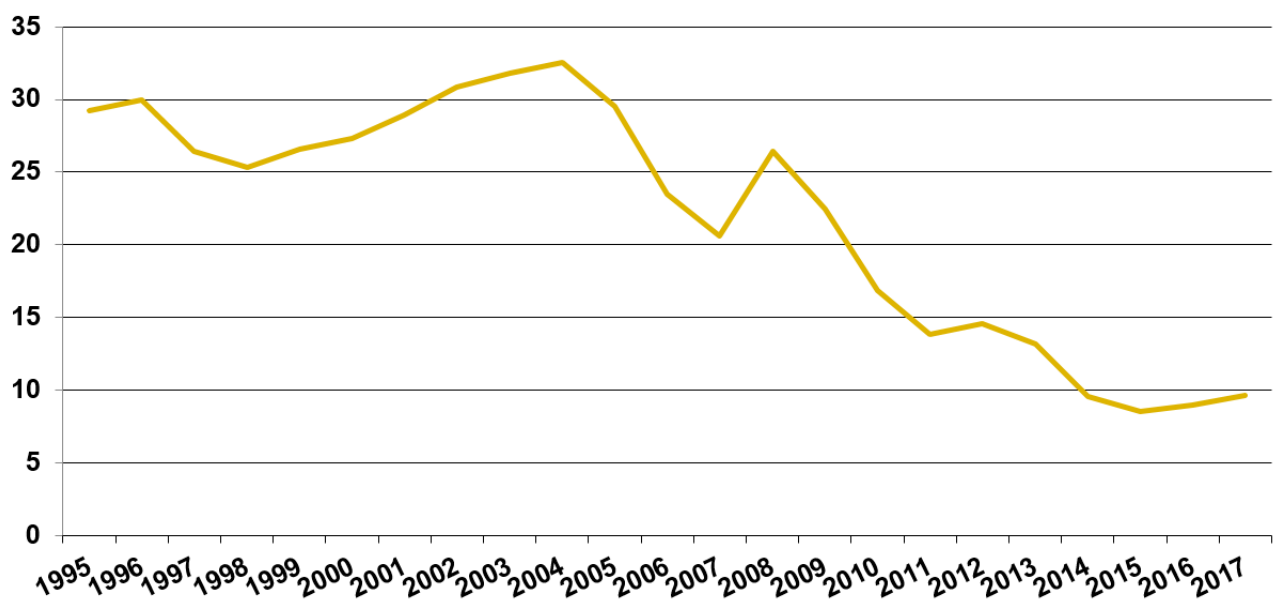
0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობა და სიკვდილიანობა

2017 წელს საქართველოში რეგისტრირებული იყო 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის 81158 ახალი შემთხვევა (2016 წელს - 81771), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-1 წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე – 1481.0 (2016 წელს - 1419.6). ავადობის სტრუქტურაში 61.9% სუნთქვის ორგანოების, 3.8% ინფექციურ და პარაზიტულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა.

2017 წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-1 წლამდე ასაკის 24563 ბავშვს (2016 წელს - 25229), მათ შორის 45.1%-ს სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გამო, 28.1%-ს - პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების გამო, 12.4%-ს ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობების გამო.

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის გლობალური მონაცემებით, 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვებზე 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალების შემთხვევების თითქმის 75% მოდის. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის და საქსტატის მონაცემებით, საქართველოში 2017 წელს ეს წილი 83.9%-ს შეადგენდა. ერთ წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი ყველა წყაროს მონაცემებით კლების დინამიკით ხასიათდება (სურათი 5.12).

სურათი 5.12 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო	2000	2005	2008	2009	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
საქსტატი	27.3	29.5	26.4	22.5	16.9	14.6	13.2	9.5	8.6	9.0	9.6
IGME	30.9	21.7	17.1	15.8	14.6	12.6	11.7	11.3	10.6	10.5	10
GERHS	41.6	21.1	-	-	14.1	-	-	-	-	-	-

0-1 წლამდე ბავშვთა სიკვდილიანობის სტრუქტურაში 70.1%-ს პერინატალური პერიოდის ავადმყოფობები შეადგენს, ხოლო პერინატალური სიკვდილიანობის 68.0% მკვდრადშობადობაზე მოდის.

0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობა და სიკვდილიანობა

2017 წელს საქართველოში რეგისტრირებული იყო 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის 258403 ახალი შემთხვევა (2016 წელს - 290423), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-5 წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე – 935.2 (2016 წელს - 1101.3). 0-5 წლამდე ბავშვთა ავადობის სტრუქტურაში 64.7% სუნთქვის ორგანოების, 9.6% - ინფექციურ და პარაზიტულ ავადმყოფობებზე მოდიოდა.

2017 წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-5 წლამდე ასაკის 59846 ბავშვს (2016 წელს - 57283), მათ შორის 52.1%-ს სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გამო, 16.8%-ს ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობების გამო, 11.6%-ს - პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების გამო.

ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა ავადობის ძირითადი მიზეზები, 2017 წელი

	ინციდენტობა ხუთ წლამდე ასაკის 1000 ბავშვზე
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	604.9
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	89.5
ყურისა და დერილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	55.4
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	33.6
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	23.5
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობები	17.0

ამბულატორულ-პოლიკლინიკური დაწესებულებების მონაცემებით, 2017 წელს 0-15 წლის ბავშვებში რეგისტრირებული იყო ყველა კლასის ავადმყოფობათა 536 512 ახალი შემთხვევა (2016 წელს - 584 735), ინციდენტობის მაჩვენებელი 0-15 წლის ასაკის 100 000 ბავშვზე – 72 609.5. ინციდენტობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების კლასში - 41 378.5, მათ შორის მაღალი იყო ავადობა ზედა სასუნთქი გზების მწვავე რესპირაციული ინფექციებით (მაჩვენებელი - 30658.8), პნევმონიით (მაჩვენებელი - 1079.7) და ქვედა სასუნთქი გზების სხვა მწვავე რესპირაციული ინფექციებით (მაჩვენებელი - 4512.4).

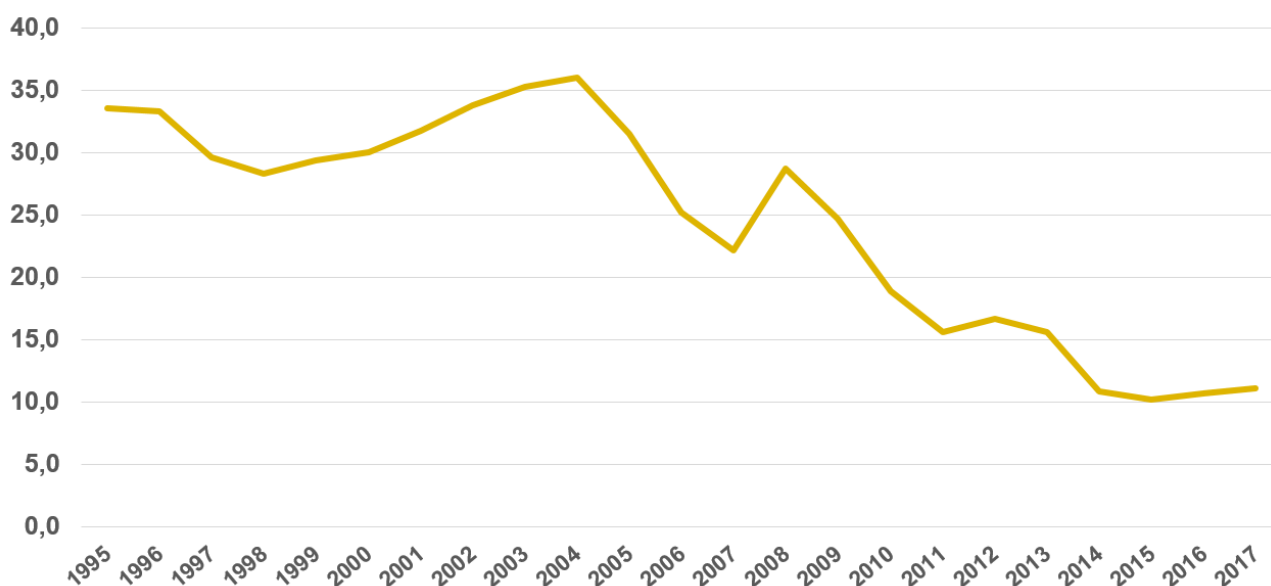
საანგარიშო წელს ჰოსპიტალური მომსახურება გაეწია 0-15 წლამდე ასაკის 94 629 ბავშვს (2016 წელს - 98 101). ჰოსპიტალიზაციის მაჩვენებელი მაღალი იყო სასუნთქი სისტემის, ინფექციური და პარაზიტულ და პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ავადმყოფობების კლასებში.

საქართველოში ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელმა ათასწლეულის განვითარების მიზანს მიაღწია, როგორც ოფიციალური სტატისტიკის, ასევე საერთაშორისო ექსპერტთა შეფასებების (ბავშვთა სიკვდილიანობის შეფასების გაეროს სააგენტოთაშორისი ჯგუფი - IGME) და ფართომასშტაბიანი კვლევების (რეპროდუქციული ჯანმრთელობის კვლევა - Georgian Reproductive Health Survey GERHS, ავადობის გლობალური ტვირთის კვლევა - აგტკ (Global Burden of Disease Study – GBD) მონაცემებით. მნიშვნელოვანია, რომ GBD-ის და IGME-ს შეფასებები გლობალურ და რეგიონალურ დონეზე თითქმის გათანაბრდა, თანხვედრამ 98%-ს მიაღწია.

0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობა 1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

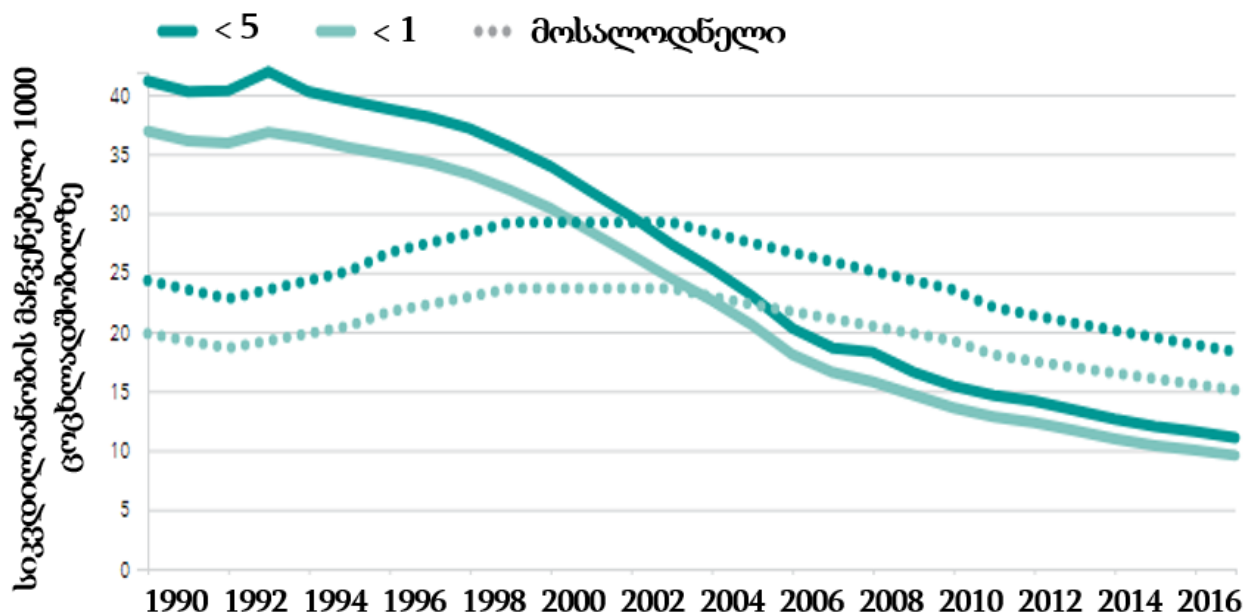
წყარო	2000	2005	2008	2009	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
საქსტატი	30.1	31.5	28.7	24.7	18.9	16.7	15.6	10.9	10.2	10.7	11.1
IGME	35.3	24.5	--	--	16.4	14.1	13.1	12.6	11.9	გოგო - 10 ბიჭი - 12	--
GBD	36.2	28.0	--	--	21.8	-	-	-	17.4	11.7	--
RHS	45.2	25.1	--	--	16.4	-	-	-	-	-	--

სურათი 5.13 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი
1000 ცოცხალშობილზე, საქართველო

წყარო: სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

სურათი 5.14 0-1 და 0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის რეალური და
პროგნოზული მაჩვენებლები 1000 ცოცხალშობილზე

	მოსალოდნელი		რეალური	
	1990	2017	1990	2017
0-5 წლამდე	24.3	18.3	41.2	11.1
0-1 წლამდე	19.8	15.1	36.9	9.5

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>

ცხრილი 5.1 ქალთა კონსულტაციების მონაცემები ორსულთა მეთვალყურეობის შესახებ, საქართველო, 2017

	წლის განმავლობაში იმყოფებოდა მეთვალყურეობის ქვეშ	იმ ქალებიდან, ვინც ორსულობა მიიტანა ბოლომდე, მინიმუმ 4 ანტენატალური ვიზიტი გაიარა
აჭარა	6387	4898
თბილისი	27167	18494
კახეთი	2837	1984
იმერეთი	6350	5651
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3083	1985
შიდა ქართლი	3325	2380
ქვემო ქართლი	6547	3514
გურია	805	675
სამცხე – ჯავახეთი	1655	1387
მცხეთა – მთიანეთი	257	182
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	100	48
საქართველო	58513	41198

ცხრილი 5.2 ცოცხალშობილთა და მკვდრადშობილთა წონა გრამებში დაბადებისას (ორსულთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობის მეთვალყურეობის ელექტრონული მოდულის - დაბადების რეგისტრის მონაცემებით), საქართველო, 2017

	<499	500 - 999	1000 - 1499	1500-2499	2500-3999	> 4000	სულ
დაიბადა ცოცხალი	84	762	3040	30974	17980	574	53414
% ცოცხალშობილთა საერთო რაოდენობიდან	0.2	1.4	5.7	58.0	33.7	1.1	100.0
დაიბადა მკვდარი	75	211	92	92	27	7	504
% მკვდრადშობილთა საერთო რაოდენობიდან	14.9	41.9	18.3	18.3	5.4	1.4	100.0

ცხრილი 5.3 ბუნებრივ კვებაზე მყოფ ახალშობილთა რაოდენობა (სამშობიარო სახლების მონაცემები), საქართველო

	2015		2016		2017	
	სულ	% ცოცხალშობილთა რაოდენობიდან	სულ	% ცოცხალშობილთა რაოდენობიდან	სულ	% ცოცხალშობილთა რაოდენობიდან
პირველი საათის განმავლობაში	42697	72.5	39820	70.9	40692	76.2
1-24 საათის განმავლობაში	12011	20.4	11141	19.8	9429	17.6
ბუნებრივ კვებაზე მყოფ ახალშობილთა საერთო რაოდენობა	55936	95.0	53442	95.2	50121	93.8

ცხრილი 5.4 საკეისრო კვეთების რაოდენობა და სტრუქტურა, საქართველო

	2016			2017		
	სულ	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	% საერთო რაოდენობიდან	სულ	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	% საერთო რაოდენობიდან
სულ	24461	435.8	100	23471	440.4	100
<i>მათ შორის:</i>						
გეგმიური	9450	167.1	38.6	6936	130.1	29.6
სასწრაფო	15011	265.4	61.4	16535	310.3	70.4

ცხრილი 5.5 საკეისრო კვეთების რაოდენობა და მაჩვენებელი, საქართველო, 2017

	მშობიარეთა რაოდენობა	საკეისრო კვეთების რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	საკეისრო კვეთების % მშობიარობებიდან
აჭარა	6125	3240	526.4	52.9
თბილისი	24469	10748	435.4	43.9
კახეთი	3020	1288	425.4	42.6
იმერეთი	7034	3448	488.2	49.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	2825	1690	597.8	59.8
შიდა ქართლი	2409	977	406.7	40.6
ქვემო ქართლი	4553	1670	368.9	36.7
გურია	574	163	287.0	28.4
სამცხე – ჯავახეთი	1541	226	146.1	14.7
მცხეთა – მთიანეთი	71	9	128.6	12.7
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	39	12	315.8	30.8
საქართველო	52660	23471	443.6	44.6

ცხრილი 5.6 ახალშობილთა ავადობა (სამშობიარო სახლების მონაცემები), საქართველო, 2017

	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 1000 ბავშვზე
სულ	14639	274.1
ნაყოფისა და ახალშობილის დაზიანებები, გამოწვეული დედისეული ფაქტორებით და ორსულობის, სამშობიარო მოქმედების და მშობიარობის გართულებებით	52	1.0
ორსულობის ხანგრძლივობასთან და ნაყოფის ზრდა-განვითარებასთან დაკავშირებული დარღვევები	5419	101.5
სამშობიარო ტრავმა	199	3.7
პერინატალური პერიოდისათვის დამახასიათებელი რესპირაციული და გულ-სისხლძარღვოვანი დარღვევები	3618	67.7
პერინატალური პერიოდისათვის დამახასიათებელი ინფექციები	1570	29.4
ნაყოფისა და ახალშობილის ჰემორაგიული და ჰემატოლოგიური დარღვევები	1417	26.5
ნაყოფისა და ახალშობილისათვის დამახასიათებელი გარდამავალი ენდოკრინული და მეტაბოლური დარღვევები	84	1.6
ნაყოფისა და ახალშობილის საჭმლის მომნელებელი სისტემის დაზიანებები	19	0.4
ნაყოფისა და ახალშობილის კანის საფარისა და თერმორეგულაციის ცვლილებები	50	0.9
პერინატალურ პერიოდში აღმოცენებული სხვა დარღვევები	1040	19.5
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	86	1.6
თვალის, ყურის, სახისა და კისრის თანდაყოლილი ანომალიები	21	0.4
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	504	9.4
სასუნთქი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	12	0.2
სასის და ტუჩის ნაპრალები	35	0.7
საჭმლის მომნელებელი სისტემის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	99	1.9
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	148	2.8
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	40	0.7
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	181	3.4
სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	38	0.7
სხვა	7	0.1

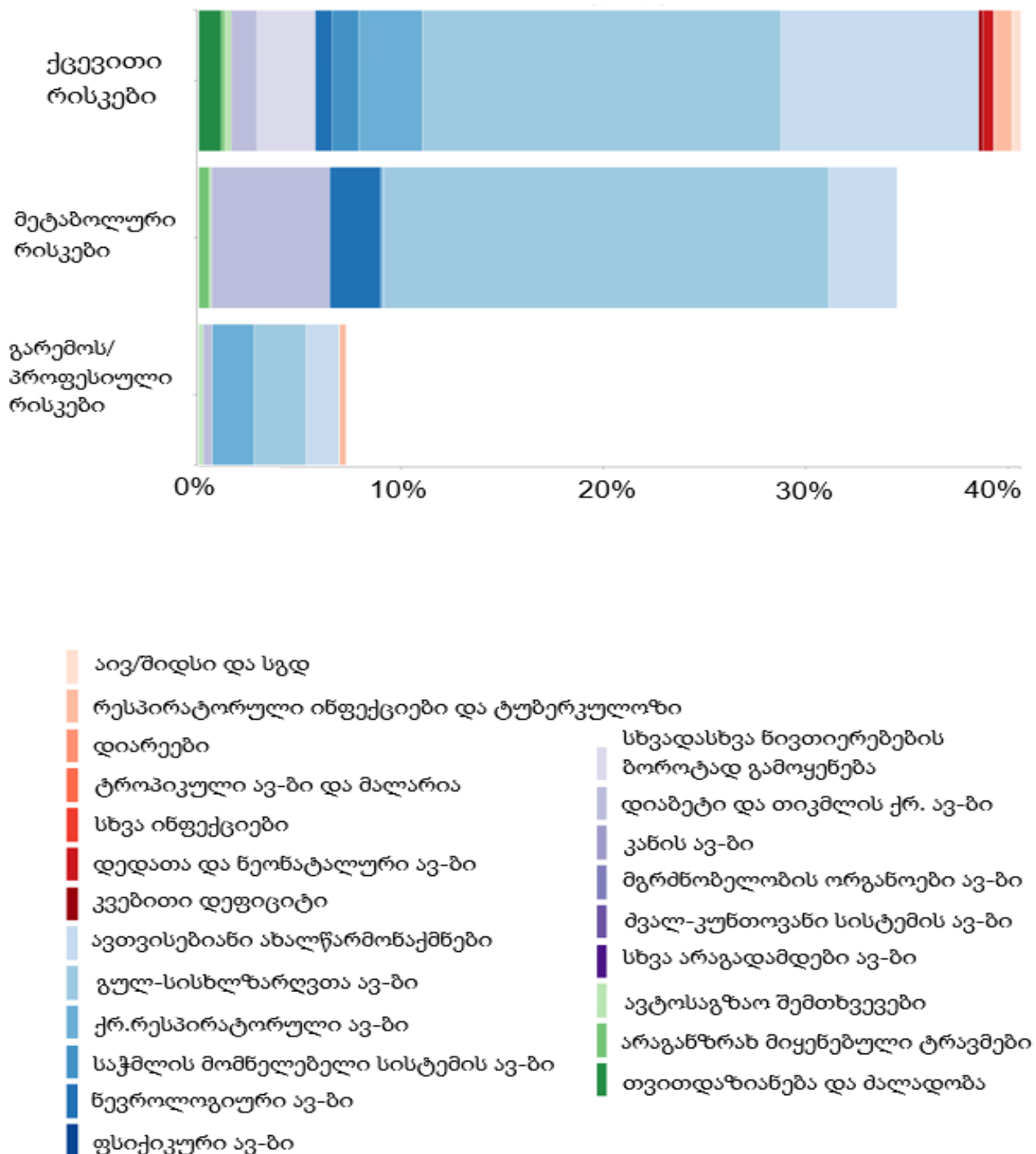
თავი 6. რისკის ფაქტორები

სიკვდილის და უნარშეზღუდულობის გამომწვევი ძირითადი რისკ-ფაქტორები

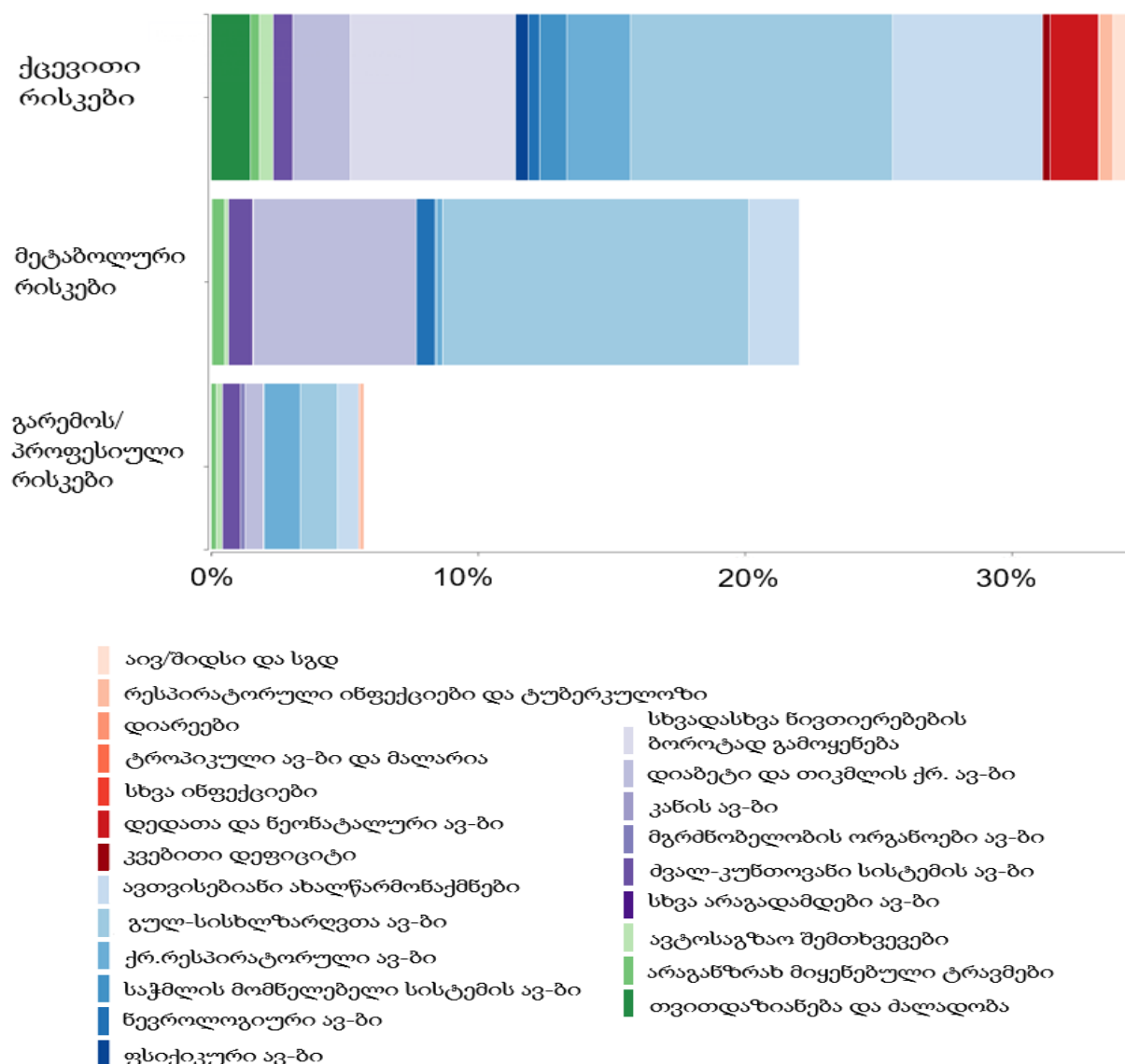
ვაშინგტონის უნივერსიტეტის ჯანმრთელობის გაზომვების და შეფასების ინსტიტუტი - IHME, რომელმაც მსოფლიოს მასშტაბით ჯანდაცვის მნიშვნელოვანი პრობლემების შემსწავლელი არაერთი სარწმუნო კვლევა ჩაატარა, შეისწავლა საქართველოში ძირითადი რისკ-ფაქტორებით განპირობებული სიკვდილის და უნარშეზღუდულობის შემთხვევები (სურათი 6.1 - 6.3).

სურათი 6.1 ძირითადი რისკ-ფაქტორების წილი სიკვდილის შემთხვევებში, საქართველო, 2017

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

სურათი 6.2 ძირითადი რისკ-ფაქტორების წილი უნარშეზღუდულობის შემთხვევებში, საქართველო, 2017

წყარო: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>

სურათი 6.3 სიკვდილის და უნარშეზღუდულობის გამომწვევი ძირითადი რისკ-ფაქტორები, საქართველო

2007 წლის რანჟირება		2017 წლის რანჟირება	ცვლილება (%)
კვება	1	მაღალი არტერიული წნევა	-2.0
მაღალი არტერიული წნევა	2	კვება	-8.6
გლუკოზის მაღალი დონე	3	გლუკოზის მაღალი დონე	10.1
ჭარბი წონა	4	მწველობა	3.9
მწველობა	5	ჭარბი წონა	0.3
ქოლესტერინის მაღალი დონე	6	ქოლესტერინის მაღალი დონე	-7.6
ჰაერის დაბინძურება	7	ჰაერის დაბინძურება	-14.2
არასაკმარისი კვება	8	ალკოჰოლის/ნარკოტიკების მ-ბა	40.1
თირკმლის დაავადებები	9	თირკმლის დაავადებები	-1.1
ალკოჰოლის/ნარკოტიკების მ-ბა	10	არასაკმარისი კვება	-47.9

- მეტაბოლური რისკი
- გარემოსთან დაკავშირებული რისკი
- ქვევითი რისკ-ფაქტორები

წყარო: <http://www.healthdata.org/georgia>

თამბაქოს კონტროლის გაძლიერება საქართველოში

თამბაქოს მომხარება საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემაა. თამბაქოს გლობალური ეპიდემია დაახლოებით 7 მილიონ ადამიანს კლავს ყოველწლიურად, მათ შორის 6 მილიონი მწეველია, ხოლო დაახლოებით 1 მილიონი პასიური მწეველი. მე-20 საუკუნეში თამბაქომ 100 მილიონი ადამიანის სიცოცხლე შეიწირა; თუ არსებული ტენდენცია გაგრძელდება, 21-ე საუკუნეში ის ერთ მილიარდ ადამიანს შეიწირავს.

საქართველოში თამბაქოს უკავშირდება 11 400 სიკვდილის შემთხვევა, მათგან 2100 პასიური მწეველი და 300-მდე ბავშვია. თამბაქოს ეკონომიკური ზარალის გათვლები აჩვენებს, რომ საქართველოში პირდაპირი და არაპირდაპირი დანახარჯები 824.9 მილიონი ლარია, რაც წლიური მშპ-ს 2.43%-ს შეადგენს. თამბაქოს კონტროლის ოთხი (თამბაქოს ნაწარმის დაბეგვრა, საჯარო სივრცეში მოწვევის სრულად აკრძალვა, თამბაქოს ნაწარმის რეკლამირება, პოპულარიზაცია და სპონსორობა, თამბაქოს პროდუქტის შეფუთვა და მარკირება) პრიორიტეტული მუხლის აღსრულების შემთხვევაში 15 წლის განმავლობაში ქვეყანა თავიდან აიცილებს 53 100 ადამიანის გარდაცვალებას, რაც თამბაქოსთან ასოცირებულ მთლიან ეკონომიკურ ხარჯებს 3.6 მილიარდი ლარით შეამცირებს; თამბაქოს კონტროლში ჩადებული ყოველი 1 ლარით უკუ-ინვესტიციის სახით ქვეყანა მიიღებს 161 ლარს.

თამბაქოს ეპიდემიის გლობალიზაციის პასუხად ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციამ შეიმუშავა თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო-კონვენცია, საქართველომ ჩარჩო-კონვენციის რატიფიცირება მოახდინა 2005 წელს.

ამჟამად თამბაქოს მოიხმარს საქართველოს ზრდასრული მოსახლეობის 31% (მამაკაცების 57% და ქალების 7%; თუმცა ლაბორატორიული გამოკვლევებით ეწევა ქალების 12.2%) (STEPS 2016). 13-15 წლის ასაკის ბავშვებში ჩატარებული კვლევის (GYTS 2017) შედეგების მიხედვით მოსწავლეთა 12.6% (16.9% ბიჭი და 7.6% გოგონა) ამჟამინდელი მწეველია; 13.2% (17.3% ბიჭი და 7.7% გოგონა) მოიხმარს ელექტრონულ სიგარეტს. ევროპის ალკოჰოლისა და სხვა ნარკოტიკების სასკოლო პროექტის (ESPAD 2015) მონაცემებით 16 წლის მოსწავლეებში სიცოცხლის განმავლობაში სიგარეტის მოწვევის გავრცელება 43.1%-ია, უკანასკნელი 1 თვის განმავლობაში კი 18% (ბიჭების 26% და გოგონათა 9%); რეგულარული მწეველია მოსწავლეთა 12% (ბიჭების 19% და გოგონათა 4%).

საქართველოში თამბაქოს კონტროლის ღონისძიებების საერთაშორისო და ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად და თამბაქოსთან ბრძოლის ფართომასშტაბიანი მოძრაობის დასაწყებად, 2013 წელს შეიქმნა თამბაქოს კონტროლის სახელმწიფო კომისია, დამტკიცდა თამბაქოს კონტროლის ეროვნული სტრატეგია და 5-წლიანი სამოქმედო გეგმა.

2017 წელს პარლამენტმა მიიღო ახალი თაობის თამბაქოს კონტროლის საკანონმდებლო ცვლილებათა პაკეტი (კანონები თამბაქოს კონტროლის შესახებ, რეკლამის შესახებ, მაუწყებლობის შესახებ, ლატარიების, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ; ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი), რითიც საქართველო ხდება რეგიონში მოწინავე ქვეყანა თამბაქოს ეპიდემიასთან და მისი მოხმარებით გამოწვეულ ავადობასა და სიკვდილიანობასთან ბრძოლის კუთხით.

ძირითადი ცვლილებები ეხება თამბაქოს მწარმოებელთა ინტერესების გამორიცხვას და თამბაქოს მწარმოებელთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების/პირების ურთიერთობის გამჭვირვალობას ჯანდაცვის სფეროში გადაწყვეტილების მომზადების, მიღების და დამკვიდრების პროცესში; საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილების თამბაქოს კვამლისგან განთავისუფლებასა და თამბაქოს ნაწარმის ყველა სახის რეკლამის, პოპულარიზაციისა და სპონსორობის აკრძალვას 2018 წლის 1 მაისიდან; თამბაქოს ნაწარმისა და მისი აქსესუარების განთავსების აკრძალვას მაღაზიების გარე ვიტრინებსა და ფანჯრებზე, „დრაივ თამბაქოს“ აკრძალვას 2018 წლის 1 სექტემბრიდან და ა.შ.

ჯანმოს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციის სამდივნო, ჯანმოს ევროპის რეგიონული ოფისი მხარს უჭერს ქვეყნის აქტივობებს არაგადამდებ დაავადებათა და თამბაქოს საკითხებზე; განხორციელდა და ხორციელდება სხვადასხვა საერთაშორისო პროექტები. 2015 წლიდან ხორციელდება “ჯანმრთელობის ხელშეწყობის” სახელმწიფო პროგრამა რომლის ერთ-ერთ ძირითად კომპონენტს თამბაქოს მოხმარების კონტროლის გაძლიერება წარმოადგენს.

საქართველო, ერთადერთი ქვეყანა ევროპის რეგიონიდან, შერჩეულ იქნა ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციის (WHO FCTC) სამდივნოს მიერ ინიცირებული ახალი პროექტის – „FCTC 2030“ პარტნიორ ქვეყნად. 2018 წელს საქართველოს გადაეცა WHO-ს სპეციალური ჯილდო თამბაქოს გლობალურ ეპიდემიასთან ბრძოლაში შეტანილი წვლილისთვის. ამით ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია აღიარებს საქართველოში თამბაქოს კონტროლში მიღწეულ შედეგებს და WHO-ს თამბაქოს შესახებ ჩარჩო კონვენციის წარმატებულ დანერგვას.

ნუტრიციული ზედამხედველობა საქართველოში

აშშ-ის დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრებისა და საქართველოს დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ერთობლივი პროექტის ფარგლებში შეიქმნა მიკრონუტრიენტების დეფიციტის სენტინელური ზედამხედველობა, რომელიც მიზნად ისახავს მიკრონუტრიენტების დეფიციტის ეფექტურ ეპიდზედამხედველობის სისტემის ჩამოყალიბებას სენტინელური (საყდენი ბაზის) მიდგომის გამოყენებით და მიკრონუტრიენტთა დეფიციტის შესახებ არსებული სიტუაციის შესწავლას.

ზედამხედველობა მიმდინარეობს საქართველოს 4 რეგიონში: თბილისი, კახეთი (ლაგოდეხი), აჭარა (ბათუმი), და სამეგრელო (მარტვილი); თითოეულ ამ რეგიონში შერჩეულია 2 სენტინელური დაწესებულება - ბავშვთა და ორსულთა სამედიცინო დაწესებულებები. სამიზნე ჯგუფებია ორსულები და ბავშვები 12-23 თვის ასაკში. 2018 წლიდან შერჩეულია 4 ნუტრიციული სტატუსის ინდიკატორი: ორსულებში - რკინა და ფოლატი, ბავშვებში - რკინა, კალციუმი, და ვიტამინი "D". ასევე ხდება შესწავლა გარდაცვლილ ნაყოფებში და სენტინელურ სამშობიარო დაწესებულებებში გაჩენილ ახალშობილებში გამოვლენილი ნერვული მილის დეფექტები (NTDs), spina bifida და ანენცეფალია, როგორც რეპროდუქციული ასაკის ქალებში ფოლატის დეფიციტი.

12 – 23 თვის ბავშვებში გამოვლენილი შედეგები:

- ანემია და რკინის ნაკლებობა - 35.6%-ს გამოუვლინდა ანემია. ანემიის პრევალენტობა 20.8%-დან 47.8%-მდე მერყეობს რეგიონების მიხედვით. რკინის ნაკლებობის (შრატის ფერიტინი $<12 \mu\text{g/L}$) პრევალენტობა 74%-ია; მაჩვენებელი რეგიონების მიხედვით მერყეობს 69.2%-80%-მდე.
- ვიტამინი "D"-ს ნაკლებობა - ვიტამინი "D"-ს დეფიციტის ($<12 \text{ ng/ml}$) გავრცელება 4.4%-ია (რეგიონების მიხედვით - 2.7%-9.2%); არასაკმარისი (12-20 ng/ml) რაოდენობით დაფიქსირდა ბავშვთა 15.3%-ს (6.7%-26.3%), ხოლო ზედმეტი ($>30 \text{ ng/ml}$) რაოდენობით - 53.6%-ს (42.1%-58.6%); ვიტამინი "D" ნორმის ფარგლებში (20-30 ng/ml) აღმოჩნდა 26.7%-ს (22.4%-32%).
- კალციუმის ნაკლებობა - კალციუმის დეფიციტი ($<2.2 \text{ mmol/L}$) 10.2%-ია (რეგიონების მიხედვით - 9.1%-15.8%).

პირველი ტრიმესტრის ორსულ ქალებში გამოვლენილი შედეგები:

- ანემია, რკინის დეფიციტი და ფოლატის დეფიციტი და ნერვული მილის დეფექტის მქონე ნაყოფით ორსულობა - ანემიის პრევალენსი პირველი ტრიმესტრის ორსულებში 15.8%-ია. ანემიის პრევალენტობა რეგიონების მიხედვით 13%-დან 22.6%-მდე მერყეობს. რკინის ნაკლებობა აღენიშნა 57%-ზე მეტ ქალს (შრატის ფერიტინი $<15 \mu\text{g/dL}$); მაჩვენებელი რეგიონების მიხედვით მერყეობს 51.7%-63.3%-მდე. ქალების 30%-ს აღმოაჩნდა ფოლიუმის დეფიციტი ($<3 \text{ ნგ/მლ}$); მაჩვენებელი რეგიონების მიხედვით მერყეობს 20%-43.3%-მდე.
- შრატის ფოლატის საშუალო მაჩვენებელი საკმაოდ დაბალია და ზრდის ნერვული მილის დეფექტებს (NTDs), რასაც NTD-ების მაღალი გავრცელება ადასტურებს (2016 წელს - 27.5/10,000 ახალშობილში და 2017 წელს - 34.2/10,000 ახალშობილში) და ეს მაჩვენებელი 5-ჯერ და 6-ჯერ მეტია, ვიდრე იმ ქვეყნებში, სადაც ფქვილის ფოლიუმით ფორტიფიკაცია სავალდებულოა 10 წელი და მეტის განმავლობაში.

საქართველოში მარილის უნივერსალური იოდირების ინიციატივა

იოდის დეფიციტი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის გლობალური პრობლემა და პრევენტაბელური გონებრივი ჩამორჩენის ძირითადი მიზეზია; მილიარდზე მეტი ადამიანი იოდდეფიციტის რისკის ქვეშ მსოფლიოში. იოდდეფიციტური დარღვევები ენდემურია საქართველოსთვის. იგი გამოწვეულია იოდის დაბალი დონით წყალში და ნიადაგში და, ამდენად, საკვებშიც.

1996 წელს იოდდეფიციტის წინააღმდეგ ბრძოლამ პრიორიტეტული ადგილი დაიკავა და დამტკიცდა იოდის დეფიციტით გამოწვეულ დარღვევათა პროფილაქტიკის სახელმწიფო პროგრამა, რომლის მიზანი საქართველოში კომპლექსური პროფილაქტიკური ღონისძიებების გატარებით იოდდეფიციტური დაავადებების ეფექტური მართვა იყო, რაც მათ შემცირებას, ხოლო მომავალში მინიმუმამდე დაყვანას უზრუნველყოფდა. აღნიშნული პროგრამის შედეგად, 1997-2006 წლებში ენდემური ჩიყვის გავრცელება ბავშვთა შორის 54-დან 32.9%-მდე შემცირდა; პროგრამა გაუქმდა 2007 წელს.

2005 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ახალი კანონი „იოდის, სხვა მიკროელემენტებისა და ვიტამინების დეფიციტით გამოწვეული დაავადებების პროფილაქტიკის შესახებ“, რომლის მიხედვითაც მარილის უნივერსალური იოდიზაცია

გახდა სავალდებულო და აიკრძალა არა-იოდირებული მარილის იმპორტი და ვაჭრობა. დაწესდა მარილის იოდირების სტანდარტი - 40 ± 15 მგ იოდი/კგ.

საქართველოში იოდირებული მარილის გამოყენების გავრცელებისა და იოდის მოხმარების სტატუსის შესასწავლად დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრისა და UNICEF-საქართველოს ერთობლივი პროექტის ფარგლებში 2017 წელს ჩატარდა იოდის ეროვნული კვლევა, რაც მოიცავდა ინფორმაციას: მოსახლეობის რა რაოდენობა მოიხმარს იოდირებულ მარილს, რამდენად ადეკვატურია იოდის შემცველობა შინამეურნეობებში მოხმარებულ მარილში, სკოლის მოსწავლეებში იოდის მიღების დონე შარდში იოდის კონცენტრაციისა და სხეულის მასის ინდექსის მიხედვით, იოდის დონის განსაზღვრა 1-ლი ტრიმესტრის ორსულებში, და სხვა.

კვლევის შედეგებმა დაადასტურა, რომ საქართველოში შინამეურნეობების 90%-ზე მეტი მოიხმარს სათანადოდ იოდირებულ მარილს, როგორც ბარის დასახლებებში, ასევე მაღალმთიან რეგიონებში; ყველა ძირითადი მწარმოებლის სხვადასხვა ქვეყნიდან იმპორტირებული იოდირებული მარილის ხარისხი საგრძნობლად კარგია; შარდში იოდის კონცენტრაციის მედიანის მაჩვენებელი სკოლის ასაკის ბავშვებში ($298 \mu\text{g/L}$) ნორმის ფარგლებშია ($100-299 \mu\text{g/L}$); შარდში იოდის კონცენტრაციის მედიანის მაჩვენებელი ორსულ ქალებში ($211 \mu\text{g/L}$) ნორმის ფარგლებშია ($150-250 \mu\text{g/L}$). რაც ნიშნავს, რომ საქართველოს აქვს მარილის უნივერსალური იოდირების მდგრადი, ეფექტური პროგრამა და იდოდდეფიციტი დამარცხებულია!

რეკომენდირებულია იოდირებული მარილის გამოყენების დამატებითი მონიტორინგი, რათა საბოლოოდ აღმოიფხვრას იოდის დეფიციტით გამოწვეული ავადობა და უზრუნველყოფილ იქნას იოდის ოპტიმალური მიღება საქართველოში. ჯანმრთელობის პროფესიონალებმა (ენდოკრინოლოგები, გინეკოლოგები, პედიატრები, თერაპევტები და ა.შ.) ორსულ ქალებსა და სკოლის ასაკის ბავშვებს არ უნდა მისცენ რეკომენდაცია იოდის დანამატის მიღებასთან დაკავშირებით, იოდის არასაკმარისი რაოდენობის მიღების მყარი საფუძვლის არსებობის გარეშე (მაგალითად, ვეგეტარიანიზმის ან მარილის უკიდურესად დაბალი დოზით მიღების შემთხვევაში, სამედიცინო თუ სხვა ქცევითი მიზეზების გამო).

საქართველოში ჩატარებული კვლევის შედეგები გამოქვეყნდა იოდის გლობალური ქსელის (IGN) ჟურნალში IDD Newsletter (Volume 46, Number 1, February 2018).

დანართი
დამატებითი ცხრილები

მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა - გადამდები ავადმყოფობები

ცხრილი 4.35 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო

	2016			2017		
	სტაციონარი-დან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %	სტაციონარი-დან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა %
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	24211	273	1.1	24621	303	1.2
<i>მათ შორის</i>						
ნაწლავური ინფექციები	12907	6	0.0	11849	8	0.1
რესპირაციული ტუბერკულოზი	1977	19	1.0	1507	8	0.5
მენინგოკოკური ინფექცია	9	1	11.1	19	2	10.5
სეპტიცემია	466	121	26.0	783	178	22.7
ვირუსული ჰეპატიტი	1268	51	4.0	1302	46	3.5
ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით (აივ) გამოწვეული ავადმყოფობა	492	27	5.5	750	23	3.1

ცხრილი 4.36 ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, 0–15 წლამდე ასაკის ბავშვთა სტაციონარული მომსახურება, საქართველო

	2016				2017			
	სტაციონარიდან გავიდა		მათ შორის 0-1 წლამდე		სტაციონარიდან გავიდა		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა	სულ	ლეტალობა
ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები	13639	0.1	3101	0.2	13725	0.4	3053	1.8
<i>მათ შორის</i>								
ნაწლავური ინფექციები	9499	0.0	2381	0.0	7759	0.0	1973	0.1
რესპირაციული ტუბერკულოზი	96	0.0	6	0.0	64	0.0	3	0.0
მენინგოკოკური ინფექცია	8	12.5	3	33.3	19	10.5	4	25.0
ვირუსული ჰეპატიტი	12	0.0	0	0.0	10	0.0	0	0.0
ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით (აივ) გამოწვეული ავადმყოფობა	5	0.0	0	0.0	8	0.0	0	0.0

ცხრილი 4.37

ინფექციური და პარაზიტული ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016		2017	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %
აჭარა	2644	0.5	2935	0.6
თბილისი	12626	1.7	13457	1.8
კახეთი	215	0.9	264	1.5
იმერეთი	5155	0.4	4961	0.4
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	466	2.1	441	1.4
შიდა ქართლი	1649	0.1	1413	0.4
ქვემო ქართლი	1004	0.0	674	0.0
გურია	101	0.0	168	0.6
სამცხე-ჯავახეთი	349	1.7	303	0.3
მცხეთა-მთიანეთი	1	0.0	5	80.0
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	1	0.0	0	0.0
საქართველო	24211	1.1	24621	1.2

ცხრილი 4.38

ნაწლავური ინფექციების ახალი შემთხვევების სტრუქტურა, საქართველო

	2016		2017	
	შემთხვევათა რაოდენობა	%	შემთხვევათა რაოდენობა	%
სულ	59607	100	51433	100
<i>მათ შორის</i>				
სალმონელოზი	74	0.1	158	0.3
შიგელოზი	658	1.1	476	0.9
ენტეროჰემორაგიული ეშერიხიოზი	3	0.0	4	0.0
სავარაუდო საკვებისმიერი მოშხამებები	31675	53.1	34026	66.2
ამეზიაზი	13	0.0	2	0.0
ბოტულიზმი	10	0.0	8	0.0
სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები	27174	45.6	16759	32.6

ცხრილი 4.39

სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები, ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	სულ		მშ ბავშვებში		სულ		მშ ბავშვებში	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აჭარა	11737	3482.9	8146	1255.0	6107	1771.7	3893	5699.9
თბილისი	3530	317.2	2007	309.2	2428	210.7	1412	618.2
კახეთი	661	204.1	537	82.7	701	222.3	552	883.2
იმერეთი	6864	1288.0	4426	681.9	4709	922.1	2781	2748.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1778	539.3	710	109.4	775	240.3	260	406.9
შიდა ქართლი	992	376.0	620	95.5	988	380.3	576	1118.4
ქვემო ქართლი	899	210.8	786	121.1	773	179.3	696	814.0
გურია	323	285.8	100	15.4	118	106.3	30	136.4
სამცხე-ჯავახეთი	238	128.7	164	25.3	68	43.5	35	112.9
მცხეთა-მთიანეთი	113	120.0	86	13.2	75	79.9	40	215.1
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	39	123.8	14	2.2	17	55.7	9	150.0
საქართველო	27174	730.6	17596	2452.7	16759	449.5	10337	1399.0

ცხრილი 4.40 **სქესობრივი გზით გადამდები ავადმყოფობები, ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017**

	სიფილისი		გონოკოკური ინფექცია	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აჭარა	395	114.6	141	40.9
თბილისი	580	50.3	387	33.6
კახეთი	38	12.1	58	18.4
იმერეთი	139	27.2	109	21.3
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	26	8.1	31	9.6
შიდა ქართლი	19	7.3	6	2.3
ქვემო ქართლი	43	10.0	62	14.4
მცხეთა-მთიანეთი	4	4.3	--	--
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	395	114.6	141	40.9
საქართველო	1244	33.4	798	21.4

ცხრილი 4.41 **სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების ახალი შემთხვევები, საქართველო**

	2015		2016		2017	
	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
სიფილისი	1335	35.9	1349	36.3	1244	33.4
გონოკოკური ინფექცია	717	19.3	923	24.8	798	21.4
ქლამიდიური ინფექცია	2304	62.0	2507	67.4	2446	65.6
ტრიქომონიაზი	7644	205.6	6880	185.0	5933	159.1

ცხრილი 4.42 **სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციები, ახალი შემთხვევების განაწილება ასაკის და სქესის მიხედვით, საქართველო, 2017**

	სქესი	ასაკობრივი ჯგუფები											
		სულ		0 - 14		15 - 19		20 - 29		30 - 39		40 და მეტი	
		შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა
სიფილისი, ყველა ფორმა	მ	766	42.8	5	1.3	28	24.9	288	112.1	186	71.6	259	33.5
	ქ	478	24.6	7	2.0	8	8.0	118	47.9	154	58.6	191	19.5
გონოკოკური ინფექცია	მ	614	34.3	0	0.0	48	42.7	367	142.9	151	58.1	48	6.2
	ქ	184	9.5	1	0.3	3	3.0	107	43.4	57	21.7	16	1.6
ქლამიდიური ინფექცია	მ	795	44.4	0	0.0	46	41.0	441	171.7	234	90.0	74	9.6
	ქ	1651	85.1	1	0.3	156	156.2	730	296.3	496	188.7	268	27.4
ტრიქომონიაზი	მ	1496	83.6	4	1.0	52	46.3	793	308.8	468	180.1	179	23.2
	ქ	4437	228.8	31	8.8	312	312.3	2282	926.1	1210	460.4	602	61.6

მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობა - არაგადამდები ავადმყოფობები

ცხრილი 4.43 ავთვისებიანი სიმსივნეების ახალი შემთხვევები, საქართველო, 2017

	საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით		მიღებული სერვისების მიხედვით	
	შემთხვევათა რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	მაჩვენებელი 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	86	-	0	-
აჭარა	898	260.5	854	247.8
თბილისი	3605	312.9	7232	627.6
კახეთი	666	211.2	127	40.3
იმერეთი	1286	251.8	698	136.7
სამეგრელო	749	232.2	229	71.0
შიდა ქართლი	541	208.2	127	48.5
ქვემო ქართლი	792	183.8	90	20.9
გურია	296	266.7	28	25.2
სამცხე - ჯავახეთი	266	170.0	73	46.6
მცხეთა - მთიანეთი	206	219.4	15	16.0
რაჭა - ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	90	295.1	12	39.3
ყოფილი სამხრეთ ოსეთი	4	-	0	-
საქართველო	9485	254.4	9485	254.4

ცხრილი 4.44 სარძევე ჯირკვლის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება ქალებში სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	17.3	34.6	25.9	14.1	8.1
2016	20.6	31.7	23.9	14.1	9.6
2017	20.6	33.1	20.1	13.5	12.7

ცხრილი 4.45 საშვილოსნოს ყელის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	27.6	25.6	28.5	12.8	5.5
2016	34.8	20.5	21.6	10.0	13.2
2017	25.3	28.7	23.9	12.1	10.0

ცხრილი 4.46 ტრაქეას, ბრონქების, ფილტვის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების (ორივე სქესი) განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	3.0	3.7	25.1	58.6	9.6
2016	4.2	5.6	20.3	61.5	8.5
2017	5.9	10.0	22.7	52.8	8.6

ცხრილი 4.47 წინამდებარე ჯირკვლის ახალწამონაქმნების ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	15.4	25.7	14.9	34.4	9.7
2016	14.8	19.7	19.0	30.3	16.3
2017	11.9	19.8	20.6	35.2	12.4

ცხრილი 4.48 კოლორექტული ავთვისებიანი სიმსივნეების ახალი შემთხვევები (ორივე სქესი) სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	6.0	21.1	34.3	31.2	7.3
2016	4.5	20.7	30.9	34.6	9.3
2017	3.7	17.7	38.7	30.8	9.1

ცხრილი 4.49 მელანომას ახალი შემთხვევების განაწილება სტადიების მიხედვით (%), საქართველო

	I სტადია	II სტადია	III სტადია	IV სტადია	უცნობი
2015	13.3	30.5	21.9	24.8	9.5
2016	13.3	25.7	15.9	31.0	14.2
2017	20.7	35.9	15.2	21.7	6.5

ცხრილი 4.50 სარძევე ჯირკვლის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება ქალებში, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ახალი შემთხვევების რაოდენობა	1015	1023	1055	730	841	960	1012	1839	1780	1652
ინციდენტობა 100000 ქალზე	50.4	51.2	53.2	37.1	43.1	49.4	52.1	94.6	91.6	85.2

ცხრილი 4.51 საშვილოსნოს ყელის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ახალი შემთხვევების რაოდენობა	267	281	261	217	189	172	176	344	371	289
ინციდენტობა 100000 ქალზე	13.3	14.1	13.2	11.0	9.7	8.8	9.1	17.7	19.1	14.9

ცხრილი 4.52 წინამდებარე ჯირკვლის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ახალი შემთხვევების რაოდენობა	205	222	254	169	187	208	224	518	406	378
ინციდენტობა 100000 კაცზე	11.2	12.2	14.1	9.4	10.5	11.7	12.6	29.1	22.7	21.1

ცხრილი 4.53 კოლორექტული ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ახალი შემთხვევების რაოდენობა	385	386	387	303	290	270	432	796	731	711
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	10.0	10.1	10.2	8.1	7.8	7.3	11.6	21.4	19.6	19.1

ცხრილი 4.54

ტრაქეას, ბრონქების, ფილტვის ავთვისებიანი ახალწამონაქმნების გავრცელება (ორივე სქესი), საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ახალი შემთხვევების რაოდენობა	747	784	796	662	501	483	501	1169	1097	1015
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	19.4	20.6	21.0	17.6	13.4	13.0	13.5	31.4	29.4	27.2

ცხრილი 4.55

სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	19546	507.9	11672	303.3	8501	1237.3	5686	827.6
2009	25064	657.1	17653	462.8	12414	1814.5	10285	1503.3
2010	23535	621.5	17378	458.9	11977	1747.9	10072	1469.9
2011	21878	582.4	15292	407.1	11290	1651.3	8996	1315.7
2012	25478	683.3	18546	497.4	11504	1687.4	8907	1306.5
2013	24022	646.2	17033	458.2	11284	1651.2	8804	1288.3
2014	28447	764.8	18510	497.7	12064	1738.2	9141	1317.0
2015	37057	994.7	25112	674.1	12792	1799.1	9755	1372.0
2016	33875	908.8	22986	616.7	10889	1499.8	8123	1118.8
2017	33570	900.5	20167	541.0	10823	1464.7	7913	1070.9

ცხრილი 4.56

სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	1341	--	666	--	935	--	379	--
აჭარა	2497	731.0	1725	5104	2427	704.1	1308	379.5
თბილისი	6863	602.7	4331	3888	7420	644.0	3998	347.0
კახეთი	2608	823.2	1772	5574	2709	859.2	1801	571.2
იმერეთი	7322	1410.7	4604	8666	7105	1391.2	4000	783.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3497	1071.8	2424	7368	3400	1054.3	2234	692.7
შიდა ქართლი	2521	965.3	1824	6914	2590	996.9	1903	732.5
ქვემო ქართლი	3587	836.4	2386	5589	3562	826.5	2145	497.7
გურია	1622	1448.9	1296	11489	1442	1299.1	1114	1003.6
სამცხე – ჯავახეთი	717	453.9	470	2928	677	432.6	448	286.3
მცხეთა – მთიანეთი	749	796.9	576	6128	629	669.9	460	489.9
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	165	529.6	102	3259	162	531.1	92	301.6
სხვა უწყება	386	--	191	--	512	--	285	--
საქართველო	33875	908.8	22986	7657	33570	900.5	20167	541.0

ცხრილი 4.57 სისხლის და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები, გავრცელება ბავშვებში რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	655	--	399	--	460	--	214	--
აჭარა	1000	1502.9	705	1059.5	929	1360.2	633	926.8
თბილისი	1194	538.3	1008	454.5	1417	620.4	1060	464.1
კახეთი	1016	1646.3	782	1267.2	1032	1651.2	811	1297.6
იმერეთი	2066	2043.6	1341	1326.4	2283	2255.9	1441	1423.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1340	2108.5	1046	1645.9	1261	1973.4	1010	1580.6
შიდა ქართლი	673	1323.0	543	1067.5	724	1405.8	606	1176.7
ქვემო ქართლი	1661	1988.4	1265	1514.4	1584	1920.0	1201	1455.8
გურია	710	3256.2	598	2742.5	577	2622.7	472	2145.5
სამცხე – ჯავახეთი	205	666.3	137	445.3	175	564.5	126	406.5
მცხეთა – მთიანეთი	279	1523.9	230	1256.3	313	1682.8	274	1473.1
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	48	791.0	37	609.7	23	383.3	21	350.0
სხვა უწყება	42	--	32	--	45	--	44	--
საქართველო	10889	1499.8	8123	1118.8	10823	1464.7	7913	1070.9

ცხრილი 4.58 ანემიების გავრცელება, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
რეგისტრირებული შემთხვევები	16670	21914	20979	18545	23245	22220	26173	31499	29087	28555
პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	433.2	574.5	554.0	493.7	623.4	597.7	703.7	845.5	780.3	766.0
ახალი შემთხვევები	10419	16012	15902	13734	17334	16007	17428	22893	19706	17971
ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	270.7	419.8	419.9	365.6	464.9	430.6	468.6	614.5	528.7	482.1

ცხრილი 4.59 ანემიების გავრცელება 15 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
რეგისტრირებული შემთხვევები	7594	11449	11146	10339	10888	10513	11391	12186	10032	10347
პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	1105.3	1673.5	1626.6	1512.2	1597.0	1538.4	1641.2	1713.9	1381.7	1400.3
ახალი შემთხვევები	5177	9666	9472	8450	8505	8257	8691	9364	7595	7617
ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	753.5	1412.9	1382.3	1235.9	1247.5	1208.2	1252.2	1317.0	1046.1	1030.8

ცხრილი 4.60

ანემიების გავრცელება რეგიონების მიხედვით,
საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	1024	--	611	--	796	--	352	--
აჭარა	2451	717.5	1697	496.8	2368	687.0	1268	367.9
თბილისი	5250	461.0	3231	283.7	5778	501.5	3422	297.0
კახეთი	2387	753.4	1649	520.5	2453	778.0	1660	526.5
იმერეთი	6463	1245.2	4205	810.2	5240	1026.0	3140	614.8
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3319	1017.3	2347	719.3	3194	990.4	2089	647.8
შიდა ქართლი	2045	783.1	1540	589.7	2191	843.3	1666	641.3
ქვემო ქართლი	3059	713.3	2105	490.8	3303	766.4	2065	479.1
გურია	1452	1297.1	1158	1034.4	1402	1263.1	1085	977.5
სამცხე – ჯავახეთი	440	278.6	327	207.0	664	424.3	438	279.9
მცხეთა – მთიანეთი	732	778.8	565	601.1	589	627.3	433	461.1
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	163	523.2	102	327.4	145	475.4	73	239.3
სხვა უწყება	302	--	169	--	432	--	280	--
საქართველო	29087	780.3	19706	528.7	28555	766.0	17971	482.1

ცხრილი 4.61

ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის
დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები, რეგიონების მიხედვით,
საქართველო, 2017

	სულ რეგისტრირებულია შემთხვევათა რაოდენობა წლის განმავლობაში				აბალი შემთხვევების რაოდენობა			
	სულ		მშ ბავშვები		სულ		მშ ბავშვები	
	შემთხვევათა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	შემთხვევათა რაოდენობა	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აფხაზეთი	4650	--	152	--	1168	--	86	--
აჭარა	28893	8382.1	1840	2694.0	7759	2250.9	958	1402.6
თბილისი	78575	6820.2	2161	946.1	33081	2871.4	1628	712.8
კახეთი	20576	6525.8	970	1552.0	4454	1412.6	513	820.8
იმერეთი	43616	8540.4	1247	1232.2	8418	1648.3	719	710.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	17693	5486.2	756	1183.1	5363	1662.9	496	776.2
შიდა ქართლი	23694	9120.1	1846	3584.5	7238	2786.0	1339	2600.0
ქვემო ქართლი	32459	7531.1	1532	1857.0	14347	3328.8	980	1187.9
გურია	5617	5060.4	368	1672.7	1264	1138.7	186	845.5
სამცხე – ჯავახეთი	4608	2944.4	305	983.9	1363	870.9	202	651.6
მცხეთა – მთიანეთი	5260	5601.7	305	1639.8	1241	1321.6	211	1134.4
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	2064	6767.2	102	1700.0	261	855.7	34	566.7
სხვა უწყება	4911	--	52	--	1898	--	50	--
საქართველო	272616	7312.7	11636	1574.8	87855	2356.6	7402	1001.8

ცხრილი 4.62 ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს (კონტინგენტი)	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს (კონტინგენტი)	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	119864	3114.6	30580	794.6	9356	1361.8	5323	774.8
2009	124793	3271.6	40054	1050.1	9053	1323.3	7982	1166.7
2010	129731	3426.0	43545	1149.9	8124	1185.6	6416	936.3
2011	140267	3734.0	41141	1095.2	7254	1061.0	6494	949.8
2012	133419	3578.0	60284	1616.7	4797	703.6	5222	766.0
2013	150931	4059.8	66824	1797.5	4574	669.3	5514	806.9
2014	173554	4666.2	77902	2094.5	6234	898.2	6101	879.0
2015	173705	4662.9	88758	2382.6	5656	795.5	7896	1110.5
2016	186814	5011.8	85018	2280.8	5059	696.8	6828	940.4
2017	183093	4911.3	87855	2356.6	4796	649.1	7402	1001.7

ცხრილი 4.63 ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები, საქართველო

	2016				2017			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევებითა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევებითა რაოდენობა	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევები	186814	5011.8	85018	2280.8	183093	4911.3	87855	2356.6
<i>მათ შორის:</i>								
სუბკლინიკური იოდდეფიციტური ჰიპოთირეოზი და ჰიპოთირეოზის სხვა ფორმები	34740	932.0	20836	559.0	34648	929.4	6008	161.2
თიროიდიტი	10065	270.0	6027	161.7	9628	258.3	6063	162.6
თირეოტოქსიკოზი (ჰიპერთირეოზი)	7264	194.9	3354	90.0	7140	191.5	3575	95.9
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი I	19497	523.1	2933	78.7	17567	471.2	2776	74.5
შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი II	66112	1773.6	15150	406.4	65721	1762.9	12931	346.9

ცხრილი 4.64 ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	წლის ბოლოს რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	75448	1960.5	3740	97.2	1672	243.4	284	41.3
2009	76457	2004.4	2505	65.7	1651	241.3	343	50.1
2010	79216	2092.0	2339	61.8	1628	237.6	298	43.5
2011	67736	1803.2	1870	49.8	1159	169.5	137	20.0
2012	78296	2099.7	4075	109.3	1357	199.0	183	26.8
2013	68922	1853.9	3020	81.2	1769	258.9	673	98.5
2014	83546	2246.2	3893	104.7	2015	290.3	414	59.6
2015	86497	2321.9	4229	113.5	2004	281.8	525	73.8
2016	90139	2418.2	5228	140.3	2708	373.0	660	90.9
2017	88610	2376.9	4841	129.9	3059	414.0	649	87.8

ცხრილი 4.65 ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობების ახალი შემთხვევების განაწილება ასაკის და სქესის მიხედვით, საქართველო, 2017*

	სულ	მათ შორის				მათ შორის ქალები
		0-14 წლის	15-19 წლის	20-24 წლის	25 და მეტი	
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	4841	649	254	359	3579	2303
<i>მათ შორის:</i>						
ორგანული ბუნების აშლილობები, სიმპტომურ აშლილობათა ჩათვლით	1047	6	6	18	1017	518
ფსიქოპათიური ნივთიერებით განპირობებული ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	247	0	2	16	229	8
შიზოფრენია, შიზოტიპური და ბოდვითი აშლილობები	889	2	45	74	768	431
მათ შორის: შიზოფრენია	237		3	14	220	110
გუნებ-განწყობის (აფექტური) აშლილობები	465	1	17	47	400	289
ნევროზული, სტრესთან დაკავშირებული და სომატოფორმული აშლილობები	1039	14	66	132	827	604
ქცევითი სინდრომები დაკავშირებული ფიზიოლოგიურ დარღვევებთან და ფიზიკურ ფაქტორებთან	23	0	2	3	18	16
მოზრდილთა პერსონოლოგიური და ქცევითი აშლილობები	96	0	0	35	61	52
გონებრივი ჩამორჩენილობა	814	432	92	33	257	313
ფსიქიკური განვითარების დარღვევები	15	15	0	0	0	6
ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში დაწყებული ქცევითი და ემოციური აშლილობები	206	179	24	1	2	66

* ფსიქონევროლოგიური დისპანსერების მონაცემები

ცხრილი 4.66 ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017*

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა (%)
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	4676	22	0.5
<i>მათ შორის:</i>			
ორგანული ბუნების აშლილობები, სიმპტომურ აშლილობათა ჩათვლით	636	6	0.9
ფსიქოპათიური ნივთიერებით განპირობებული ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	15	0	0.0
შიზოფრენია, შიზოტიპური და ბოდვითი აშლილობები	3382	14	0.4
მათ შორის: შიზოფრენია	2280	13	0.6
გუნებ-განწყობის (აფექტური) აშლილობები	179	0	0.0
ნევროზული, სტრესთან დაკავშირებული და სომატოფორმული აშლილობები	53	0	0.0
ქცევითი სინდრომები დაკავშირებული ფიზიოლოგიურ დარღვევებთან და ფიზიკურ ფაქტორებთან	1	0	0.0
მოზრდილთა პერსონოლოგიური და ქცევითი აშლილობები	107	0	0.0
გონებრივი ჩამორჩენილობა	303	2	0.7

ცხრილი 4.67 ნერვული სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2009	121062	3173.8	45489	1192.6	27474	4015.8	13149	1922.0
2010	125619	3317.4	47742	1260.8	26896	3925.1	11406	1664.5
2011	143717	3825.9	46095	1227.1	28079	4106.8	10340	1512.3
2012	156826	4205.7	68169	1828.1	26115	3830.5	8130	1192.5
2013	139602	3755.1	57971	1559.3	18434	2697.4	8670	1268.7
2014	154876	4164.0	66823	1796.6	19526	2813.3	10241	1475.5
2015	175194	4702.8	73538	1974.0	19264	2709.4	11077	1557.9
2016	156842	4207.7	69178	1855.9	15356	2115.0	8739	1203.6
2017	154472	4143.6	61130	1639.8	15596	2110.7	8446	1143.0

ცხრილი 4.68

ნერვული სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	156842	4207.7	69178	1855.9	154472	4143.6	61130	1639.8
<i>მათ შორის:</i>								
ცენტრალური ნერვული სისტემის ანთებითი ავადმყოფობები	4358	116.9	1930	51.8	4558	122.3	1687	45.3
უპირატესად ცენტრალური ნერვული სისტემის დამაზიანებელი სისტემური ატროფიები	2719	72.9	1042	28.0	2876	77.1	1079	28.9
ექსტრაპირამიდული და მოძრაობის სხვა მოშლილობები	14235	381.9	3712	99.6	15736	422.1	4005	107.4
ნერვული სისტემის სხვა დეგენერაციული და დემიელინოზაციით მიმდინარე ავადმყოფობები	4585	123.0	2225	59.7	4203	112.7	1398	37.5
ეპიზოდური და პაროქსიზმული დარღვევები	45711	1226.3	22146	594.1	48441	1299.4	19347	519.0
მათ შორის: ეპილეფსია და ეპილეფსიის სტატუსი	13947	374.2	4366	117.1	14048	376.8	4180	112.1
პერიფერიული ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	50505	1354.9	23123	620.3	49923	1339.1	19347	519.0
ცერებრული დამბლა და სხვა პარალიზური სინდრომები	7542	202.3	2182	58.5	7993	214.4	4180	112.1

ცხრილი 4.69

თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				მათ შორის ბავშვებში			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
2008	104858	27724.7	35072	911.3	17102	2489.2	8648	1258.7
2009	123384	3234.7	47797	1253.1	19241	2812.4	10415	1522.3
2010	124576	3289.8	49531	1308.0	17695	2582.3	9679	1412.5
2011	138351	3683.0	51745	1377.5	18423	2694.5	10296	1505.9
2012	159139	4267.8	77822	2087.0	20442	2998.4	11359	1666.1
2013	190355	5120.3	92013	2475.0	22929	3355.2	14048	2055.6
2014	215543	5795.1	106763	2870.4	29348	4228.4	21575	3108.5
2015	225357	6049.4	107097	2874.9	27092	3810.3	16883	2374.5
2016	193482	5190.7	93273	2502.3	20363	2804.6	14233	1960.3
2017	244936	6570.2	125672	3371.0	41382	5600.4	32877	4449.4

ცხრილი 4.70

თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება
ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	193482	5190.7	93273	2502.3	244936	6570.2	125672	3371.0
<i>მათ შორის:</i>								
ბროლის დაზიანებები (კატარაქტა)	56626	1519.1	23068	618.9	57707	1547.9	22205	595.6
გლაუკომა	25379	680.9	8265	221.7	24343	653.0	5969	160.1
თვალის, თვალის კუნთების და მისი დანამატების ავადმყოფობები	54211	1454.4	25703	689.6	102373	2746.1	61882	1659.9

ცხრილი 4.71

თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობების გავრცელება
ბავშვებში ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	20363	2804.6	14233	1960.3	41382	5600.5	32877	4449.5
<i>მათ შორის:</i>								
ბროლის დაზიანებები (კატარაქტა)	118	16.3	54	7.4	432	58.5	44	6.0
გლაუკომა	145	20.0	10	1.4	211	28.6	32	4.3
თვალის, თვალის კუნთების და მისი დანამატების ავადმყოფობები	9072	1249.5	6004	826.9	28125	3806.3	23542	3186.1

ცხრილი 4.72

ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების
გავრცელება, საქართველო, 2008 – 2017

	სულ				მათ შორის ბავშვები			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	32167	835.8	19900	517.1	8859	1289.4	6872	1000.2
2009	42031	1101.9	28289	741.6	13682	1999.9	11621	1698.6
2010	41059	1084.3	27902	736.8	12559	1832.8	10622	1550.1
2011	45463	1210.3	29862	795.0	14797	2164.2	12269	1794.4
2012	70444	1889.1	53128	1424.8	20356	2985.8	17172	2518.8
2013	75367	2027.3	55105	1482.2	21963	3213.8	17983	2631.4
2014	75552	2031.3	54665	1469.7	24709	3560.1	20880	3008.4
2015	100402	2695.2	69877	1875.8	30229	4251.5	26652	3748.4
2016	90886	2438.3	65485	1756.8	29690	4089.2	25958	3575.2
2017	87283	2341.3	59082	1584.8	29754	4026.7	24600	3329.2

ცხრილი 4.73

ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	90886	2438.3	65485	1756.8	87283	2341.3	59082	1584.8
მათ შორის:								
შუა ყურის ანთებები	31586	847.4	22802	611.7	33595	901.2	23195	622.2

ცხრილი 4.74

ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობების გავრცელება ბავშვებში, საქართველო

	2016				2017			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	29690	4089.2	25958	3575.2	29754	4026.8	24600	3329.3
მათ შორის:								
შუა ყურის ანთებები	12498	1721.4	10885	1499.2	12095	1636.9	9985	1351.3

ცხრილი 4.75

სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	სულ რეგისტრირებულია	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	8732	--	1268	--
აჭარა	25500	7397.7	13964	4051.1
თბილისი	115486	10024.0	60160	5221.8
კახეთი	42523	13486.5	11800	3742.5
იმერეთი	98098	19208.5	25223	4938.9
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	35403	10977.7	14893	4618.0
შიდა ქართლი	29230	11251.0	19722	7591.2
ქვემო ქართლი	27270	6327.1	16186	3755.5
გურია	11160	10054.1	4416	3978.4
სამცხე – ჯავახეთი	15110	9655.0	7093	4532.3
მცხეთა – მთიანეთი	12071	12855.2	5509	5866.9
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	5254	17226.2	1123	3682.0
სხვა უწყება	4095	--	3372	--
საქართველო	429932	11532.5	184729	4955.2

ცხრილი 4.76 **ჰიპერტენზიული ავადმყოფობის გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017**

	რეგისტრირებულია წლის ბოლოს	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
აფხაზეთი	5938	--	724	--
აჭარა	17194	4988.1	6344	1840.4
თბილისი	64673	5613.5	30108	2613.3
კახეთი	29913	9487.2	6161	1954.0
იმერეთი	69911	13689.3	12599	2467.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	24243	7517.2	9176	2845.3
შიდა ქართლი	18837	7250.6	10812	4161.7
ქვემო ქართლი	19165	4446.6	10486	2432.9
გურია	7659	6900.0	2598	2340.5
სამცხე – ჯავახეთი	9169	5858.8	3750	2396.2
მცხეთა – მთიანეთი	8900	9478.2	3299	3513.3
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	3528	11567.2	629	2062.3
სხვა უწყება	1936		1714	--
საქართველო	281066	7539.3	98400	2639.5

ცხრილი 4.77 **სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017**

	გასული ავადმყოფები	მათ შორის ბავშვები	ლეტალობა (%)
სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები	97557	154	4.6
<i>მათ შორის:</i>			
მწვავე რევმატული ცხელება	3	1	0.0
მათ შორის: მწვავე რევმატული ცხელება გულის დაზიანებით	3	1	0.0
გულის ქრონიკული რევმატული დაზიანებები	361	0	1.9
ჰიპერტენზიული დაავადება	4704	6	0.7
გულის იშემიური ავადმყოფობა	43850	2	1.9
მათ შორის: სტენოკარდია	28570	0	0.4
მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტი	9967	0	6.0
მიოკარდიუმის განმეორებითი ინფარქტი	16	0	
გულის სხვა მწვავე იშემიური ავადმყოფობა	700	0	2.6
გულის ქრონიკული იშემიური ავადმყოფობა	4591	2	2.0
ფილტვისმიერი გული და სისხლის მიმოქცევის მცირე წრის დარღვევები	724	1	25.4
ცერებროვასკულური ავადმყოფობები	11844	22	19.2
მათ შორის: სუბარაქნოიდული სისხლჩაქცევა	342	1	665.5
სხვა ინტრაცერებრული და ინტრაკრანიალური სისხლჩაქცევები	2203	0	0.9
თავის ტვინის ინფარქტი	6783	5	19.2
პრეცერებრული და ცერებრული არტერიების ოკლუზია და სტენოზი, რომელთა შედეგად არ ვითარდება თავის ტვინის ინფარქტი	265	0	1.1
სხვა ცერებროვასკულური ავადმყოფობები	549	0	3.6

ცხრილი 4.78 სისხლის მიმოქცევის სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო,

	გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	მშ გარდაცვლილ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა (%)
აჭარა	8371	307	3.7
თბილისი	56678	2111	3.7
კახეთი	4565	298	6.5
იმერეთი	14330	750	5.2
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	3192	269	8.4
შიდა ქართლი	3475	251	7.2
ქვემო ქართლი	3520	176	5.0
გურია	1115	116	10.4
სამცხე – ჯავახეთი	861	57	6.6
მცხეთა – მთიანეთი	1239	179	14.4
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	211	2	0.9
საქართველო	97557	4516	4.6

ცხრილი 4.79 გეგმიური ქირურგიული ოპერაციები სისხლის მიმოქცევის სისტემის ორგანოებზე, საქართველო, 2017

	სტაციონარში ჩატარებული ოპერაციების რიცხვი	ლეტალობა (%)	მათ შორის ბავშვები 15 წლამდე			
			სულ	ლეტალობა (%)	მათ შორის ბავშვებში 1 წლამდე	ლეტალობა (%)
ოპერაციები გულზე და სისხლძარღვებზე	15027	0.5	399	2.3	140	5.7
<i>მათ შორის:</i>						
ოპერაციები გულზე	8110	0.8	374	2.4	134	6.0
მათ შორის გულის თანდაყოლილი მანკების კორექცია	705	0.4	193	1.0	54	1.9
გულის შეძენილი მანკების კორექცია	483	3.5	0	0.0	0	0.0
კორონარული შუნტირება	1579	1.6	0	0.0	0	0.0
ოპერაციები აორტაზე	262	2.3	0	0.0	0	0.0
პერიკარდექტომია და ოპერაციები სხვა ექსტრაკარდიული პათოლოგიების გამო	14	0.0	0	0.0	0	0.0
კორონალური არტერიების ანგიოპლასტიკა	3675	0.1	84	0.0	26	0.0
რიტმოლოგიური ჩარევები- სულ	899	0.0	17	0.0	0	0.0
სხვა ოპერაციები გულზე	493	0.0	79	0.0	0	0.0
ოპერაციები სისხლძარღვებზე	6971	0.1	25	0.0	6	0.0
მათ შორის:						
ოპერაციები არტერიებზე	1061	0.1	4	0.0	3	0.0
ოპერაციები ვენებზე	3594	0.0	12	0.0	3	0.0
ოპერაციები ლიმფურ სადინარებზე	450	0.0	1	0.0	0	0.0
ენდოვასკულური ოპერაციები	414	0.0	0	0.0	0	0.0
სხვა ოპერაციები სისხლძარღვებზე	1092	0.5	8	0.0	0	0.0

ცხრილი 4.80 სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აფხაზეთი	10758	--	9137	--	5145	--	4893	-
აჭარა	54375	15774.6	44397	12879.9	24994	36594.4	22924	33563.7
თბილისი	206919	17960.2	198382	17219.2	98986	43338.9	97397	42643.2
კახეთი	71651	22724.7	66802	21186.8	28453	45524.8	27836	44537.6
იმერეთი	107481	21045.8	97034	19000.2	48256	47683.8	47438	46875.5
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	47413	14701.7	41184	12770.2	18337	28696.4	17349	27150.2
შიდა ქართლი	67340	25919.9	63722	24527.3	35481	68895.1	35275	68495.1
ქვემო ქართლი	48035	11145.0	43608	10117.9	22578	27367.3	22210	26921.2
გურია	27063	24381.1	25093	22606.3	9921	45095.5	9698	44081.8
სამცხე – ჯავახეთი	23869	15251.8	21062	13458.1	8825	28467.7	8627	27829.0
მცხეთა – მთიანეთი	21724	23135.3	20670	22012.8	8861	47639.8	8715	46854.8
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	5436	17823.0	4742	15547.5	1551	25850.0	1528	25466.7
სხვა უწყება	12917	--	11233	--	1856	--	1856	--
საქართველო	704981	18910.4	647066	17356.9	313244	42393.3	305746	41378.5

ცხრილი 4.81 ასთმის და ასთმური სტატუსის ახალი შემთხვევები რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე		სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე	
	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აფხაზეთი	29	--	8	--	24	--	3	--
აჭარა	243	71.1	26	39.1	193	56.0	33	48.3
თბილისი	748	65.7	101	45.5	649	56.3	103	45.1
კახეთი	163	51.4	21	34.0	236	74.8	5	8.0
იმერეთი	656	126.4	149	147.4	460	90.1	147	145.3
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	244	74.8	28	44.1	221	68.5	30	46.9
შიდა ქართლი	243	93.0	1	2.0	146	56.2	0	0.0
ქვემო ქართლი	271	63.2	16	19.2	222	51.5	32	38.8
გურია	103	92.0	4	18.3	76	68.5	3	13.6
სამცხე – ჯავახეთი	127	80.4	4	13.0	106	67.7	1	3.2
მცხეთა – მთიანეთი	60	63.8	5	27.3	63	67.1	2	10.8
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	9	28.9	0	0.0	27	88.5	3	49.6
სხვა უწყება	87	--	12	--	177	--	2	--
საქართველო	2983	80.0	375	51.6	2600	69.7	361	48.9

ცხრილი 4.82

სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სულ		მათ შორის ბავშვები 0-15 წლამდე			
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %	0 - 15 წლამდე		0 - 1 წლამდე	
			სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა %
სასუნთქი სისტემის ავადმყოფობები	99052	3.0	49585	0.09	11098	1.14
<i>მათ შორის:</i>						
ზედა სასუნთქი გზების მწვავე რესპირაციული ინფექციები	17567	0.02	16621	0.01	4312	0.02
გრიპი	283	2.12	217	0.00	56	0.00
პნევმონია	28762	3.25	8357	0.08	1840	0.11
ქვედა სასუნთქი გზების სხვა მწვავე რესპირაციული ინფექციები	10594	0.05	9865	0.04	4562	0.04
ზედა სასუნთქი გზების სხვა ავადმყოფობები	29004	0.01	13767	0.01	4	0.0
ქვედა სასუნთქი გზების ქრონიკული ავადმყოფობები	3780	1.98	5	0.0	1	0.0
<i>მათ შორის: ქრონიკული და დაუზუსტებელი ბრონქიტი</i>	517	0.2	0	0.0	0	0.0
<i>ემფიზემა</i>	59	1.7	0	0.0	0	0.0
<i>ასთმა და ასთმური სტატუსი</i>	249	1.6	0	0.0	0	0.0
<i>ფილტვის სხვა ქრონიკული ობსტრუქციული ავადმყოფობები</i>	2940	2.3	0	0.0	0	0.0
<i>ბრონქოექტაზია</i>	15	0.0	0	0.0	0	0.0
ფილტვის ავადმყოფობები გამოწვეული გარეგანი ფაქტორებით	38	15.79	0	0.0	0	0.0
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები, რომლებიც უპირატესად აზიანებენ ინტერსტიციუმს	276	23.55	2	1	1	0.0
ქვედა სასუნთქი გზების ჩირქოვანი და ნეკროზული მდგომარეობები	152	6.58	31	0.0	1	0.0
სასუნთქი სისტემის სხვა ავადმყოფობები	8202	22.38	717	0.0	320	3.4

ცხრილი 4.83

საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 10000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 10000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 10000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 10000 ბავშვზე
2008	198957	5169.8	92400	2401.0	24501	3566.1	16901	2459.9
2009	280680	7358.4	166087	4354.2	25164	3678.2	19030	2781.6
2010	261977	6918.4	151848	4010.0	23718	3461.3	17296	2524.1
2011	422928	11258.7	224583	5978.6	35827	5240.0	26372	3857.1
2012	446472	11973.4	280122	7512.2	45094	6614.4	35439	5198.2
2013	427396	11496.3	292362	7864.1	46291	6773.7	35520	5197.6
2014	570337	15334.1	349591	9399.1	53277	7676.1	39853	5742.0
2015	632547	16979.9	376021	10093.8	76030	10693.1	53677	7549.3
2016	559566	15011.8	342762	9195.5	74614	10276.7	58565	8066.2
2017	495203	13283.3	267788	7183.1	50095	6779.5	39396	5331.6

ცხრილი 4.84 საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები, ინციდენტობა ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო, 2017

	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მათ შორის ბავშვები	
			აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები	267788	7183.2	39396	5331.7
<i>მათ შორის:</i>				
პირის ღრუს, სანერწყვე ჯირკვლების და ყბების ავადმყოფობები	185648	4979.8	28248	3823.0
საყლაპავის, კუჭის და თორმეტგოჯანაწლავის ავადმყოფობები	31162	835.9	2827	382.6
მათ შორის: კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული	5525	148.2	69	9.3
გასტრიტი, დუოდენიტი	20470	549.1	1605	217.2
ღვიძლის ავადმყოფობები	4525	121.4	31	4.2
ნაღლის ბუშტის, სანაღლე გზებისა და პანკრეასის ავადმყოფობები	18740	502.7	921	124.6
მათ შორის: ქოლელითიაზი, ქოლეცისტიტი	14454	387.7	704	95.3
მწვავე პანკრეატიტი და პანკრეასის სხვა ავადმყოფობები	1036	27.8	0	0.0

ცხრილი 4.85 საჭმლის მომნელებელი სისტემის ავადმყოფობები, ინციდენტობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მშ ბავშვები		აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	მშ ბავშვები	
			აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე			აბალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
აფხაზეთი	1670	--	419	--	1475	--	304	--
აჭარა	41963	12284.2	4847	7284.6	44581	12933.3	5656	8281.1
თბილისი	183723	16134.2	29810	13439.9	137920	11971.2	21091	9234.2
კახეთი	8854	2794.6	1716	2780.6	9881	3133.8	2023	3236.8
იმერეთი	52237	10064.3	11825	11696.5	25710	5034.3	2800	2766.8
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	21199	6497.4	5085	8001.4	15600	4837.2	2727	4267.6
შიდა ქართლი	8359	3200.8	1870	3676.1	7290	2806.0	1860	3611.7
ქვემო ქართლი	10045	2342.3	1617	1935.8	8916	2068.7	1434	1738.2
გურია	3546	3167.6	358	1641.8	3652	3290.1	353	1604.5
სამცხე – ჯავახეთი	3384	2142.4	474	1540.7	2955	1888.2	517	1667.7
მცხეთა – მთიანეთი	3588	3817.4	411	2245.0	3347	3564.4	447	2403.2
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	570	1829.6	72	1186.5	502	1645.9	74	1233.3
სხვა უწყება	3624	--	61	--	5959	--	110	--
საქართველო	342762	9195.5	58565	8066.2	267788	7183.2	39396	5331.7

ცხრილი 4.86

საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სტაციონარიდან გავიდა	მშ გარდაიცვალა	ლეტალობა %	მშ ბავშვები	მშ გარდაიც ვალა	ლეტალობა %
საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები	44311	1068	2.4	4101	5	0.1
<i>მათ შორის:</i>						
პირის ღრუს, სანერწყვე ჯირკვლების და ყბების ავადმყოფობები	2186	0	0.0	251	1	0.4
კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული	4595	188	4.1	37	0	0.0
გასტრიტი, დუოდენიტი	168	5	3.0	27	0	0.0
ჭია ნაწლავის ავადმყოფობები	8714	9	0.1	2120	5	0.2
თიანთი	9254	37	0.4	1134	2	0.2
პერიტონეუმის ავადმყოფობები	1008	151	15.0			
ღვიძლის ავადმყოფობები	1440	257	17.8	18	2	11.1
ქოლელითიაზი, ქოლესისტიტი და სანადვლე გზების სხვა ავადმყოფობები	7975	50	0.6	19	0	0.0

ცხრილი 4.87

საქმლის მომწოდებელი სისტემის ავადმყოფობები სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო

	2016				2017			
	სულ		მათ შორის ბავშვები		სულ		მათ შორის ბავშვები	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა%
აჭარა	3516	3.2	243	0.0	3989	3.1	252	0.0
თბილისი	20768	2.5	1861	0.2	21997	2.2	1910	0.3
კახეთი	2541	2.2	220	0.0	2382	3.1	190	0.0
იმერეთი	6107	2.4	429	0.0	5787	3.0	367	0.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1815	3.4	94	0.0	2351	3.0	143	0.0
შიდა ქართლი	2611	2.1	293	0.0	2280	2.8	266	0.0
ქვემო ქართლი	2828	1.4	353	0.0	2798	1.5	341	0.0
გურია	842	1.7	125	0.0	853	1.9	94	0.0
სამცხე – ჯავახეთი	1333	1.4	278	0.0	1181	0.8	229	0.0
მცხეთა – მთიანეთი	423	5.2	12	0.0	586	1.7	38	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	105	1.9	0	0.0	107	1.9	1	0.0
საქართველო	42889	2.4	3908	0.1	44311	2.4	3831	0.1

ცხრილი 4.88 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	91904	2388.1	48298	1255.0	5861	853.1	3878	564.4
2009	112647	2953.2	64652	1694.9	7981	1166.6	6152	899.2
2010	121634	3212.1	71952	1900.1	7193	1049.7	5582	814.6
2011	138016	3674.1	77139	2053.5	6889	1007.6	5215	762.7
2012	198555	5324.8	127148	3409.8	5952	873.0	4259	624.7
2013	193595	5207.4	111163	2990.1	5936	868.6	3927	574.6
2014	203414	5469.0	114351	3074.4	7835	1128.9	5428	782.1
2015	236430	6346.6	130256	3496.5	8840	1243.3	6008	845.0
2016	228166	6121.1	141797	3804.1	7674	1057.0	5537	762.6
2017	236713	6349.6	124934	3351.2	7358	995.8	5181	701.2

ცხრილი 4.89 შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობების გავრცელება ზოგიერთი ნოზოლოგიის მიხედვით, საქართველო, 2017

	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	236713	6349.6	124934	3351.2
გლომერულონეფრიტი, ნეფრიტული სინდრომი და ნეფროზული სინდრომი	5251	140.9	1859	49.9
ქრონიკული ტუბულო-ინტერსტიციული ნეფრიტი [თირკმლების ინფექციები]	6633	177.9	2535	68.0
თირკმლების უკმარისობა	4077	109.4	1968	52.8
თირკმლების და შარდსაწვეთების კენჭები	19388	520.1	8167	219.1
მამაკაცის სასქესო ორგანოების ავადმყოფობები	39082	2185.1	18659	1043.2
მათ შორის: წინამდებარე ჯირკვლის ჰიპერპლაზია	18948	1059.4	7713	431.2
წინამდებარე ჯირკვლის ანთებითი ავადმყოფობები	10237	572.3	4920	275.1
მამაკაცის უნაყოფობა	2735	248.6	1351	122.8
ქალის სასქესო ორგანოების ავადმყოფობები	109265	5634.0	65041	3353.7
მათ შორის: სალპინგიტი, ოოფორიტი	15063	776.9	8564	441.7
ენდომეტრიოზი	7645	394.3	4836	249.4
საშვილოსნოს ყელის ეროზია და ექტროპიონი	13563	699.6	9037	466.1
მენსტრუალური ციკლის დარღვევა	20977	2458.6	12647	1482.3
მენოპაუზური და სხვა პერიმენოპაუზური დარღვევები	13322	1561.4	7395	866.7
ქალის უნაყოფობა	9073	1063.4	4162	487.8

ცხრილი 4.90

შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა (%)	მათ შორის ბავშვები 15 წლამდე		
				სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა	ლეტალობა (%)
აჭარა	3021	21	0.7	246	0	0.0
თბილისი	17382	181	1.0	1593	0	0.0
კახეთი	767	9	1.2	73	0	0.0
იმერეთი	2715	26	1.0	162	0	0.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	600	3	0.5	47	0	0.0
შიდა ქართლი	724	8	1.1	75	0	0.0
ქვემო ქართლი	940	8	0.9	135	0	0.0
გურია	104	3	2.9	10	0	0.0
სამცხე – ჯავახეთი	346	0	0.0	77	0	0.0
მცხეთა- მთიანეთი	176	3	1.7	16	0	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	10	0	0.0	4	0	0.0
საქართველო	26785	262	1.0	2438	0	0.0

ცხრილი 4.91

შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები, სტაციონარული მომსახურება, საქართველო, 2017

	სულ			ბავშვები 15 წლამდე	
	სტაციონარიდან გავიდა	მათ შორის გარდაიცვალა		სტაციონარიდან გავიდა	
		სულ	ლეტალობა (%)	სულ	ლეტალობა (%)
სულ	26785	262	1.0	2438	0.0
<i>მათ შორის:</i>					
გლომერულონეფრიტი, ნეფრიტული სინდრომი და ნეფროზული სინდრომი	393	1	0.3	272	0.0
თირკმლის ტუბულო-ინტერსტიციული ავადმყოფობები	1166	11	0.9	79	0.0
თირკმლების და შარდსაწვეთის კენჭები	1520	1	0.1	0	0.0
წინამდებარე ჯირკვლის ავადმყოფობები	1698	2	0.1	1	0.0

ცხრილი 4.92

თანდაყოლილი ანომალიების გავრცელება, საქართველო

	სულ				ბავშვები 15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	7251	188.4	1685	43.8	6100	887.8	1318	191.8
2009	8148	213.6	1887	49.5	6749	986.5	1382	202.0
2010	8959	236.6	2443	64.5	7547	1101.4	1932	281.9
2011	9198	244.9	1664	44.3	7677	1122.8	1415	207.0
2012	7614	204.2	2073	55.6	6059	888.7	1618	237.3
2013	6432	173.0	2096	56.4	4989	730.0	1673	244.8
2014	7217	194.0	2260	60.8	6030	868.8	1972	284.1
2015	6749	181.2	2869	77.0	4762	669.7	1775	249.6
2016	4865	130.5	2052	55.1	3439	473.7	1718	236.6
2017	5546	148.8	2353	63.1	3855	521.7	1813	245.4

ცხრილი 4.93 **თანდაყოლილი ანომალიების გავრცელება რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017**

	რეგისტრირებული შემთხვევები		პრევალენტობა 100000 ბავშვზე		ახალი შემთხვევები		ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	
	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები	სულ	ბავშვები
აფხაზეთი	68	51	--	--	11	11	--	--
აჭარა	693	397	201.0	581.3	257	192	74.6	281.1
თბილისი	2185	1595	189.7	698.3	1318	1053	114.4	461.0
კახეთი	474	379	150.3	606.4	109	98	34.6	156.8
იმერეთი	825	665	161.5	657.1	357	307	69.9	303.4
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	291	175	90.2	273.9	42	27	13.0	42.3
შიდა ქართლი	284	167	109.3	324.3	25	21	9.6	40.8
ქვემო ქართლი	132	92	30.6	111.5	37	23	8.6	27.9
გურია	189	132	170.3	600.0	8	8	7.2	36.4
სამცხე – ჯავახეთი	101	69	64.5	222.6	33	20	21.1	64.5
მცხეთა – მთიანეთი	150	107	159.7	575.3	47	37	50.1	198.9
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	19	15	62.3	250.0	5	5	16.4	83.3
სხვა უწყება	135	11	--	--	104	11	--	--
საქართველო	5546	3855	148.8	521.7	2353	1813	63.1	245.4

ცხრილი 4.94 **თანდაყოლილი ანომალიები, რეგისტრირებული შემთხვევების გავრცელების მაჩვენებლები, 5 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო, 2017**

	0-5 წლამდე		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	2094	757.9	1235	2253.6
<i>მათ შორის:</i>				
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	107	38.7	49	89.4
მათ შორის: ანენცეფალია და განვითარების მსგავსი მანკები	11	4.0	4	7.3
თანდაყოლილი ჰიდროცეფალია	29	10.5	16	29.2
სპინაბიფიდა (ხერხემლის არხის არასრული დახურვა)	13	4.7	4	7.3
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი მანკები	580	209.9	300	547.4
მათ შორის: გულის კამერებისა და დამაკავშირებელი სტრუქტურების თანდაყოლილი ანომალიები	75	27.1	28	51.1
გულის ძგიდის თანდაყოლილი ანომალიები	285	103.1	157	286.5
ფილტვის არტერიის და სამკარიანი სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	56	20.3	40	73.0
აორტისა და მიტრალური სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	35	12.7	15	27.4
გულის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	38	13.8	15	27.4
სასუნთქო სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	14	5.1	7	12.8
ტუჩის და სასის ნაპრალები	7	2.5	4	7.3
საყლაპავის ატრეზია ტრაქეა-საყლაპავის ფისტულით და ფისტულის გარეშე	50	18.1	24	43.8
მსხვილი ნაწლავის თანდაყოლილი არარსებობა, ატრეზია და სტენოზი	5	1.8	2	3.6
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	9	3.3	3	5.5
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	104	37.6	62	113.1
მათ შორის: თანდაყოლილი ჰიდრონეფროზი	39	14.1	17	31.0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	12	4.3	4	7.3
მათ შორის: არასრული ოსტეოგენეზი	605	219.0	413	753.6
დაუნის სინდრომი	94	34.0	61	111.3

ცხრილი 4.95

თანდაყოლილი ანომალიები, სტაციონარული მომსახურება
რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	სულ		ბავშვები 0-15 წლამდე			
	გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %	გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %	მშ 1 წლამდე ასაკის	
					გასულ ავადმყოფთა რაოდენობა	ლეტალობა %
აჭარა	115	0.0	72	0.0	13	0.0
თბილისი	2899	1.6	2272	1.8	850	4.9
კახეთი	23	0.0	15	0.0	10	0.0
იმერეთი	125	0.0	100	0.0	45	0.0
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	11	0.0	7	0.0	1	0.0
შიდა ქართლი	6	0.0	4	0.0	3	0.0
ქვემო ქართლი	30	0.0	14	0.0	3	0.0
გურია	2	0.0	1	0.0	0	0.0
სამცხე – ჯავახეთი	5	0.0	4	0.0	3	0.0
მცხეთა – მთიანეთი	2	0.0	2	0.0	0	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	0	0.0	0	0.0	0	0.0
საქართველო	3218	1.4	2491	1.7	928	4.5

ცხრილი 4.96

თანდაყოლილი ანომალიები, ახალი შემთხვევების გავრცელების
მაჩვენებლები, 5 წლამდე ასაკის ბავშვებში, საქართველო, 2017

	0-5 წლამდე		მათ შორის 0-1 წლამდე	
	ახალი შემთხვე- ვები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვე- ვები	ინციდენ- ტობა 100000 ბავშვზე
თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები), დეფორმაციები და ქრომოსომული დ-ბი	1047	378.9	749	1366.8
<i>მათ შორის:</i>				
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	48	17.4	29	52.9
მათ შორის: ანენცეფალია და განვითარების მსგავსი მანკები	2	0.7	1	1.8
თანდაყოლილი ჰიდროცეფალია	10	3.6	8	14.6
სპინაბიფიდა (ხერხემლის არხის არასრული დახურვა)	4	1.4	1	1.8
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი მანკები	150	54.3	106	193.4
მათ შორის: გულის კამერებისა და დამაკავშირებელი სტრუქტურების თანდაყოლილი ანომალიები	19	6.9	9	16.4
გულის ძგიდის თანდაყოლილი ანომალიები	74	26.8	57	104.0
ფილტვის არტერიის და სამკარიანი სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	12	4.3	9	16.4
აორტისა და მიტრალური სარქველების თანდაყოლილი ანომალიები	8	2.9	6	10.9
გულის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	12	4.3	3	5.5
სასუნთქო სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	4	1.4	3	5.5
ტუჩის და სასის ნაპრალები	24	8.7	17	31.0
საყლაპავის ატრეზია ტრაქეა-საყლაპავის ფისტულით და ფისტულის გარეშე	0	0.0	0	0.0
მსხვილი ნაწლავის თანდაყოლილი არარსებობა, ატრეზია და სტენოზი	0	0.0	0	0.0
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	67	24.2	46	83.9
სამარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	12	4.3	8	14.6
მათ შორის: თანდაყოლილი ჰიდრონეფროზი	4	1.4	1	1.8
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	438	158.5	324	591.2
მათ შორის: არასრული ოსტეოგენეზი	70	25.3	47	85.8
დაუნის სინდრომი	39	14.1	28	51.1

ცხრილი 4.97 **თანდაყოლილი ანომალიები, სტაციონარის მონაცემები, საქართველო, 2017**

	სტაციონარიდან გასული და გარდაცვლილი პაციენტები		სტაციონარიდან გასული 15 წლამდე ასაკის ბავშვები			სტაციონარში გარდაცვლილი 15 წლამდე ასაკის ბავშვები		
	სტაციონარიდან გავიდა	გარდაიცვალა	სულ	მათ შორის 0-5 წლამდე	მათ შორის 0-1 წლამდე	სულ	მათ შორის 0-5 წლამდე	მათ შორის 0-1 წლამდე
თანდაყოლილი ანომალიები	3218	46	1458	1204	928	42	0	42
<i>მათ შორის:</i>								
ნერვული სისტემის განვითარების თანდაყოლილი ანომალიები	105	2	67	60	52	2	0	2
თვალის, ყურის, სახისა და კისრის თანდაყოლილი ანომალიები	258	0	82	55	46	0	0	0
სისხლის მიმოქცევის სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები (განვითარების მანკები)	837	35	462	410	356	35	0	31
სასუნთქი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	32	1	17	16	14	1	0	1
ტუჩისა და სასის ნაპრალები (კურდღლის ტუჩი და მგლის ხახა)	135	0	99	94	66	0	0	0
საჭმლის მომნელებელი სისტემის სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	282	7	183	177	141	2	0	2
სასქესო ორგანოების თანდაყოლილი ანომალიები	962	0	281	185	97	0	0	0
საშარდე სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები	69	0	138	34	25	0	0	0
ძვალ-კუნთოვანი სისტემის თანდაყოლილი ანომალიები და დეფორმაციები	464	1	211	152	112	1	0	1
<i>მათ შორის: არასრული ოსტეოგენეზი</i>	45		19	6	1	0	0	0
<i>პოლიოსტური ფიბროზული დისპლაზია</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
სხვა თანდაყოლილი ანომალიები	68	0	16	16	14	0	0	0
ქრომოსომული დარღვევები, რომლებიც არ არის შეტანილი სხვა რუბრიკებში	6	0	5	0	5	0	0	0
დაუნის სინდრომი	5	0	0	0	0	0	0	0

ცხრილი 4.98 **ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგი, საქართველო**

	სულ				ბავშვები 0-15 წლამდე			
	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 მოსახლეზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	რეგისტრირებული შემთხვევები	პრევალენტობა 100000 ბავშვზე	ახალი შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე
2008	31088	807.8	29201	758.8	7298	1062.2	6978	1015.6
2009	44673	1171.2	42147	1104.9	7428	1085.7	7211	1054.0
2010	39522	1043.7	38302	1011.5	7361	1074.2	7286	1063.3
2011	43384	1154.9	35914	956.1	7651	1119.0	7087	1036.5
2012	75968	2037.3	67898	1820.9	8929	1309.7	8454	1240.0
2013	65192	1753.6	58260	1567.1	8571	1254.2	8003	1171.1
2014	72035	1936.7	66932	1799.5	10293	1483.0	9890	1424.9
2015	93066	2498.2	87101	2338.1	13317	1872.9	12951	1821.5
2016	105000	2816.9	100176	2687.5	16721	2303.0	16104	2218.0
2017	80307	2154.2	73842	1980.7	12264	1659.7	11556	1563.9

ცხრილი 4.99

**ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების
ზოგიერთი სხვა შედეგი, ინციდენტობა და სტრუქტურა,
საქართველო, 2017**

	სულ			მათ შორის ბავშვები		
	აბსოლუტური შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე	%	აბსოლუტური შემთხვევები	ინციდენტობა 100000 ბავშვზე	%
სულ	73842	1980.7	100	11556	1563.9	100
მათ შორის:						
თავის ქალასა და სახის ძვლების, კისრის მალის, ნეკნების, მკერდის ძვლის და ხერხემლის მოტეხილობა	3421	91.8	4.6	522	70.6	4.5
ინტრაკრანიალური დაზიანება	1131	30.3	1.5	131	17.7	1.1
ზედა და ქვედა კიდურების ძვლების მოტეხილობა	9534	255.7	12.9	1215	164.4	10.5
ამოვარდნილობა (ძვლების მოტეხილობის გარეშე) დაძაბულობა, დაჭიმულობა, სახსრების და მიმდებარე კუნთების დეფორმაცია	10027	269.0	13.6	1067	144.4	9.2
გულმკერდის, მუცლისა და მენჯის ღრუს შინაგანი ორგანოების ტრავმები	1228	32.9	1.7	116	15.7	1.0
ჭრილობები, სისხლძარღვების დაზიანებები, ზედაპირული ტრავმები, დაჟეჟილობები და დაჩეჩილობები	24051	645.1	32.6	3814	516.2	33.0
ნერვებისა და ზურგის ტვინის ტრავმები	212	5.7	0.3	19	2.6	0.2
თერმული და ქიმიური დაზიანებები	1334	35.8	1.8	361	48.9	3.1
სამკურნალო ნივთიერებებით, მედიკამენტებით და ბიოლოგიური ნივთიერებებით მოწამვლები, უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების ნივთიერებათა ტოქსიკური მოქმედება და აგრეთვე სხვა გარეშე დაუზუსტებელი მიზეზების მოქმედება	13423	360.1	18.2	2240	303.2	19.4
მათ შორის: სამკურნალო საშუალებებით, მედიკამენტებით და ბიოლოგიური ნივთიერებებით მოწამვლა	437	11.7	0.6	50	6.8	0.4
უპირატესად არასამედიცინო დანიშნულების სუბსტანციების ტოქსიკური ეფექტები	12986	348.3	17.6	2190	296.4	19.0

ცხრილი 4.100

**ტრავმები, მოწამვლები და გარეგანი მიზეზების ზემოქმედების
ზოგიერთი სხვა შედეგი, სტაციონარული მომსახურება რეგიონების
მიხედვით, საქართველო**

	2016				2017			
	სულ		მათ შორის ბავშვები		სულ		მათ შორის ბავშვები	
	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა	სტაციონარიდან გავიდა	ლეტალობა
აჭარა	2532	1.7	227	0.0	3535	1.1	270	0.7
თბილისი	17151	1.4	3521	0.4	18202	1.1	3990	0.3
კახეთი	1665	1.5	274	0.0	1802	1.4	257	0.0
იმერეთი	3933	1.8	499	0.0	4655	1.5	784	0.8
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	1162	3.0	79	0.0	1139	3.2	107	0.9
შიდა ქართლი	1596	1.9	134	0.0	1496	2.3	123	0.0
ქვემო ქართლი	1071	1.5	124	0.8	1207	1.2	125	0.0
გურია	307	3.3	37	0.0	296	1.4	45	2.2
სამცხე – ჯავახეთი	320	2.2	45	0.0	486	1.2	42	0.0
მცხეთა – მთიანეთი	444	2.5	25	0.0	448	1.8	46	0.0
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	83	2.4	13	0.0	101	1.0	16	0.0
საქართველო	30264	1.6	4978	0.3	33367	1.3	5805	0.4

დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა

ცხრილი 5.8 შობადობა და ბავშვთა სიკვდილიანობა რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	ცოცხალშობილთა რაოდენობა	მკვდარშობილთა რაოდენობა	მკვდარადშობადობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	0 – 1 წლამდე გარდაცვლილთა რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	0 – 7 დღემდე გარდაცვლილთა რაოდენობა	მაჩვენებელი 1000 ცოცხალშობილზე	პერინატალური სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე
აჭარა	6108	53	8.6	34	5.6	13	2.1	10.7
თბილისი	14906	280	18.4	324	21.7	164	11.0	29.2
კახეთი	4722	18	3.8	15	3.2	5	1.1	4.9
იმერეთი	7574	59	7.7	87	11.5	36	4.8	12.4
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	4436	12	2.7	10	2.3	6	1.4	4.0
შიდა ქართლი	3659	19	5.2	8	2.2	5	1.4	6.5
ქვემო ქართლი	6693	47	7.0	25	3.7	8	1.2	8.2
გურია	1471	10	6.8	3	2.0	1	0.7	7.4
სამცხე – ჯავახეთი	2178	6	2.7	1	0.5	0	0.0	2.7
მცხეთა – მთიანეთი	1205	1	0.8	0	0.0	0	0.0	0.8
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	341	1	2.9	0	0.0	0	0.0	2.9
უცნობი	0	0	--	5	--	0	--	--
საქართველო	53293	506	9.4	512	9.6	238	4.5	13.8

ცხრილი 5.9 ქალთა კონსულტაციების მონაცემები ორსულთა მეთვალყურეობის შესახებ რეგიონების მიხედვით, საქართველო, 2017

	საანგარიშო წელს შემოსულ ორსულთა რაოდენობა	სიფილისზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	აივ ინფექციაზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	ჰეპატიტ B-ზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა	ჰეპატიტ C-ზე ჩატარებული ტესტების რაოდენობა
აჭარა	5753	5043	4884	4909	4874
თბილისი	22148	19817	19318	19347	19094
კახეთი	2845	2503	2320	2329	2308
იმერეთი	6328	6060	5754	5863	5819
სამეგრელო და ზემო სვანეთი	2922	2698	2617	2697	2660
შიდა ქართლი	2617	2571	2506	2545	2508
ქვემო ქართლი	4454	4212	4168	4193	4079
გურია	759	761	764	760	760
სამცხე – ჯავახეთი	1588	1563	1519	1552	1549
მცხეთა – მთიანეთი	241	245	242	241	234
რაჭა – ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	90	84	85	86	80
საქართველო	49745	45557	44177	44522	43965

ცხრილი 5.10

0-5 წლამდე ასაკის ბავშვთა ჰოსპიტალიზაცია, საქართველო, 2017

	ჰოსპიტალიზაციების რაოდენობა	ლეტალობა %
სულ	59846	0.8
<i>მათ შორის:</i>		
ინფექციური	10029	0.1
სიმსივნეები	759	1.1
სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების ავადმყოფობები	303	0.3
ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეული ავადმყოფობები	101	0.0
ფსიქიკური და ქცევითი აშლილობები	2	0.0
ნერვული სისტემის ავადმყოფობები	594	1.7
თვალისა და მისი დანამატების ავადმყოფობები	212	0.0
ყურისა და დვრილისებრი მორჩის ავადმყოფობები	47	0.0
სისხლის მიმოქცევის ავადმყოფობები	46	13.0
სუნთქვის ორგანოების ავადმყოფობები	31183	0.1
საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობები	1217	0.3
კანისა და კანქვეშა უჯრედისის ავადმყოფობები	222	0.0
მვალ-კუნთოვანი სისტემისა და შემაერთებელი ქსოვილის ავადმყოფობები	175	0.0
შარდ-სასქესო სისტემის ავადმყოფობები	1176	0.0
პერინატალურ პერიოდში განვითარებული ცალკეული მდგომარეობები	6918	4.9
თანდაყოლილი მანკები, დეფორმაციები და ქრომოსომული დარღვევები	1734	2.4
არაიდენტიფიცირებული მიზეზები	2305	1.0
ტრავმები, მოწამვლები და გარე მიზეზების ზემოქმედების ზოგიერთი სხვა შედეგები	2621	0.5
ფაქტორები, რომლებიც მოქმედებს ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე	202	0.0

გამოყენებული ლიტერატურა

1	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2009, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2010
2	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2010, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2011
3	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2011, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2012
4	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2012, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2013
5	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2013, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2014
6	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2014, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2015
7	ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2015, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2016 ჯანმრთელობის დაცვა, სტატისტიკური ცნობარი, საქართველო 2016, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2017
8	საქართველოს სტატისტიკური წელიწდეული 2017, თბილისი, 2018
9	დაავადებათა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების საერთაშორისო სტატისტიკური კლასიფიკაცია, მე-10 გადახედვა, 1995
10	დემოგრაფიული მოკლე ენციკლოპედიური ლექსიკონი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია, დემოგრაფიული და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი, თბილისი, 2005
11	2016 წლის ძირითადი დემოგრაფიული მაჩვენებლები, საქსტატი
12	წულაძე გ, მაღლაფერიძე ნ, ვადაჭკორია ა საქართველოს დემოგრაფიული განვითარება, თბილისი, 2002
13	ჯანდაცვის სისტემის ეფექტურობის შეფასება, საქართველო, 2013
14	არაგადამდებ დაავადებათა რის-ფაქტორების კვლევა, 2016
15	ჯანმრთელობის ეროვნული ანგარიშები, 2001-2015, www.moh.gov.ge
16	Assessing Financing, Education, Management and Policy Context for Strategic Planning of Human Recourses for Health, Thomas Bossert, et al, WHO, 2007
17	Atlas of Health in Europe, WHO, 2008

18	Cattaneo A, Gafurov I, Bomestar T, Bacci M, Tamburlini G Strategic directions in health and nutrition aiming at accelerating achievement of MDG 4 and related objectives in the countries of Central and Eastern Europe and Commonwealth of Independent States Geneva: UNICEF Regional Office for Central and Eastern Europe and Commonwealth of Independent States, 2008
19	Levels and trends in child mortality report, 2017
20	European Health Report, WHO, 2015
21	Health Questions about the Caucasus and Central Asia, WHO, 2009
22	How Universal is Access to Reproductive Health? A review of the evidence September 2010, UNFPA World Health Organization - Non-communicable Diseases (NCD) Country Profiles, 2014 http://www.who.int/nmh/countries/geo_enpdf?ua=1
23	Introduction to Primary Health Care in Georgia, DFID Georgia Primary Health Care Reform Support Programme 2003-2006, Vol1
24	Levels & Trends in Child Mortality, Report 2013, Estimates Developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation
25	Maternal Health Epidemiology, CDC Atlanta, 2001
26	Maternal Mortality Study: Georgia, 2011
27	Millennium Development Goals in Georgia, Tbilisi, 2004
28	Millennium Development Goal Report 2010, Addendum 2
29	Neonatal and Perinatal Mortality, Country, Regional and Global Estimates, http://www.searchohio.int/LinkFiles/Publications/Neonatal and Perinatal Mortality update.pdf
30	NHA (2001-2010), http://www.moh.gov.ge
31	Progress for Children: A Report Card on Maternal Mortality (No 7), UNICEF, 2008
32	Reproductive Health Survey, Georgia, 1999-2000, 2005, 2010
33	State-of-the-Science Conference Statement Cesarean Delivery on Maternal Request, NIH, Obstet Gynecol 107: 1386–97, 2006
34	TB impact measurement policy and recommendations for how to assess the epidemiological burden of TB and the impact of TB control (Stop TB policy paper; no 2) “WHO/HTM/TB/2009416”
35	UNFPA in Georgia – Partnership for Progress
36	WHO Global NCD Action Plan 2013-2020
37	World Health Statistics, WHO, 2014
38	Targets and Indicators for health 2020, Version 2, WHO, 2014
39	Health in 2015 from MDGs to SDGs, WHO, 2015
40	The power of choice, The State of World Population 2018, https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA PUB 2018 EN SWP.pdf

ცნობარი მომზადებულია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის, თავდაცვის, შინაგან საქმეთა სამინისტროების და სხვა უწყებების სამედიცინო დაწესებულებების სტატისტიკური ანგარიშების საფუძველზე. ცნობარში გამოყენებულია საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის დემოგრაფიული მონაცემები.

ავტორთა ჯგუფი:

- ა. გამყრელიძე
- ბ. კერესელიძე
- ქ. ღამბაშიძე
- ლ. კანდელაკი
- კ. კაზანჯანი
- მ. შახნაზაროვა
- ნ. ცეცხლაძე
- ნ. გრძელიძე
- ი. კოჩაროვა

გამოქვეყნებული მასალებით სარგებლობის და მათი რეპროდუქციისთვის სპეციალური ნებართვა საჭირო არ არის. სასურველია წყაროს მითითება.

გამოცემასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მიმართეთ შემდეგ მისამართზე:

თბილისი, 0198, კახეთის გზატკეცილი, 99

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ლ. საყვარელიძის სახ. დაავადებათა კონტროლის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

ტელეფონი: (995 32) 219 25 95, დამატებითი 664, 651

E-mail: pr.ncdc@ncdc.ge

ცნობარი განთავსებულია: www.ncdc.ge

ცნობარი გაიცემა უფასოდ